

ALMÁSFÜZITŐ KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAMJA 2018 – 2023

Készült: 2018. június

/hatósági véleményezések utáni kiegészítésekkel egységes szerkezet - 2018. szeptember/

Készítette: Juhász Péter környezetvédelmi szakértő

Megbízó: Almásfüzitő Község Önkormányzata

Tartalom

I. ELŐZMÉNYEK	4
1. Tervezési előzmények.....	4
2. Tartalmi követelmények, adatszolgáltatás, források, felépítés	4
II. ÁLLAPOTFELMÉRÉS, HELYZETÉRTÉKELÉS	7
1. Általános területi jellemzők.....	7
1.1 Almásfüzitő rövid bemutatása.....	7
1.1.1. Település-történet.....	7
2. Környezetterhelés, környezetminőség.....	11
2.1 Földtani közeg, földrengésveszély	11
2.2. Talaj állapota, területhasználat.....	11
2.3 Vizek mennyiségi és minőségi állapota, árvizek	13
2.3.1 Vízbázis védelem, vízkészlet, ivóvíz- vízellátás.....	14
2.3.2 Árvizek, nagy árvízvédelmi beruházások	15
2.3.3. Felszíni vizek.....	17
2.3.4 Szennyvíztisztítás, csatornázottság, csapadékvíz-elvezetés.....	25
2.4 környezeti levegő minősége	29
2.4.1 Levegőminőség	29
2.4.2 Jelentősebb kibocsátások a településen.....	32
2.5 Hulladékhelyzet.....	33
2.5.1 települési hulladékgazdálkodás rendszere, közszolgáltatás	33
2.5.2 illegális hulladéklerakások	46
2.6 környezeti zajállapot a településen.....	49
2.7 Természet és tájvédelem	55
2.7.1 Tájsebek, bolygatott és jelentősen igénybevett területek	57
2.7.2 védett természeti értékek.....	58
2.7.3 Natura 2000 területek és természeti területek	58
2.8 Környezet-egészségügyi helyzet, környezetbiztonság.....	62
2.8.1 Környezet-egészségügy, megbetegedések, allergén hatások	62
2.8.2 Környezetbiztonság.....	66
2.9 Energiagazdálkodás, energiafelhasználás, távhőszolgáltatás, tervezett fejlesztések	69
2.9.1 Energiagazdálkodás.....	69
2.9.2 Megújuló energiák használata.....	73
2.10 Ipar, mezőgazdaság	74
2.10.1 Ipar	74
2.10.2 Mezőgazdaság	81
2.11 Közlekedés	81

2.12. Környezeti neveléssel kapcsolatos feladatok	82
2.13. Épített környezet, a volt timföldgyár ipari park	83
3. az önkormányzat környezetvédelmi tevékenysége.....	85
3.1 Polgármesteri Hivatal felépítése.....	85
3.2 Almásfüzitő Környezetvédelmi, energetikai vonatkozású rendeletei:.....	85
3.3 Környezetvédelmi- és természetvédelmi hatósági hatáskörök.....	85
3.3.1 Zaj.....	86
3.3.2 Levegő.....	86
3.3.3 Víz, szennyvíz:	86
3.3.4 Hulladék	87
3.3.5. Természetvédelem.....	87
3.3.6 települési önkormányzatok fontosabb környezetvédelmi kötelezettségei	88
3.3.8. Egyéb.....	88
III. ELŐZŐ KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAM ÉS KIÉRTÉKELÉSE.....	88
IV. KÖRNYEZETI CÉLÁLLAPOT KITŰZÉSE	102
. ÁLTALÁNOS CÉLKITŰZÉSEK	102
2. KÖRNYEZETI CÉLÁLLAPOT MEGHATÁROZÁSA	102
V. KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAM A PROJEKT-JAVASLATOKKAL	105
1. Általános környezeti problémák, konfliktusok kezelése, kibocsátás csökkentés	105
2. intézményi, szervezési feladatok, környezetpolitika	105
2.1. Intézményi feladatok	105
2.2 szervezési feladatok, környezetpolitika.....	105
3. PROGRAM / PROJEKTJAVASLATOK	106
3.1 A programkészítés alapjai	106
VI. A KITŰZÖTT CÉLOK MEGVALÓSÍTÁSÁNAK SZABÁLYOZÁSI, ELLENŐRZÉSI, ÉRTÉKELÉSI ESZKÖZEI; AZ INTÉZKEDÉSEK VÉGREHAJTÁSÁNAK, VÁRHATÓ KÖLTSÉGIGÉNYE, A TERVEZETT FORRÁSOK	116
1. szabályozás, ellenőrzés, értékelés	116
2. költségek, források számbavétele.....	116
VII. ÖSSZEGZÉS, KONKLÚZIÓ, KITÖRÉSI PONTOK, LEHETŐSÉGEK A KÖRNYEZETVÉDELEM TERÜLETÉN	117
1. ÖSSZEGZÉS:.....	117
2. KITÖRÉSI PONTOK, TURIZMUS-FEJLESZTÉS	120
MELLÉKLETJEGYZÉK	121
MELLÉKLETEK	122

I. ELŐZMÉNYEK

1. Tervezési előzmények

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény az önkormányzat feladatává tette a települési környezetvédelmi program kidolgozását (46.§), körvonalazva a főbb tartalmi követelményeket is (47.§). Ennek megfelelően ***Almásfüzitő elkészítette 2018 – 2023 közötti évekre szóló Környezetvédelmi Programját.***

A törvény arról is rendelkezik, hogy az önkormányzat gondoskodik a programba foglalt feladatok végrehajtásáról, figyelemmel kíséri azok megoldását, és a programot szükség szerint – de legalább kétévente - felülvizsgálja.

A megbízást elnyerte:

Juhász Péter környezetvédelmi szakértő

Mérnöki kamarai azonosító: 11-0671

A 475/A/2009 sz. alaphatározatban kiadott, majd meghosszabbított, jelenleg határozatlan időre szóló környezetvédelmi szakértői engedélyekkel rendelkezem:

SZKV-hu hulladékgazdálkodás, SZKV-le levegőtisztaság-védelem, SZKV-vf víz- és földtani közeg védelem, SZKV-zr zaj- és rezgésvédelem területekre, SZVV 3.1 Vízugyűjtő-gazdálkodás, vízkészlet gazdálkodás, SZVV-3.2 Ivó és ipari vízellátás, szennyvízelvezetés, SZVV3.5 árvízvédelem, szakterületekre nézve.

A környezetvédelmi program elkészítése során két alkalommal helyszíni szemlét tartottam, melynek során tájékoztató jellegű zajmérést végeztem, a felszíni vízfolyásoknál és tavaknál szemlét tartottam, felmértem a településen lévő illegális hulladékokat, megsejtemlém a Duna-parton lévő töltést, a vörösiszap-tározót üzemeltető Tatai Környezetvédelmi Zrt. lehetővé tette a tározó megtekintését, felmértem a településen a hulladékok elszállításának rendszerét (kommunális, szelektív és kézi hulladékgyűjtők állapota, helyzete), a csapadékcatorna hálózat vizuálisan látható elemeit.

Elvégeztem az előző környezetvédelmi program kiértékelését és a későbbiekben ismertett módon és szervezetektől a helyzetértékelés elvégzéséhez teljes-körű, naprakész adatszolgáltatást kértem és kaptam.

2. Tartalmi követelmények, adatszolgáltatás, források, felépítés

Almásfüzitő Önkormányzata, a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény. 46.§, 48/E §.-ban foglaltaknak megfelelően, a Nemzeti Környezetvédelmi Program, Komárom-Esztergom Megye Környezetvédelmi Programja, Almásfüzitő Integrált Településfejlesztési Stratégiája és Településfejlesztési Konceptiója (2018) valamint a vonatkozó környezet- és természetvédelmi jogszabályok figyelembe vételével, elkészítette a település környezetvédelmi programját.

Az adatszolgáltatások során a települési hulladékgazdálkodási közszolgáltató (NHSZ Vértes-Vidéke Hulladékgazdálkodási Nonprofit Zrt), az ivóvíz/szennyvízhálózatot fenntartó közszolgáltató - Észak-dunántúli Vízmű Zrt., az Észak-dunántúli Vízügyi Igazgatóság, a Komáromi Vízitársulat, a Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal Tatabányai Járási Hivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi Osztálya, a Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztálya, az ALFEN Kft (távhő szolgáltató), a MÁV Zrt és a vörösiszaptározót üzemeltető Tatai Környezetvédelmi Zrt. valamint Almásfüzitő

polgármesteri hivatalának dolgozói, különösen Milotai Gábor településüzemeltetési és műszaki referens által rendelkezésemre bocsátott közérdekű szöveges adatok, táblázatok, ábrák segítettek a helyzetelemzéssel foglalkozó II. fejezet elkészítését, melyekért ezúton is szeretnék köszönetet mondani. Nyilvános adatokat gyűjtöttem össze ezen felül a KSH nyilvános adatbázisából, a megyei katasztrófavédelem és a Duna-Ipoly Nemzeti Park honlapjáról. A program készítése során az ingyenesen letölthető google map térképeit, valamint a Farbinger Anna által elkészített térképet használtam. Forrásjegyzék az 1. sz. mellékletben található.

A program készítésénél ügyeltem a folyamatosságra a vonatkozó környezetvédelmi jogszabályokkal helyi, régiós és más tervekkel való összhangra, ezért az előző környezetvédelmi programot, és fent felsorolt települési stratégiai programokat figyelembe vettem, sok esetben azok követelményeit, elvárásait, eredményeit beépítettem jelen programba.

A környezetvédelmi programnak tartalmazni kell a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény

48/B. § szerint:

(1) Átfogó környezetvédelmi terv az e törvényben szabályozott országos [40. §] és területi (regionális [48/C. §], megyei [48/D. §] és települési [48/E. §]) környezetvédelmi program.

(2) Az átfogó környezetvédelmi terv tartalmazza:

a) a környezeti elemek állapotának bemutatásán és az azt befolyásoló főbb hatótényezők elemzésén alapuló helyzetértékelést (Jelen program II. fejezete)

b) a fenntartható fejlődéssel összhangban álló, elérni kívánt környezetvédelmi célokat, valamint környezeti célállapotokat (Jelen program IV. fejezete)

c) a célok és célállapotok elérése érdekében teendő főbb intézkedéseket (különösen a folyamatban lévő, illetve az előirányzott fejlesztésekkel és a működtetéssel kapcsolatos feladatokat), valamint azok megvalósításának ütemezését (Jelen program V. fejezete)

d) a kitűzött célok megvalósításának szabályozási, ellenőrzési, értékelési eszközeit (Jelen program VI. fejezete)

e) az intézkedések végrehajtásának, valamint a d) pont szerinti eszközök alkalmazásának várható költségigényét, a tervezett források megjelölésével (Jelen program VI. fejezete).

(3) A területi környezetvédelmi programokban foglaltakat az adott területi szint fejlesztési koncepciójának és rendezési, valamint fejlesztéspolitikai terveinek kidolgozása, a döntéshozatal és a végrehajtás, továbbá az adott területre vonatkozó ágazati tervezés során érvényre kell juttatni.

48/E §. szerint (A II. fejezetben felmértem, V. fejezetben programjavaslatokat tettem):

(1) A települési környezetvédelmi programnak a település adottságaival, sajátosságaival és gazdasági lehetőségeivel összhangban - a 48/B. § (2) bekezdésben foglaltakon túl - **tartalmaznia kell**

a) a légszennyezettség-csökkentési intézkedési programmal, valamint a légszennyezéssel,

b) a zaj és rezgés elleni védelemmel, a külön jogszabály alapján stratégiai zajtérkép készítésére kötelezett települési önkormányzatok esetén a stratégiai zajtérképek alapján készítendő intézkedési tervekkel,

c) a zöldfelület-gazdálkodással,

d) a települési környezet és a közterületek tisztaságával,

e) az ivóvízellátással,
f) a települési csapadékvíz-gazdálkodással,
g) a kommunális szennyvízkezeléssel,
h) a települési hulladék-gazdálkodással,
i) az energiagazdálkodással,
j) a közlekedés- és szállításszervezéssel,
k) a feltételezhető rendkívüli környezetveszélyeztetés elhárításával és a környezetkárosodás csökkentésével kapcsolatos feladatokat és előírásokat.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltakon túl a települési környezetvédelmi program - a település adottságaival, sajátosságaival és gazdasági lehetőségeivel összhangban - **tartalmazhatja**

a) a települési környezet minőségének, környezetbiztonságának, környezet-egészségügyi állapotának javítása, valamint a természeti értékek védelme és fenntartható használata érdekében különösen:

aa) a területhasználattal,
ab) a földtani képződmények védelmével,
ac) a talaj, illetve termőföld védelmével,
ad) a felszíni és felszín alatti vizek, vízbázisok védelmével,
ae) a rekultivációval és rehabilitációval,
af) a természet- és tájvédelemmel,
ag) az épített környezet védelmével,
ah) az ár- és belvíz-gazdálkodással,
ai) az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentésével, az éghajlatváltozás várható helyi hatásaihoz való alkalmazkodással,
b) a környezeti neveléssel, tájékoztatással és a társadalmi részvétellel kapcsolatos feladatokat és előírásokat.

(3) A települési önkormányzat gondoskodik a települési környezetvédelmi programban foglalt feladatok végrehajtásáról, a végrehajtás feltételeinek biztosításáról, és figyelemmel kíséri a feladatok ellátását.

Emellett a program VII. fejezetében az összegzés mellett kitörési lehetőségeket, a település számára kedvező környezetvédelmi fejlesztést jelentő opciókat is vizsgáltam.

A települési környezetvédelmi program a következőképpen épül fel:

Az I. fejezet a tervezési előzményeket mutatja be. Itt röviden bemutatom a jogszabályi tartalmi követelményeket is.

A II. fejezetben történik a *település állapotának felmérése* (a helyzetértékelés). Előbb az általános területi jellemzőket mutatom be, majd a település környezetterhelését, környezetminőségi állapotát. Itt kerül sor az egyes környezeti elemek állapotának értékelésére (talaj, víz, levegő, stb.), valamint vizsgálom Almásfűzitő hulladékgazdálkodását, a természeti és épített környezet állapotát, a zajhelyzetet, a vízgazdálkodást és minden fontosabb környezeti jellemzőt, vagy elemet sorra veszek. Az állapotértékelés felméri a település jelenlegi környezeti értékeit és képet ad a környezeti potenciálról, megalapozza a feladatok és lehetőség csapásvonalát

A III. fejezetben történik meg az *előző környezetvédelmi program vizsgálata*, a tervezett projektek rövid bemutatása és a teljesülés vizsgálata.

A IV. fejezetben ismertetem a fenntartható fejlődéssel összhangban álló *környezeti célállapot kitűzéseit*, illetve itt történik a kezelendő környezeti problémák beazonosítása, meghatározása az egyes környezetvédelmi részterületekre – környezeti elemek, természetvédelem, hulladékgazdálkodás, energiastratégia, stb. – nézve.

Az V. fejezet a környezetvédelmi program legfontosabb része, a IV fejezetben meghatározott célkitűzések megvalósulásának lépéseiről szól. Itt fejtem ki a *környezetvédelmi program projekt-javaslatait, vagyis a javasolt intézkedéseket* a környezeti problémák, konfliktusok kezelésének lehetséges módjait *határidők és becsült költségek, források* hozzárendelésével lebontva az előző fejezetben mátt tárgyalta részfejezetekre.

A VI. fejezet tartalmazza a *kitűzött célok megvalósításának szabályozási, ellenőrzési, értékelési eszközeit; az intézkedések végrehajtásának, a javasolt források megjelölésével foglalkozik.*

A VII. fejezet egyfajta *összegzés, konklúzió*, a település környezeti állapotára vonatkozó fejlesztési javaslatok kapcsán, valamint a környezetvédelmi/természetvédelmi, hulladékgazdálkodási és zöldterület-gazdálkodási, energetikai vagy más kapcsoló részterületeken lehetséges kitörési pontok, lehetőségek vizsgálata.

A települési környezetvédelmi program - a Nemzeti Környezetvédelmi Program tervezési intervallumát is figyelembe véve- középtávú (6 év) program, aktualizálása érdekében a törvény a program kétévenkénti felülvizsgálatát írja elő.

II. ÁLLAPOTFELMÉRÉS, HELYZETÉRTÉKELÉS

1. ÁLTALÁNOS TERÜLETI JELLEMZŐK

1.1 Almásfüzitő rövid bemutatása

Almásfüzitő község Komárom-Esztergom megyében, a Komáromi járásban található. Komárom-Esztergom megye északi részén, a Duna jobb partján fekszik, a legközelebbi város Komárom (10 km-re).

A település két részből áll:

Almásfüzitő-felső (más néven Nagykolónia) és Almásfüzitő, vagy más néven Almásfüzitő gyártelep, vagy „Kisfüzitő”. A két rész egymástól 2 km-re található az 1-es főút mellett.

A MÁV-nak két állomása is van a településen a Budapest–Győr–Hegyeshalom-vasútvonalon: Almásfüzitő (innen indul Esztergom felé egy mellékvonal) és Almásfüzitő felső. Almásfüzitőn a múltban jelentős ipari tevékenység folyt, ma is inkább ipari jellegű településnek tekinthető, bár ma már az ipari tevékenység volumene jelentősen csökkent.

1.1.1. Település-történet

A település gyökerei a római korba nyúlnak vissza, de újkőkori leletek is találhatóak a területen. Latin neve Azaum (Odiavum) volt, a mostani falu környékén katonai tábor volt. Az 1. századtól vannak régészeti emlékek. A Duna menti limes védművei voltak a területen. A neve először egy 1001 körüli oklevélben (a pannonhalmi apátság alapítóleveléből ismert)

jelent meg (Fizeg), melyben I. István király a falut a pannonhalmi apátságnak adományozta. IV. Béla király szívesen időzött itt. A település a török hódoltság idején elnéptelenedett.

A község fejlődése az iparnak köszönhető. Zichy Miklós már a 19. században felismerte a kedvező lehetőségeket. Az 1830-as években keményítő-, szesz- és enyvüzem létesült a Zichy-birtokon. 1854-ben már cukorgyár üzemelt. 1879-től új tulajdonosa, Tussla Tivadar Ószönytől Füzitőig árvízvédelmi töltést emeltetett. 1884-ben készült el az Újszőny (Komárom)–Budapest-vasútvonal, majd 1891-ben az Esztergom–Almásfüzitő-vasútvonal. Emeletes állomásépülete és raktárháza is ekkor épült. A település mai neve 1895-től ismert, a névadó a MÁV lett, ugyanis Almás községnek és Füzitőpusztának ezen a néven létesített közös megállót. Maga a Füzitő szó összetett szó, előtagja a Füzegy, egy Dunába ömlő patak neve (a füzfa származéka), utótagja, a tő, pedig torkolatot jelent. A település 1958-ig Szőnyhöz tartozott. Az ipari fejlődés a település fejlődésére is hatott. Infrastruktúrája a városias követelményeknek is eleget tesz. Az útjai burkoltak. Vezetékes vízzel, szennyvízcsatorna-hálózattal rendelkezik és a távfűtés is megoldott. A 19. századtól Szőnyhöz tartozó falu 1958-ban önálló lett. Komárom város vonzáskörzetéhez tartozott 1984 és 1988 között. Iskolája 1900-ban alakult meg. Sportolásra és tömegsportra alkalmas sportesernyő és sportpályája van. A művelődési ház 1950-es létrehozásától a 2000-es évekig otthont adott az Almásfüzitő Baráti Körnek. Napjainkban kedvelt helyszíne a civil szervezetek összejöveteleinek.

Gazdaság-történet:

1884-ben a cukorgyárból keményítőüzem és gőzmalom lett. A gyártelep 1899-ben leégett. Az amerikai tulajdonú Vacuum Oil Company (VOC) Rt. a vasúti, közúti és hajózási lehetőséggel rendelkező Füzitőpusztán 1904-ben kezdte meg ásványolaj-finomítójának építését. Az uradalom, a vasút és a gyárak magasabb beosztású alkalmazottai a lakótelepen (colonia) laktak, a munkások azonban a környékbeli községekből jártak be dolgozni.

Olajfeldolgozás:

Az 1910-ig terjedő időben Magyarországon hat kisebb-nagyobb kőolaj-finomító működött. Ezek a feldolgozók világító petróleumot, később benzint, és gázolajat gyártottak. A Vacuum Oil Company 1904-ben kezdte el az általa felfedezett és erről nevet kapó vákuumtechnológiával rendelkező finomító építését Füzitőpusztán. 1904-től 1907-ig az üzemek építése, próbaüzemi gyártások, a személyzet betanítása történt meg. Az üzemszerű termelést 1907-ben kezdték meg galíciai paraffinos kőolaj feldolgozásával. 1925-ben a Standard Oil of New Jersey tulajdonában lévő Magyar-Amerikai Petróleum Rt. megszüntette tevékenységét és beolvadt a Vacuum Oil Co. Rt.-be, s ezzel Magyarország legnagyobb, legerősebb kőolajipari vállalata lett.

1931-ben elindították a folyamatos desztillációs rendszert, s a fekvőkazános rendszer mellett 50 000 tonna/év lett a feldolgozható kőolaj mennyisége. 1940 után a kitermelt hazai kőolajtermelés fedezte a feldolgozóipar gyártási kapacitásait. Az 1941. december 12-i hadüzenet után az amerikai tulajdonú vállalatot magyar állami kezelésbe vették. A gyárban katonai parancsnokság működött. 1944. augusztus 9-én délelőtt szőnyegbombázás érte a gyárat. Ekkor halálos áldozatok is voltak.

Timföldgyártás:

1941-ben a (német tőkerészesedésű) Dunavölgyi Timföldipari Rt. 60 000 tonna kapacitású timföldgyár építését kezdte meg. A második világháború miatt a termelés 1950-ben indult

meg. 1970-re a gyárat 330 000 tonna/év kapacitásra bővítették. Az 1980-as évek közepén az ország termelésének közel felét adta. Az Almásfüzitői Timföld Kft. bauxitfeldolgozási részlegét értékesítési nehézségek miatt 1994. év végével leállították, csak nem kohászati timföldet állítottak elő. 1995-től a Hungalumina Kft. töltötte be a vagyionkezelő szerepét. A következő évben a Hungalu Rt. 90%-os részvénycsomagját eladta a Hungaluminának. Az alumínium árának nagyarányú csökkenése miatt a cég veszteségessé vált, 1997-ben véglegesen leállították a gyárat. Emiatt 700 fő munkanélküli lett.

1.2 Fontosabb alapadatok (forrás KSH):

Alapadatok

KSH-kód: 32346, Jogállás: község

Régió: Közép-Dunántúl, Megye: Komárom-Esztergom

Járás: Komáromi, járás (székhelye: Komárom)

Távhívó körzetszám: 34

Önálló polgármesteri hivatal fenntartó önkormányzat: 1 db.

Népesség változása (2008-2017)

időpont	lakónépesség	lakások száma	területnagyság (ha)
2008.01.01.	2259	1146	819
2009.01.01.	2246	1146	819
2010.01.01.	2259	1147	819
2011.10.01 (népszámláláskor)	2122	1125	819
2012. 01.01.	2089	1125	819
2013.01.01.	2089	1125	819
2014.01.01.	2037	1125	819
2015.01.01.	2047	1125	819
2016.01.01.	2090	1126	819
2017.01.01.	2103	1126	819

Vallás, nemzetiségek (KSH 2011):

nemzetiség	%	vallás, felekezet	%
magyar	86,1	római katolikus	29,6
bolgár	0	református	12,7
cigány	1,0	evangélikus	1,1
görög	0	görög katolikus	0,3
horvát	0,1	egyéb vallás, felekezet	1
lengyel	0,1	vallási közösséghez nem tartozik	27,9
német	0,7	nem válaszolt	27,3
örmény		0	
román		0,4	
ruszin		0	
szerb		0	
szlovák		0,4	
szlovén		0	
ukrán		0	
egyéb		0,5	

nem választott	13,4
----------------	------

Településrészek lakosság megoszlása – területszervezés változásai (forrás: KSH)

VÁROSRÉSZEK, TELEPÜLÉSRÉSZEK						
A helység városrészei, a helységhez tartozó településrészek jellege és megnevezése	A népszámlálási lakónépesség	A lakások	A lakott egyéb lakóegységek	Postai irányítószám	A külterület települési jellege	A településrész távolsága a központi belterület centrumától (km)
	száma 2011. október 1-jén, a 2017. január 1-jei közigazgatási állapot szerint					
Központi belterület	1 462	777	–	2931	–	–
Egyéb belterület						
Kiskolónia	678	347	–	2931	–	3,5
Külterület						
Gátörház	4	1	–	2931	Öh.	2,0

Öh. = erdőörház,erdészlak,erdészház,útörház,gátörház,csatomaörház stb.

TERÜLETSZERVEZÉSI VÁLTOZÁSOK			
Községek alakítás			
A község alakítás éve	A megalakult község neve	Az anyaközség(ek), város(ok)	
		neve,	településrészeinek megnevezése,
amely(ek)ből a község alakult			
1958	Almásfüzitő	Szőny ¹	Almásfüzitő (Füzitőpuszta), Perjépuszta, Vasútállomás és Őrházak

¹ = 1977-ben Komárom városhoz csatolták.

Intézményi ellátottság (forrás: Almásfüzitő honlap):

Általános hatáskörű intézmények: Almásfüzitő önkormányzat, Polgármesteri Hivatal

Logisztika, kereskedelem: Vasútállomás, Helyközi autóbusz állomás, postai szolgáltató helyek, üzemanyagtöltő állomás, ruházati bolt, élelmiszerboltok, étterem és vendéglátóhely, vegyes-árucikk, stb.

Fontosabb környezetvédelmi vonatkozású intézmények és vonalas létesítmények: szennyvíztisztító telep (az új telep fejlesztés alatt), szennyvíz-, csapadék- és ivóvízcsatorna hálózat

egészségügy, szociális: orvosi rendelő (2 db), védőnői szolgálat (2 db), fogorvosi rendelő (2 db.), Egészségház (1 db), gyógyszertár (1 db), Szociális Alapellátási Intézmény (1 db), Idősek Klubja (1 db)

oktatás: bölcsőde (1 db), óvoda (1 db), általános iskola (1 db)

kultúra, sport: Művelődési Ház, Könyvtár, Községi Ház, Fallabdacentrum, Sportház, futball-pálya

turizmus, látnivalók: AZAUM Római Tábor, ipartörténeti emlékek

Civil szervezetek, egyesületek – hagyományőrzés, kultúra, sport, stb. (felsorolás):

Almásfüzitői Sport Klub (ASC), Almásfüzitői Borbarátok és Kertbarátok Egyesülete, Aloxid Vízisport Egyesület, Sporthorgász Egyesület, Harmonikus Életért Közalapítvány, Almásfüzitői 1760 Sporthajó Egyesület, Timföld Horgász Egyesület, Fekete István Általános Iskola Gyermekéért Alapítványa, Füzitői Faluvédő Polgárőr Egyesület

2. Környezetterhelés, környezetminőség

Klíma, éghajlat

Komárom-Esztergom megye éghajlata mérsékelten meleg, száraz, enyhe telű. Az évi középhőmérséklet 10.5 °C. Az évi napfénytartam 2000 óra, a hegyvidéki területen 1900 óra. Az évi csapadékmennyiség 550–600 mm a hegyekben 700 mm. Az uralkodó szélirány nyugati-északnyugati.

2.1 Földtani közeg, földrengésveszély

Almásfüzitő a Kisalföld területén helyezkedik el, környezetében síkság és teraszvidék terül el, néhány méteres szintkülönbségekkel. A felszín alatti mélyszerkezeti viszonyok is változatosak és nagy hatást gyakorolhatnak az itt élő népességre.

Komárom vidéke – ezen belül Almásfüzitő is - a Duna és mellékfolyói hordalékkúp-síksághoz tartozik. A felszínhez közeli rétegeket b. 10 m vastagságú, negyedidőszaki folyóvízi üledék (kavics, homok, kavicsos homok) építi fel. A település környékén a Kisalföld különböző genetikájú és morfológiájú területei találkoznak. A folyótól délre eső területeken alacsony helyzetű, gyengén tagolt teraszos hordalékkúp-síkságot találunk. A Győr-Tatai teraszvidék területének süllyedése és feltöltődése a középső – pleisztocénban leállt és a folyó hordalékkúpjába bevágódva teraszokat alakított ki. A magasabb helyzetű teraszok felszínét lösz és folyóvízi, illetve szél által telepített homok borítja. A mély fekvésű területeket, így az ártéri síkokat, patak völgyeket és az elhagyott óholocén Duna-medreket folyóvízi iszap, homokos iszap béleli ki.

A Komáromi-Móri övezet, Móri árok, Magyarország, illetve Szlovákia leginkább földrengésveszélyes területe. Komáromban számos pusztító földrengést jegeztek fel. Az első 1599-ből származik, de a legnagyobb pusztítást az 1763. június 28.-i és 1783. április 22.-i 9-es és 7,5-ös erősségű rengések okozták, melyek 63 ember életét követelték és több száz épület dőlt romba. A terület földrengés-biztonsági modellje szerint egy max. 6,9-7,2 erősségű rengés valószínűsége 10% körül van száz éves intervallumra nézve.

Almásfüzitő – révén közvetlenül szomszédos Komárommal – szintén kitett egy esetleges földrengésnek. Bár egy pusztító földrengés esélye alacsony, esetleges bekövetkeztekor a helyi károk mellett nagyobb területekre kiterjedő környezeti terhelés alakulhat ki. Földrengéskor könnyen veszélyes anyagok kerülhetnek a Dunába a folyómenti üzemekből. Leginkább földrengés által fenyegetett (annak potenciális kitett) ipari létesítmények Almásfüzitő – Szöny - Komárom mikro-régiójában: MOL dél-komáromi telephelye, észak-komáromi kikötő kőolaj átrakói, az Almásfüzitői vörösiszap-tározó és a MOL-Lub, az észak-komáromi hajógyár.

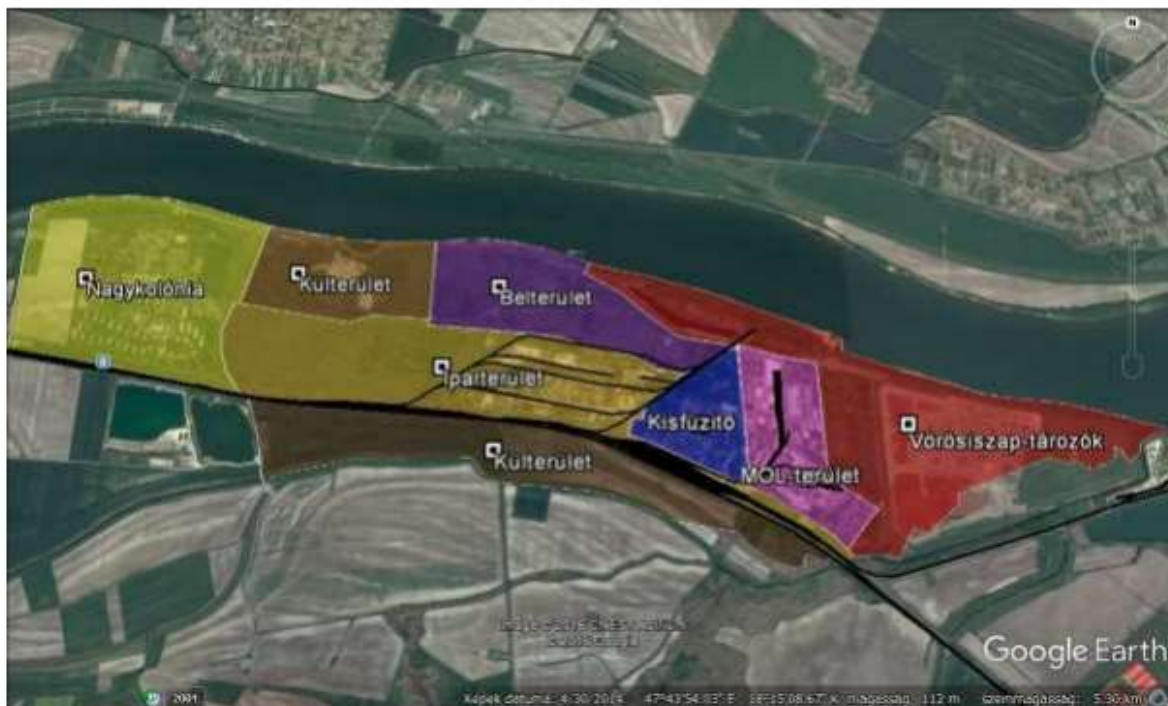
2.2. Talaj állapota, területhasználat

A talaj a földkéreg legfelső, termékeny rétege, megújuló természeti erőforrás. A természetes talajpusztulás legjellemzőbb formája az erózió illetve defláció. A termőtalajok erózióját és deflációját az erdőirtások, a helytelen mezőgazdasági behatások is gyorsíthatják. A talajok elszennyeződését okozhatják az ipari tevékenységből származó ülepedő por kibocsátások, a hulladéklerakás, a növényvédőszer-műtrágya használat, a hígtrágya elhelyezés, a közutak sózása. A légszennyező anyagok kiülepedése és eső általi kimosódása a talajra, savas és nehézfém-jellegű többletterhelést jelent. A talaj állapotának ismerete és az állapotváltozás nyomon követése kiemelten fontos feladat. A mezőgazdasági eredetű talajszennyeződések a növényvédőszer-szerek, és egyéb kémiai anyagok nem megfelelő alkalmazásából (tárolási problémák, elcsurgás) adódnak. A termőtalajt veszélyezteti a mennyiségi csökkenés, a felszín módosulása (utak, iparterületek, lakóépületek, stb.) ugyanúgy, mint a természeti és emberi hatásra bekövetkező minőségi leromlás (erózió, savanyúsodás, kémiai szennyezettség, szerkezetromlás stb.).

Almásfüzitő területén a potenciális talajszennyezések a korábban jelentős ipari tevékenységhez, valamint a nem megfelelő hulladékkezeléshez, illegális hulladéklerakásokhoz kapcsolódhatnak. Az egyik legjelentősebb felszínformáló tényező a múltban és a jelenben is folytatott gyártelepi ipari tevékenység és a korábbi évek során a vörösiszap-tározón elhelyezett – bár már legnagyobb részben rekultivált – anyagok, kisebb részben a Nagykolónia és az Almásfüzitő gyártelep településrészen élők mindennapi tevékenysége.

Magyarország talajainak genetikus fő típusai a Dunamenti területek – ideértve Almásfüzitőt is – a csernozjomtalaj és a Duna-menti közvetlen – sokszor elárasztott területen – a réti talajok. Almásfüzitő területén a területhasználatból (főleg ipari területek és lakóterületek) eredendően nem jellemző a mezőgazdasági használat, a talajok vélhetően bolygatott állapotúak, túlhasználtak.

Területhasználatok Almásfüzitőn (forrás: Integrált Településfejlesztési Stratégia 2018)

Almásfüzitő településrészeinek áttekintő térképe

Forrás: google.earth alapján saját szerkesztés

Az ITS által jól lehatárolt településszerkezet szerint:

„A község nyolc területi egysége között mindössze két lakóterületi településrész található, amelyek markánsan elkülönülnek egymástól, a település nyugati végén került lehatárolásra a Nagykolónia, a keleti középső részen pedig a Kisfüzitő településrész. Három ipari hasznosítással jellemezhető településrész van a községben, amelyek közül kettő (a MOL-terület, a vörösiszap-tározók) a település keleti részén, egy (az egykori Timföldgyár területe) pedig a község középső részén helyezkedik el.

A beépítetlen területek közül külön egybefüggő egységet képez a település déli, vasúton túli területe, amely teljes egészében külterület. Speciális területe a községnek az Iparterülettől északra lévő, szintén jellemzően beépítetlen terület, amelynek kisebb része külterületi, nagyobb része településrendezési szempontból belterületi övezeti besorolás alá tartozik.”

Termőföld:

Tárgyi program termőföldet is érint. Az esetleges beruházások, fejlesztések megkezdését megelőzően a Komáromi Járási Hivatal Földhivatali Osztályánál kérelmezni szükséges az időleges/végleges, más célú hasznosítását engedélyező földvédelmi eljárás lefolytatását.

2.3 Vizek mennyiségi és minőségi állapota, árvizek

A település területén és térségében a felszíni és felszínalatti vízkészletek minőségvédelme kiemelt figyelmet kell, hogy kapjon. Almásfüzitő a 27/2004. (XII.25.) KvVM rendelet szerint: *felszín alatti víz szempontjából érzékeny* felszín alatti vízminőség-védelmi területen lévő település.

A vízminőségről általában:

A víz *kémiai minősége* szempontjából a vízben oldott gázok, az oldott sók és a szerves anyagok jelentősége a legnagyobb. A vízben részben fizikailag, részben kémiailag oldott gázok közül az oxigén, a széndioxid, az ammónia és a kénhidrogén a legjelentősebbek. A nitrogéntartalmú vegyületek közül az *ammónia* a legkárosabb, amely általában a szervesanyag-csere terméke. A *foszforvegyületek* élővízbe jutva tápanyagdúsulást idéznek elő, ami révén siettetik az élővizek eutrofizálódási folyamatát. A kommunális szennyvizekkel olyan kórokozó baktérium szervezetek is kerülhetnek a vizekbe, amelyek fertőzést okozhatnak (pl: *Escherichia coli*). Amennyiben a talajvízben megjelennek, feltételezhető a vizek kommunális szennyvízzel való elszennyeződése. A víz *fizikai tulajdonságai* közül elsősorban a vízmozgások, a hőmérsékleti és a fényviszonyok azok, amelyeknek mind a vízterek jellemzése, mind az élőlények előfordulása szempontjából döntő jelentősége van.

2.3.1 Vízbázis védelem, vízkészlet, ivóvíz- vízellátás

Az Észak-dunántúli Vízmű Zrt. adatszolgáltatása alapján, abból beidézve:

Vízbázis-védelem:

A település vízellátása nem parti szűrésű vízből, hanem három rétegvíz-kútból, búvárszivattyúkkal. Ebből adódóan nem szerepelt az állami finanszírozású Ivóvízbázis-védelmi Programban, és a tulajdonos önkormányzat sem tett intézkedéseket a védőidomok kijelölésére. (Saját megjegyzés, kiegészítés: *ehhez forrás sem áll/állt rendelkezésre*)

Ivóvíz-ellátás:

A település vízellátása jelenleg három rétegvíz-kútból történik.

A Vízműtől kapott adatszolgáltatás alapján a három rétegvíz-kút rövid bemutatása:

I. számú kút (Vízkezelő gépház melletti) műszaki jellemzői:

Koordináták: 47.734010 18.218370

országos kútkataszter száma B-69 mellé fúrásos felújítás éve: 1986.

mélysége:	146 m		
szűrőzés:	73	-	76
	77,5	-	80,5
	93	-	97
	116	-	119
	129,5	-	132
	134	-	140 m

Kitermelhető vízmennyiség 120 l/perc – 11,5 m-es terep alatti üzemi szinten.

II. számú kút (Sport pálya melletti régi IV. sz. kút) műszaki jellemzői:

Koordináták: 47.736969 18.216204

országos kútkataszter száma: K-25, fúrás éve: 1962.

mélysége:	83,2 m		
szűrőzése	55,6	-	62
	67	-	76 m

Kitermelő vízmennyiség 180 l/perc – 4,57 m-es terep alatti üzemi szinten.

III. számú kút (Sportház melletti, régi V. sz. kút) műszaki jellemzői:

Koordináták: 47.734100 18.214432
országos kútkataszter száma K-26, fúrás éve: 1962.
mélysége: 93 m
szűrőzése 60,5 - 65,5
78,5 - 82,5
84 - 90,4 m

Kitermelhető vízmennyiség 180 l/perc – 7,58 m-es terep alatti üzemi szinten.

VI. számú kút (1948-ban létesített ásott kút a vízház-udvarban, - tűzvíz ellátási célra):

Koordináták: 47.734010 18.218370
talpmélység: 7,0 m.

Üzemeltetői tapasztalatok az Észak-dunántúli Vízmű Zrt adatszolgáltatása alapján:

„A településen üzemelő kutak műszaki állapota problémás. A vízminőségi kérdések végleges megoldása érdekében társaságunk tervezi a jelenleg üzemelő vízbázisról történő ellátásról a nemzetgazdasági beruházásban már megépített, jelenleg nem üzemelő regionális rendszerről, a tatabányai vízaknákból származó karsztvízzel történő ellátásra való áttérést.”

AVízbázisról az Észak-dunántúli Vízügyi Igazgatóság adatszolgáltatása alapján:

„Almásfüzitő település közigazgatási területét érinti a sérülékeny földtani környezetben elhelyezkedő Dunaalmás Vízbázis hidrogeológiai „B” védőidoma. A dunaalmási vízbázis védőidom kijelölése 35800/3675-5/2016. ált szám határozatban megtörtént. A kiadott határozat részletesen tartalmazza a hidrogeológiai „B” védőidom felszíni metszetével érintett ingatlanok listáját (ezek Dunaalmás közigazgatási területén lévő hrsz.-ek), valamint a felszín alatt maradó idom felszíni vetületének határoló EOVS koordinátáit. Ezen túlmenően a kijelölő határozat megadja a védőidom vertikális kiterjedését is. A vízbázis védelmének érdekében a védőidomban folytatható tevékenységek vonatkozásában kérjük a kijelölő határozatban, valamint a 123/1997. (VII.28.) Kormányrendelet 5. számú mellékletében foglaltakat betartani. Vízminőségi adatokkal nem rendelkezünk a felszín alatti víz vonatkozásában”

A település ivóvízellátása, a KEM Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztályának adatszolgáltatása szerint:

“A település lakosságának ivóvízellátása megosztott. A MOL gyártelephez tartozó MOL lakótelep és a Béke utca egy részén (mintegy 900 fő) az ivóvíz ellátást a TRESZNER L.V.G. végzi a gyártelep területén található mélyfúrású kútból, a település másik részén a közüzemi szolgáltató ÉDV Zrt biztosít ivóvizet. A településen található ivóvíz termelő kutakat magába foglaló vízműtelepen vas-, mangán- és ammóniamentesítési technológia üzemel. Utóbbi terület vízellátására a regionális hálózat kiépült, az arra rácsatlakozás lehetősége adott. Az ivóvíz minőségét érintően közegészségügyi – járványügyi intézkedésre okot adó esemény nem fordult elő. A MOL lakótelep vonatkozásában a jelenlegi ipari létesítmény területén található *egyedi vízbázisból lakosságnak szolgáltatott ivóvíz ellátás kiváltását, közüzemi szolgáltató által biztosított ivóvízellátás megszervezését azonban indokoltnak tartjuk.*”

2.3.2 Árvizek, nagy árvízvédelmi beruházások

A Duna magyarországi szakaszának vízjárását a folyó vízgyűjtő területének vízrajzi adottságai határozzák meg. A Duna menti településeket leginkább kora tavasszal és nyáron fenyegeti az árvíz. Az árvizek kialakulásáért a tél végi – kora tavaszi időszakban a hótakaró olvadása, nyáron pedig a vízgyűjtő területre hulló bő csapadék a felelős.

Figyelembe véve az utóbbi évek tavaszi nagy árvizeit az Európai Unió és a Kohéziós Alap támogatásával nagy költségű (közel hétmilliárd Forint) kormányzati árvízvédelmi beruházások történtek 2013-ban a Komárom – Almásfüzitő közötti árvízvédelmi öblözetben. Az öblözet 30 km² nagyságrendű területet foglal magába Komárom, Almásfüzitő, Dunaalmás, Mocsá, Naszály közigazgatási területére kiterjedően. Elöntéssel fenyegetett Komárom belterületének jelentős része, Almásfüzitő belterületének teljes egésze. A projekt elsődleges célja az árvízvédelmi öblözetben az árvízvédelmi biztonság megteremtése volt, amelyet az öblözetet védő 14,3 km hosszú árvízvédelmi fővédvonal teljes körű kiépítésével ér el. A projekt az árvízvédelmi öblözet tekintetében 29.000 ember életének, jelentős nemzeti értékek, számos kulturális, infrastrukturális javak, társadalmi- és magánvagyon árvizektől való védelmét szolgálja.

A 2015 augusztusig tartó beruházás során összesen tizenöt kilométeren erősítették meg a régi védművet, illetve építettek új gátat. Háromszázhatvannégy méteren új, vasbetonnal megerősített védvonal épült, háromszázhatvannyolc méteren megerősítették a parapetfalat, négyezer-nyolcszáz méternyi teljesen új töltés készült, négyezer-száznegyvenkét méteren pedig a meglévő került megerősítésre. Emellett több mint négy kilométernyi szivárgóárkot is kialakítottak a víz elvezetésére, ezen két átemelőszivattyú is dolgozik majd. Nem feledkeztek meg az élőhelyek rehabilitációjáról sem, a gátórház felújításáról, gondoskodva a Concó-patak torkolatának, valamint az ácsi mellék Duna-ág élővilágának megőrzéséről.

Az építési munkák főbb paraméterei:

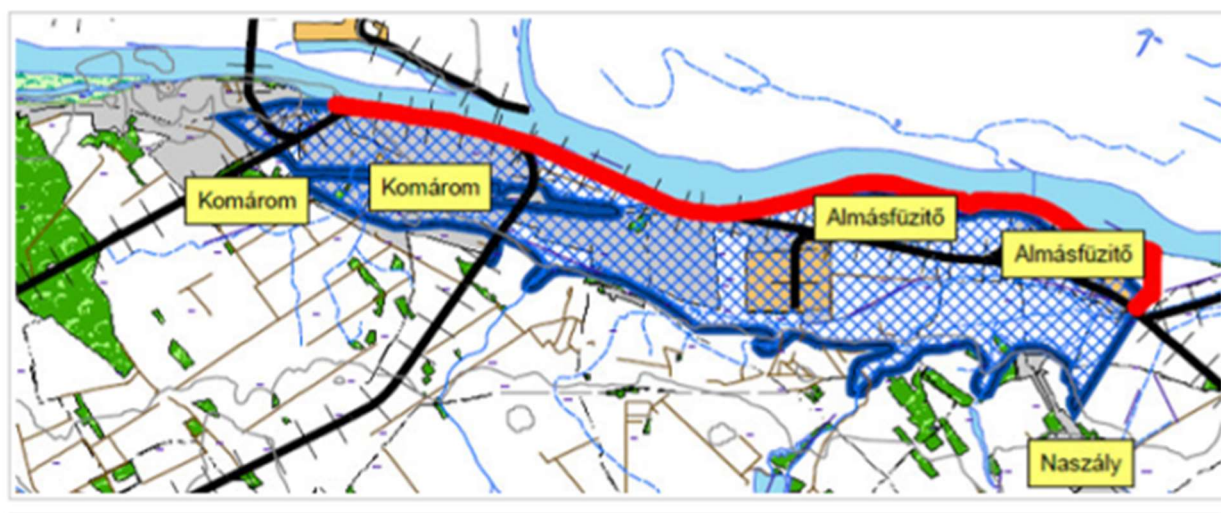
- Vasúti töltés mellett új árvízvédelmi töltés építése, részben magas part jellegű kialakítással 4.783 fm hosszban
- Meglévő védvonal egyes szakaszain magassági, keresztmetszeti és állékonysági hiányok megszüntetése 4.142 fm hosszban
- Meglévő árvízvédelmi fal és a hozzá tartozó kulisszanyílások felújítása 368 fm hosszban
- Védvonalat keresztező műtárgyak építése, átépítése, bontása (3 árvízvédelmi zsilip átépítése, 2 vízkivételi mű bontása, 1 állami törzshálózati vízmérce átépítése)
- Szivárgó elvezetése, vízelvező árok létesítése 4.024 fm hosszban, 2 szivattyúállás építése
- A védelmi szakaszhoz kapcsolódó gátörtelep komplex felújítási, átalakítási munkái
- Concó-patak torkolati szakasz és Ácsi mellékág rehabilitációja
- Ácsi mellékág rehabilitációs munkái 671 fm hosszban
- Concó-patak környezetének rehabilitációs munkái 3,1 ha területen vizes élőhelyek mélyítése, összekötése, vízigény biztosítása

Töltésfejlesztéshez kapcsolódó főbb mennyiségek:

- Vízáró kötött anyag beépítése: 175.565 m³
- Homokos kavics megtámasztás beépítése: 415.238 m³
- Aszfaltburkolat bontása és újjáépítése: 410 fm hosszban
- Térburkolat építése a védvonalon: 5.220 m² területen
- Betonba ágyazott terméskő rézsűburkolat készítése: 16.236 m² területen

- Betonba ágyazott terméskő burkolat felújítása: 1.816 m² területen
- Terméskő lábazatépítés: 8.742 m³ vízépítési terméskő felhasználásával
- Vasbeton támfalépítés: 815 m³ vasbetonból
- Árvízvédelmi fal felújítás: 368 fm hosszban
- Geotextília terítése: 180.721 m² területen
- Humuszolás, füvesítés 257.000 m² területen
- Műtárgyépítés, felújítás: 695 m³ vasbetonból

forrás: <http://almkomprojekt.eduvizig.hu/projekt-leirasa/>

2.3.3. Felszíni vizek

Az utóbbi időszakban a felszíni vizek minősége országosan folyamatosan romlott, vagy stagnált. Az Európai Unió elvárásainak megfelelően Magyarország is elkészítette Vízügyi Keretirányelv alapján a területi vízgazdálkodási terveket. A Víz Keretirányelv célja az volt, hogy 2015-re a felszíni (folyók, patakok, tavak) és felszín alatti víztestek „jó állapotba” kerüljenek. A Víz Keretirányelvben megfogalmazott célkitűzések megvalósítása és az állapotfelmérések aktualizálása azóta is folyamatban van.

Almásfüzitő északi részén folyik a Duna, a térség befogadója. Komáromtól a magas-partok kezdenek visszahúzódni, Dunaalmástól pedig a Magyar Középhegység É-i vonulatai kísérik a Dunát. A Duna bal partja a Kisalföld mentén csaknem végig alacsony.

Almásfüzitő közigazgatási területén – kiegészítve a közvetlen vízgyűjtőterülettel - található vízfolyások tulajdonviszonyai:

Duna – állami tulajdonú

Szöny-Füzitői csatorna – állami tulajdonú 11,603 km, önkormányzati tulajdon 1,18 km
Az állami tulajdonú vízfolyások kezelője az Észak-dunántúli Vízügyi Igazgatóság

Kocs-Mocsai vízfolyás: tulajdonosa Almásfüzitő közigazgatási határán az almásfüzitői önkormányzat, kezelője részben a Komáromi Vízitársulat, részben az önkormányzat

Fényes-patak (már Almásfüzitő közigazgatási területén túl, de attól csupán néhány száz méterre torkollik a Szöny-Füzitői csatornába): állami tulajdonú, kezelője az Észak-dunántúli Vízügyi Igazgatóság (röviden:ÉDUVIZIG)

A felszíni vízfolyások víztesteinek értékelése – az ÉDUVIZIG adatszolgáltatása alapján:

vt-VOR	Víztest név	Alegység kódja	VIZI G kódja	Víztest kategóriája	Típus kódja	Biológiai elemek szerinti állapot
AEP487	Fényes-patak	1-6	ÉDU	erősen módosított	6M	gyenge
AEQ022	Szőny-Füzitői-csatorna	1-6	ÉDU	erősen módosított	6M	mérsékelt
AOC805	Kocs-Mocsai-vízfolyás alsó	1-6	ÉDU	erősen módosított	6S	gyenge
AOC806	Kocs-Mocsai-vízfolyás felső	1-6	ÉDU	erősen módosított	6S	gyenge
AEP446	Duna Gönyü-Szob között	1-7	ÉDU	természetes	9K	mérsékelt

Víztest név	Fizikai-kémiai elemek szerinti állapot	Hidromorfológiai elemek szerinti állapot	Specifikus szennyezők (fémek) szerinti állapot	Ökológiai minősítés	Kémiai állapot	Integrált állapot
Fényes-patak	jó	jó	adathiány	gyenge	adathiány	gyenge
Szőny-Füzitői-csatorna	mérsékelt	mérsékelt	jó	mérsékelt	jó	mérsékelt
Kocs-Mocsai-vízfolyás alsó	adathiány	jó	adathiány	gyenge	adathiány	gyenge
Kocs-Mocsai-vízfolyás felső	gyenge	jó	adathiány	gyenge	adathiány	gyenge
Duna Gönyü-Szob között	jó	jó	jó	mérsékelt	jó	mérsékelt

A vízfolyások tulajdonviszonyai:

Duna – állami tulajdonú

Szőny-Füzitői csatorna – állami tulajdonú 11,603 km, önkormányzati tulajdon 1,18 km
Az állami tulajdonú vízfolyások kezelője az Észak-dunántúli Vízügyi Igazgatóság

Kocs-Mocsai vízfolyás: tulajdonosa Almásfüzitő közigazgatási határán az almásfüzitői önkormányzat, kezelője részben a Komáromi Vízitársulat, részben az önkormányzat

Fényes-patak (már Almásfüzitő közigazgatási területén túl, de attól csupán néhány száz méterre torkollik a Szőny-Füzitői csatornába): állami tulajdonú, kezelője az ÉDUVIZIG

A Duna vízjárására az éven belüli változékonyság a legjellemzőbb. Legkisebb vízállások általában novemberben jelentkeznek, ekkor a legalacsonyabb a középérték és a szórás értéke is, tehát legkevésbé változékonnyá válik a vízjárás. A Duna vízjárása a legkritikusabbá a februártól júliusig tartó időszakban válik. Ekkor számítani lehet arra, hogy a vízgyűjtő-területen felhalmozódott hó egy korai felmelegedés, esetleg jelentős esőzés hatására - elolvadva - árvizet okoz, illetve veszélyes helyzetek állnak elő tavaszi esőzések, a tartós zöldár miatt. Május végétől a középvízállások vonala lefelé fordul, fokozatosan süllyedve augusztus végén éri el a középvízet, majd november végére a már említett minimumot, összhangban a vízgyűjtőterületen végbemenő kiürülési folyamattal.

A Dunát szegélyező töltés

Dunapart (03.27-i szemlén készült fotók)

Az Észak-dunántúli Vízügyi Igazgatóság a Duna vízminőség és vízhozam adataira vonatkozó adatszolgáltatása az Által-ér feletti részre 2. sz. mellékletben található

A Duna vízminőségi és vízhozam adatai Komáromra vonatkozóan Az Észak-dunántúli Vízügyi Igazgatóság adatszolgáltatása alapján a 3. sz. mellékletben találhatóak.

A közigazgatási terület többi felszíni vízfolyása kisvízhozamú patak. A Duna részvízgyűjtőjén belül helyezkedik el az Almásfüzitőt is érintő Szöny-Füzitői csatorna, melybe torkolló vízfolyások Almásfüzitő határánál a Kocs-Mocsai vízfolyás és a településen közigazgatása határán kívül a Fényes-patak.

A Szöny-Füzitői belvízcsatorna

Az állami tulajdonú szakasz a Fényes-pataki torkolattól a Komárom – Székesfehérvári vasút hídjáig tart, a szakasz vagyongazdálkodója az Észak-dunántúli Vízügyi Igazgatóság. A Szöny-Füzitői-csatorna Szönyben ered, a patak forrásától kezdve keleti irányban halad, majd Almásfüzitő és Dunaalmás közt eléri a Dunát. A csatornába torkollik a Szilas-völgyi-patak Szőny-nél, a Kocs-Mocsai-vízfolyás Almásfüzitő-nél, valamint a Fényes-patak Dunaalmás közigazgatási területén Almásfüzitő határán.

Műtárgyak a vízfolyás mentén (hidak, átereszek – forrás: ÉDUVIZIG):

1. Komárom-Székesfehérvári vasúti híd: 11 + 603 fkm
2. Mocsai úti áteresz: 10 + 076 fkm
3. Kossuth úti áteresz: 9 + 166 fkm
4. gyaloghíd: 8 + 528 fkm
5. Szabadság úti áteresz: 7 + 916 fkm
6. Bélapusztai áteresz: 6 + 664 fkm
7. Dűlőúti áteresz (kavicsbányáknál): 4 + 374 fkm
8. Közúti áteresz (műút Almápuszta): 3 + 062 fkm
9. Hegyeshalom-Budapest vasúti híd: 1 + 150 fkm
10. Komárom-Esztergom vasúti híd: 1 + 132 fkm
11. Kettős műtárgy: 1 + 064 fkm
12. Befogadó Fényes-patak 0 + 064 fkm szelvénye

A belvízcsatorna mértékadó vízmennyisége 3,6 m³/s az ÉDUVIZIG-es szakaszon

Jellemző mederméreték az ÉDUKÖVIZIG-es szakaszon:

Rézsűhajlás: 1:2 – 1:3
Fenékszélesség: 3,00 – 5,00 m
Esés: 0,09 ‰ – 0,35 ‰ között

Az Észak-dunántúli Vízügyi Igazgatóság adatszolgáltatása:

„A Szöny-füzitői belvízcsatorna torkolati, gravitációs vízszállítása 3,6 m³/s, az államilag kezelt rész hossza 11,728 km, alapvetően működőképes, funkcióját betölti, két darab magas küszöbű műtárgy visszaduzzasztást okoz, de ez csak a levezetési hatásfokot csökkenti. Éves min kétszeri kaszálása rendszeresen megtörténik a közmunka program keretében is folynak kaszálási és cserjeirtási munkák a vízfolyáson.”

A Szöny-füzitői belvízcsatorna vízhozam és vízminőségi adatai Az Észak-dunántúli Vízügyi Igazgatóság adatszolgáltatása alapján 2016 évi mintázási eredményeivel – a 4. sz. mellékletben találhatóak.

A 2018. március 27-én tartott szemlén tapasztaltak rövid összefoglalása:

V1 (felszín vízfolyás szemle-pont jele), Szöny- füzitői csatorna

Helyszín beazonosítása: Almásfüzitő-felső (Kolónia), temető mögötti híd

Vízmozgás: lassú, egyenletes áramlás

Víz fizikai jellemzői: szemre átlátszó, enyhén sárgás színű víztest

Víz hőfok: 12°C

Ph: 7,6-8,1 között változó

Vízfolyás környezete, mederjellemtől: víztesten moszatok, algák, kevés nád, partszegély kaszálva

A felszíni vízfolyások szemle-pontjai az 5. sz. térképen beazonosíthatóan feltüntetésre kerülnek.

A 03.27-i szemlén készült fotók: pH mérés, a víztest és a partfal a hídnál

Kocs-Mocsai vízfolyás (Komáromi Vízi-társulat adatszolgáltatása):

„A Kocs-Mocsai vízfolyás Kocs községtől keletre eső 180-200 mAf-i magasságú dombok vizeit hivatott elvezetni. A vízfolyás É-i, majd ÉK-i irányba folyva éri el befogadóját, a Szöny- Füzitői csatornát, melynek a 4+553-as szelvényébe torkollik a jobb parton.

Torkolati szakasza Almásfüzitő közigazgatásig az almásfüzitői, onnan a komáromi önkormányzat tulajdona. A torkolati szakasz üzemeltetésére a Komáromi Vízitársulatnak a tulajdonossal nincsen szerződése, így azt a tulajdonos önkormányzat üzemelteti.

A befogadó Szőny-Füzitői csatorna állami tulajdonú, Észak-dunántúli Vízügyi Igazgatóság kezeli. Mint befogadó, ennek a belvízcsatornának vízállása jelentős hatással van a Kocs-Mocsai vízfolyás torkolati szakaszának vízjárására.

A vízfolyás vízgyűjtő területe 60,7 km², 10 %-os vízhozama $NQ_{10\%} = 7,0 \text{ m}^3/\text{sec}$.
Vízgyűjtőterületén három nagyobb tó található, melyek közül a legnagyobb a Boldogasszonyi tó a legnagyobb. Jellemzően nagyobb árhullám ennek a tónak az eresztésekkor következik be.”

A Kocs-Mocsai vízfolyás vízhozam és vízminőségi adatai Az Észak-dunántúli Vízügyi Igazgatóság adatszolgáltatása alapján 2017. évi mintázási eredményeivel - a 6. sz. mellékletben találhatóak

A 2018. március 27-én tartott szemlén tapasztaltak rövid összefoglalása:

V2 (felszín vízfolyás szemle-pont jele), Kocs-Mocsai vízfolyás

Helyszín beazonosítása: Almásfüzitő-felső (Kolónia), Szőny-füzitői csatorna torkollásnál

Vízmozgás: lassú, minimális áramlás

Víz fizikai jellemzői: szemre átlátszó, enyhén zavaros, sötét sárgás színű víztest

Víz hőfok: 13°C

Ph: 7,6 – 7,8

Vízfolyás környezete, mederjellemtől: víztesten moszat, náddal benőtt, nincs kaszálva

A pH mérést a V1 és V2 pontokon PHT01 típusú pH teszter és hőmérő, majd kontrollként papírszalaggal végeztem el, mivel a műszer nem hiteles, ezért az eredmények csak tájékoztató jellegűnek tekinthető.

a Szőny-Füzitői csatornába torkollás

a Kocs-Mocsai vízfolyás partfala (03.27-i szle)

Fényes-patak:

A Fényes-patak Naszálytól keletre ered, Komárom-Esztergom megyében. A patak forrásától kezdve északi irányban halad, majd Almásfüzitőnél – de még a közigazgatási területen túl - eléri a Szőny-Füzitői-csatornát.

Az Észak-dunántúli Vízügyi Igazgatóság adatszolgáltatása alapján:

„A Fényes-patak torkolati vízszállító képessége 5,80 m³/s, hossza 11,170 km, vízgyűjtő területe 32 km², műszaki állapota kielégítő, éves min egyszeri kaszálása rendszeresen

megtörténik (a 2012-ben zárult Által-ér projekt feltétele a rendszeres karbantartás). A közmunka program keretében is folynak kaszálási és cserjeirtási munkák a vízfolyáson.”

A Fényes-patak vízhozam és vízminőségi adatai Az Észak-dunántúli Vízügyi Igazgatóság adatszolgáltatása alapján 2017. évi mintázási eredményeivel - a 7. sz. mellékletben találhatóak

A 2018. május 26-án tartott szemlén tapasztaltak rövid összefoglalása:

V3 (felszín vízfolyás szemle-pont jele), Fényes-patak

Helyszín beazonosítása: Almásfüzitő VII. sz. vörösiszap-kazetta közelében, Fényes –patak Szőny-Füzitői vízfolyásba torkollása

Vízmozgás: lassú, egyenletes, minimális áramlás

Víz fizikai jellemzői: szemre áttetsző, enyhén sárgás színű víztest

Vízfolyás környezete, mederjellemzők: partfal fűvel benőtt, meder feliszapolódott

A felszíni vízfolyások szemle-pontjai az 5. sz. térképen beazonosíthatóan feltüntetésre kerülnek.

Opcionális programpont: felszíni vízfolyások évi egyszeri mintázása

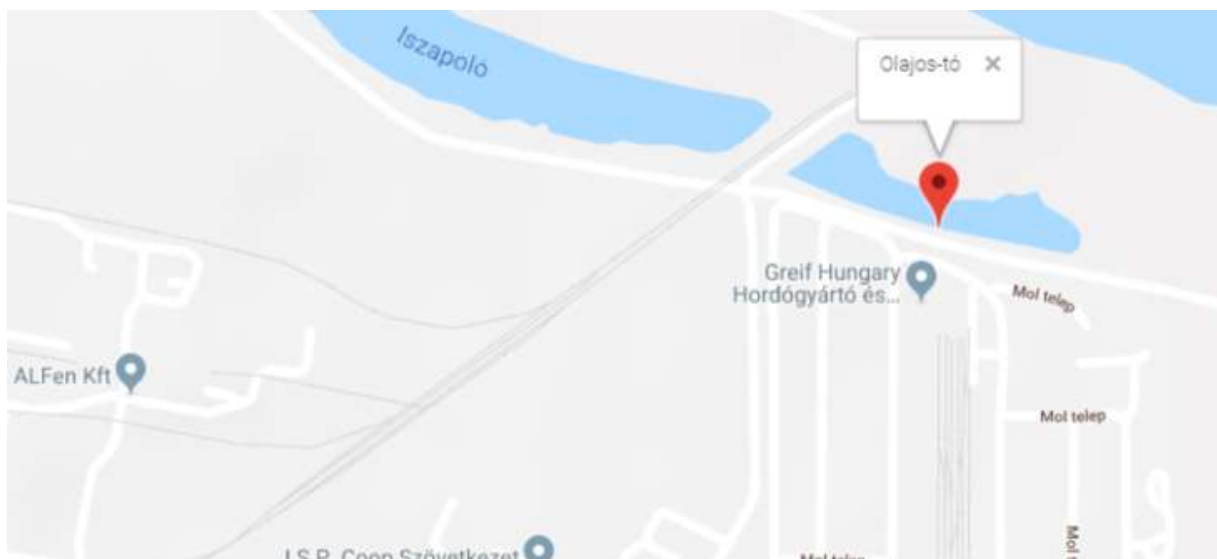
Kötelező feladat: a vízfolyások környezetének rendezése, feliszapolódások megszüntetése, meder és partfal-kezelés (jobb lefolyás biztosítása céljából.)

A Fényes-patak Szőny-Füzitő csatornába torkollása (05.26-i szemle)

Tavak Almásfüzitő területén

1.Olajos-tó

Az Olajos-tó Almásfüzitő gyártelep, MOL-Lub iparterületi részétől északra fekszik, közvetlenül a töltés mellett, ami a MOL-teleptől elválasztja, néhány 100 méterre a Dunától. A tó alapvetően horgásztó funkciót tölt be, vízterülete 4 ha. Kezelője az Almásfüzitői Sporthorgász Egyesület. Fogható halak: ponty, amur, csuka, süllő, harcsa, keszeg, kárász, balin, sügér, törpeharcsa, domolykó.

A tó vízminőségéről és ökológiai állapotáról nincs információ. Egyik felől a töltés felé viszonylag nyitott, a Duna felé erdőrézlet határolja.

A fotók a 2018. május 26-i szemlén készültek

2. Prépost – vagy Lúgos - tó

A helyiek által Prépost-tónak, vagy Lúgos-tónak nevezett tó Almásfüzitő gyártelep, MOL-Lub iparterületi részétől északra fekszik, az Olajos-tótól egy a Duna felé vezető földút (melyen korábbi vasúti sín maradványai is megtalálhatóak) választja el.

Korábban itt helyezkedett el a Prépost sziget, ez a tó – és tulajdonképpen az Olajos-tó is a holtág maradékának tekinthető.

Itt nem jelzi iszapréteg a visszavonuló dunai árvizet, ha van is kapcsolata a főággal az a kavicsrétegen keresztül történik a sziget alatt. Partjait nádas borítja. Egy ősi tábla szerint ez is horgászvíz, de nem nagyon látni horgászatra alkalmas állásokat, kezelőjéről sincs információ.

A tónak az Olajos-tóval közös töltés felőli oldala nyitott, kevés nádassal a másik fele erdővel és nagyobb nádassal. A tó vízminőségéről és ökológiai állapotáról nincs információ.

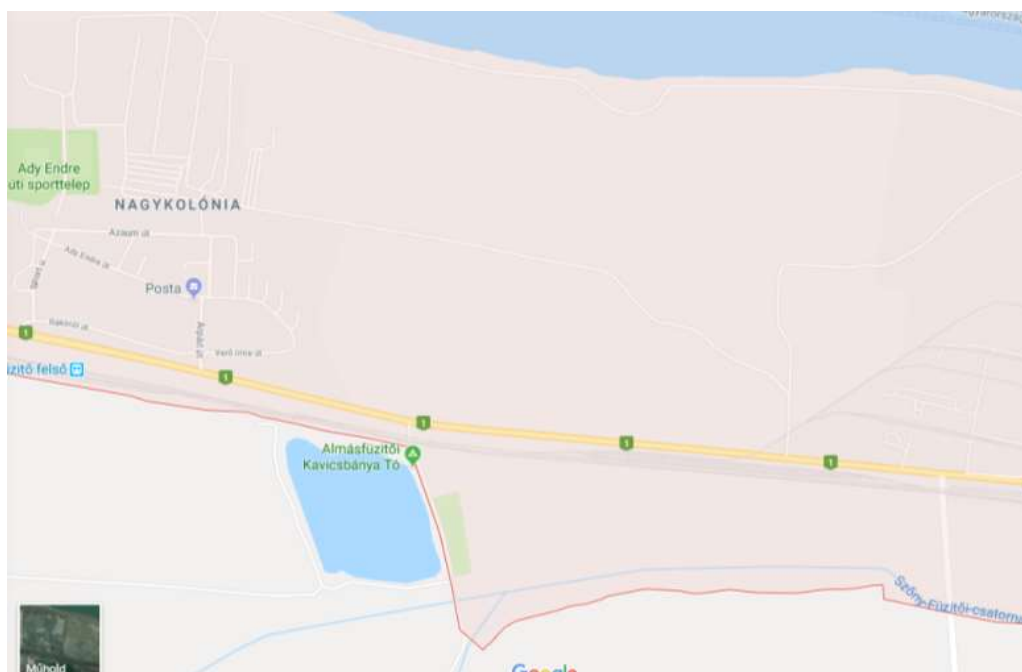

A a 2018. május 26-i szemlén készült

3. Almásfüzitői Kavicsbánya-tó

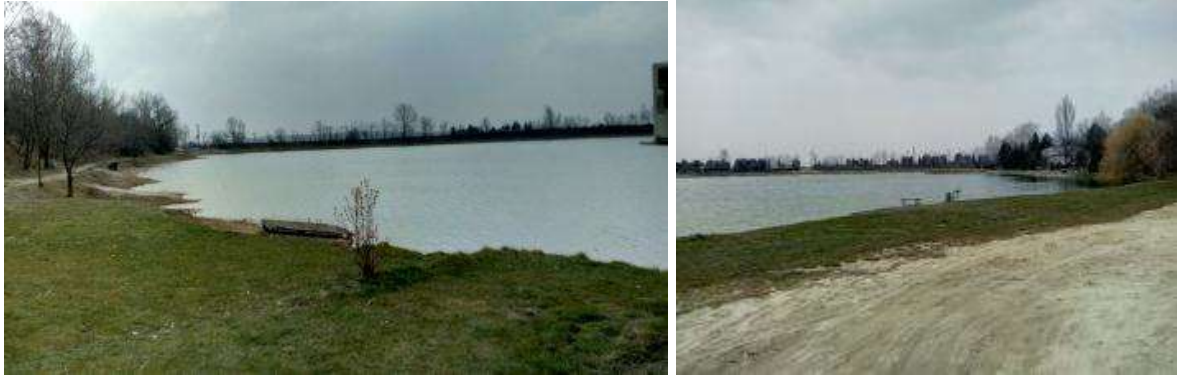
Bár a tó néhány 100 méterre délre helyezkedik el Almásfüzitő-felsőtől, de közigazgatásilag már Komárom területére esik. Mivel sokan használják Almásfüzitői lakosok is a tavak és – tekintve a közelséget - a tavat, röviden bemutatom.

forrás: [http://www.bojlistavak.hu/Almasfuzitoi Kavicsbanyato](http://www.bojlistavak.hu/Almasfuzitoi%20Kavicsbanya%20to))

A horgászok körében igen népszerű kavicsbánya tó, kristálytisza vízával várja a horgászni vágyókat. A rendszeres, jól tervezett haltelepítéseknek köszönhetően halállománya gazdag. A tó megközelíthető: Almásfüzitő-felsőtől néhány száz méterre déli irányban az 1. sz. főút 79-es kilométerkövénél (Tata-Komárom között) a vasúti sorompón áthajtva. Területe: 11,78 hektáros, a vízmélység nem egyenletes, 3–13 méter között többször változó. Bányató jellegénél fogva a meder nagyon változó mélységű, tómeder kiemelkedéseinek, vagy ha úgy tetszik a mélyedéseinek az oldalában, a lejtőin rengeteg hal megtalálható ezért tehát érdemes megvitatni ezeket a területeket is. A mederfenék kavicsaljazatú, akadómentes, 4-5 cm vastagságú iszapréteggel borított. Fogható halaink: ponty, amur, süllő, csuka, balin, keszeg - kárász és rengeteg sneci.

2018. március 27-i szemlén készült fotók

Mindhárom - bemutatott-tó mesterségesen kialakított víztest, ökológiai állapotuk nem ismert, funkciójukat tekintve két tó esetében rekreációs (elsősorban horgászati) hasznosításúak, a harmadik jelenlegi hasznosításáról nincs információ. A tavak leginkább horgásztavakként üzemelnek, funkciójukból eredendően nincsenek adatsorok – és jogszabály szerinti elvárások - a vízminőségre nézve, mivel fürdésre nem alkalmasak.

2.3.4 Szennyvíztisztítás, csatornázottság, csapadékvíz-elvezetés

2.3.4.1 Csapadékvíz-elvezetés, bel- és árvízvédelem

Csapadékvíz-elvezetés:

A csapadékvíz-elvezetés célja, hogy az összegyűlt felszíni vizek a lehető legrövidebb úton, károkozás nélkül jussanak el a befogadóba és a talaj természetes vízutánpótlása biztosított legyen. Ott, ahol a beépítés jellege nyílt árok létesítését nem teszi lehetővé, zárt rendszerű csapadékcsatornák létesítése indokolt. A csapadékvíz-elvezető rendszer vonalvezetését a kialakult utcahálózat, valamint a terep esése határozza meg. A vízmosásoknál, ahol a víz természetes lefolyása már kijelölte a nyomvonalat, célszerű a már meglévő árkokat megtartani, és hordalékfogó-, valamint eséscsökkentő műtárgyakat beépíteni.

A településen egyesített rendszerű csatornahálózat üzemel.

A 2018. május 26-i helyszíni bejáráson megállapítottam, hogy az üzemeltetőtől kapott információknak megfelelően a településen kb. 95-98%-ban egyesített, zárt rendszerű a csapadékelvezetés, a csapadékelvezető nyílások környezete rendezett jellemzően az útszelvény szélső, vagy középső részén találhatóak.

Nagyon kevés helyen található nyílt szelvényű vízvezető árok, például a Béke utcában, általános állapotuk jól karbantartott, a nyílt szelvények a szemle idején biztosították a megfelelő vízvezetést.

Szaghatást sem a zárt, sem a nyitott szelvények mentén nem észleltem.

zárt csapadécsatorna bevezetések nyílásai útközép és útszéli szelvényben, a helyszínek a 05.26-i szemlén: Szabadság utca – Kossuth Lajos utca – Ady E. út (Polg. Hiv.nál) – Sün Balázs óvodánál

2.3.4.2 Szennyvíztisztítás

Az ingatlantulajdonos, amennyiben a szennyvízcsatorna –hálózatra való rákötés műszaki nem megoldott (nincs kiépített gerincezeték, amire ráköthet) az ingatlanán keletkező települési folyékony hulladékot műszakilag megfelelő (zárt) tartályban köteles gyűjteni, azt a begyűjtésre jogosult hulladékkezelőnek átadni.

Almásfüzitő az egyesített rendszerű szennyvízcsatorna-hálózat kiépítettsége teljes körű (közel 100 %-os), a polgármesteri hivatal településüzemeltetési és műszaki referensének tájékoztatása szerint 1 társasház nincs csak rákötve a hálózatra, a MÁV tulajdonban lévő, Fő utca 25-26 sz. alatti épület.

Almásfüzitő szennyvíztisztítására – annak kiépítettségére, a hálózatban elvezett víz mennyiségére vonatkozó - jellemző adatokat, azok éves változásait a Központi Statisztikai Hivatal (KSH) honlapjáról, az ott elérhető adatbázisból gyűjtöttem be.

Szennyvízcsatorna – hálózat mennyiségi adatai (KSH honlapjáról, a 2011-2016 közötti évekre vonatkozóan)

évek	közüemi szennyvíz-hálózatban (közcsatorna) elvezetett összes víz (1000 m3)	közüemi szennyvíz-hálózatban (közcsatorna) elvezetett tisztított víz (1000 m3)	háztartásokból a közüemi szennyvíz-hálózatban közcsatornába elvezetett víz (1000 m3)	közüemi szennyvízcsatorna hálózat hossza, összesen (km)	közüemi szennyvízcsatorna hálózatba bekapcsolt lakások száma (db)

2011	183,70	183,70	86,20	10,2	1080
2012	171,80	171,80	92,50	10,2	1080
2013	144,10	144,10	82,70	10,2	1081
2014	125,40	125,40	89,80	11,2	1125
2015	107,59	107,59	72,86	11,2	1125
2016	122,67	122,67	87,26	11,2	1126

Az Almásfüzitő településen csatornahálózatot és szennyvíztisztító telepet üzemeltető Észak-dunántúli Vízmű Zrt adatszolgáltatása alapján a jelenleg üzemelő és a jövőben átadásra tervezett új szennyvíztisztító telep – és a csatornahálózat – rövid bemutatása:

A településen jelenleg két, egymástól független szennyvízelvezető és tisztító rendszer üzemel.

Nagykolóniai szennyvízelvezető és tisztító rendszer:

Egyesített rendszerű csatornahálózat, 30 cm átmérőjű, illetve az egyesített szakaszokon 60/90 és 50/75 tojásszelvényű csatornaelemekből épült ki, 4200 méter hosszú a gerinchálózat.

Az 1950-es években létesített szennyvíztisztító felépítése és részei:

- rács, zsír és homokfogó
- hosszanti átfolyású ülepítő medence (L=25m, H=0,7 m)
- Átemelő szivattyú, Flygt CP 3101 típus
- Sodorvonalai bevezetés a Duna 1760,021 fkm-nél
- záporzivattyú MÁVAG 107-MS/1950 (Q=32 m³/min, H=12m)

Kiskolónia szennyvízelvezető és tisztító rendszer:

Erőművi ág 60/90 és 50/75 tojásszelvényű csatornaelemekből épült ki, 598 méter hosszú, timföldüzemi ág 80/120, 71/105 és 50/75 csatornaelemekből épült ki, 668 méter hosszú, az egyesített szakasz 95/135 tojásszelvényű csatornaelemekből épült ki, 297 méter hossz.

Az 1950-es években létesített szennyvíztisztító felépítése és részei:

- rács, zsír és homokfogó
- hosszanti átfolyású ülepítő medence (L=25m, H=0,7 m)
- Átemelő szivattyú, Flygt CS 3200 típus, (Q=6 m³/min, H=12m)
- Sodorvonalai bevezetés a Duna 1757,6 fkm-nél
- záporzivattyú MÁVAG 107-MS/1950 (Q=32 m³/min, H=12m)

A szennyvíztisztítók csak mechanikai tisztítást végeznek, biológiai tisztításra nem alkalmasak.

A kibocsátott szennyvíz jellemző paraméterei:

paraméter	mértékegység	Nagykolónia		Kiskolónia	
		átlag	85% gyak.	átlag	85% gyak.
KOI _k	mg/l	366	479	110	155
BOI ₅	mg/l	164	233	42	67
ö-N	mg/l	64,2	79,5	30	39,1
össz. lebegő	mg/l	118	156	36	45
ö-P	mg/l	6,80	18,6	3,50	5,46

/Megjegyzés: KOI- kémiai oxigén igény, BOI – biológiai oxigén igény, ö-N – összes nitrogén, össz.lebegő – összes lebegő anyag, ö-P – összes foszfor/

A Kiskolóniai MOL-telep, illetve a hozzá tartozó lakótelepi rész önálló szennyvízelvezető és tisztító rendszerrel rendelkezik, melyet a MOL NyRt. üzemeltet.

KEHOP 2.2.1-15-2015-000011 programból Neszmély, Dunaalmás, Almásfüzitő települések ellátására új szennyvíztisztító telep tervezett, melynek rövid bemutatása az Észak-dunántúli Vízmű Zrt adatszolgáltatása alapján:

A megvalósítás alatt álló szennyvízelvezető- és tisztító rendszer helyszínrajza a 8. sz. mellékletben található. Az épülő szennyvíztisztító telepről majd kibocsátott szennyvíz tervezett befogadója a szennyvíz végátemelőtől induló nyomócsövön keresztül a Duna 1753 szelvényben lesz, parti bevezetéssel.

Az épülő szennyvíztisztító telep főbb műszaki paramétereit is tartalmazó működési vázlata a 9. sz. mellékletben található.

A tervezett telep működésére vonatkozó határértékek:

paraméter	határérték
pH	6-9,5
KOI _k	125 mg/l
BOI ₅	25 mg/l
összes nitrogén	55 mg/l
ammónia-ammónium-nitrogén	20 mg/l
összes lebegő anyag	35 mg/l
összes foszfor	10 mg/l
szerves oldószer extrakt	10 mg/l

Fentiekből látszik, hogy a tervezett szennyvíztisztító telep hatásfoka, s így a kibocsátott tisztított szennyvíz minősége – üzemszerű, a határértékeket betartó működtetés esetén - jelentősen javul a jelenleg üzemelő rendszerhez képest, valamennyi paraméter esetén.

Üzemeltetői tapasztalatok az Észak-dunántúli Vízmű Zrt adatszolgáltatása alapján:

„A jelenleg üzemelő szennyvíztisztítók műszaki állapota nem kielégítő. A szennyvíztisztítás kérdése a KEHOP-program keretében létesülő rendszer üzembe helyezésével fog rendeződni.”

Az Észak-dunántúli Vízmű Zrt 2018. augusztusi – jelen program véleményezési szakaszában, a megyei önkormányzat észrevételeire reflektálva – kapott tájékoztatása szerint:

- a KEHOP forrásból tervezett új rendszer kialakítása folyamatban, az ütemezéseknek megfelelően fog megtörténni az üzembe helyezés. Az új térségi szennyvíztisztító üzembehelyezésével együtt üzembe helyezik a teljes hálózatot is.
- tudomásuk szerint Almásfüzitőnél a hidrogeológiai védőidomok nem kerültek kijelölésre, itt ezért az V. fejezet 3.3 pont 2. projektjavaslat a polgármester és a Vízmű együttesen lett megjelölve a feladat végrehajtásának koordinálása kapcsán.
- csapadék elvezetés kapcsán az V. fejezet 3.3 pont 8. projektjavaslat kiegészítésre került (a hiányzó szakaszok kiépítése) és 12. számmal a tározás lehetőségének vizsgálatára új, opcionális projektjavaslat került beépítésre.
- víztársulat díjfizetés kapcsán az V. fejezet 3.3 pont 9. projektjavaslat kiegészítésre került

2.4 környezeti levegő minősége

2.4.1 Levegőminőség

A település levegő-állapotát globális és helyi tényezők egyaránt alakítják. Feladatunk elsősorban a helyi tényezők meghatározása és vizsgálata. Elmondható, hogy a levegő állapotára a település lakossága, a helyben működő ipari-mezőgazdasági és szolgáltató szervezetek, valamint az átmenő- és helyi gépjármű forgalom van a legnagyobb hatással. A településen nem működik olyan megfigyelő rendszer, amely folyamatosan pontos képet tudna adni a levegő minőségi állapotáról.

A légszennyező forrásoknak két fő típusa ismert, az egyik a pontforrás, a másik a felületi (diffúz) forrás. Pontforrásnak tekinthető például a kémény, kürtő és szellőző. A felületi diffúz forrásoknál a kibocsátásra csak közvetett mérések és számítások útján lehet következtetni. A diffúz forrásokhoz tartozónak tekinthetjük a közúti közlekedést is. Legjelentősebb egészségkárosító hatással bíró légszennyező anyagok: a szén-monoxid, a kén-dioxid, a nitrogén-oxidok és a különböző lebegő szilárd részecskék (por, korom, stb.) Egy másik csoportosítás szerint vannak ipari, mezőgazdasági, lakossági és közlekedési eredetű légszennyezők.

A település légszennyezettsége

KEM Kormányhivatal Népegészségügyi Intézetének adatszolgáltatása szerint:

„Komárom-Esztergom megye, illetve a megyén belüli térségek levegőminőségi állapotában meghatározó szerepet játszik a megye földrajzi elhelyezkedése, gazdasági szerkezete, illetve szerkezetváltása, valamint az ország közlekedési infrastruktúra hálózatában elfoglalt helyzete. Komárom-Esztergom megyében jelenleg nincs olyan, az egész megyét lefedő automata mérőhálózat, amely a jellemző és speciális szennyezőanyagok vonatkozásában egyaránt megbízható, pontos képet adna a térségek levegőminőségéről és annak változásáról. A levegőminőség mérőhálózatot 2002-től a környezetvédelmi hatóság működteti. Sajnálatos módon a feltételek nem javultak, a mérőállomások bővítésére nem került sor. A megye területén csak Esztergomban és Tatabányán üzemeltetnek jelenleg automata mérőhelyet. Az eredmények nem állnak közvetlenül rendelkezésre a Népegészségügyi Főosztálynak, a mért értékeket az Országos Légszennyezettségi Mérőhálózat honlapján kísérhetjük figyelemmel.

Levegő minőségére vonatkozó adatokkal kapcsolatosan megkerestük a KEM KH Tatabányai Járási Hivatal Agrárügyi és Környezetvédelmi Főosztályát, ahonnan azt a tájékoztatást kaptuk, hogy a www.levegominoseg.hu oldalon elérhetőek tájékoztató jellegű, nyilvános immissziós adatok.”

A KSH adatbázisából az országosan - leginkább a téli időszakban – problémát okozó szálló por szennyezettségi értékek az országos automata mérőállomás adatai szerint:

Almásfűtő Környezetvédelmi Programja 2018 – 2023

5.3.28. A levegő 10 µm átmérő alatti szálló porral (PM₁₀) való szennyezettsége az automata mérőhálózat adatai alapján (2003–)* (3/3)

Mérőállomás	Éves átlag-immisszió, µg/m ^{3a}	Napi határérték-túllépés, % ^b	Éves átlag-immisszió, µg/m ^{3a}	Napi határérték-túllépés, % ^b	Éves átlag-immisszió, µg/m ^{3a}	Napi határérték-túllépés, % ^b	Éves átlag-immisszió, µg/m ^{3a}	Napi határérték-túllépés, % ^b	Éves átlag-immisszió, µg/m ^{3a}	Napi határérték-túllépés, % ^b
	2012 ^e		2013 ^e		2014 ^e		2015 ^e		2016 ^e	
Győr, Szent István út	26	4,44	23	2,49	22	1,75	22	1,42	19	0,27
Kazincbarcika, Egressy Béni út	37	24,52	31	16,90	31	16,99	29	15,34	30	15,69
Komló, Templom tér	..9	..9	27	5,49	..9	..9	..	..	..	..
Miskolc, Alföldi u.	..	..	..	..	..	..	..9	..9	30	14,33
Miskolc, Búza tér	36	21,21	35	20,78	34	16,47	33	14,25	29	10,50
Miskolc, Lavotta u.	34	18,73	33	17,58	32	15,24	30	12,34	30	10,67
Nyíregyháza, Széna tér	32	10,88	32	13,24	30	10,63	30	10,66	29	8,12
Oszlár, Petőfi u.	25	6,37	22	2,76	23	4,41	21	1,69	21	3,89
Pécs, Boszorkány u.	28	6,63	27	6,93	24	4,35	23	4,76	22	4,20
Pécs, Légszeszgyár u. ^m	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
Pécs, Nevelési Központ	31	13,38	32	14,88	29	10,03	19	1,67	18	0,60
Pécs, Szabadság út	39	23,23	34	14,33	28	8,43	29	11,58	32	14,45
Putnok, Bajcsy-Zsilinszky út ⁿ	38	25,00	35	21,29	33	20,34	30	19,03	..	..
Sajószentpéter, Sport u.	37	25,72	36	19,94	38	25,38	34	20,56	36	21,29
Salgótarján, Vasvári Pál út	29	12,54	32	12,61	31	14,33	29	7,87	31	10,31
Sopron, Kodály Zoltán tér	23	5,29	24	4,95	22	3,64	22	3,87	19	1,80
Százhalombatta, Búzavirág tér	20	4,23	23	3,91	..9	..9	25	6,11	26	7,91
Százhalombatta2, Erőmű út	23	6,74	..9	..9	..9	..9	18	0,70	19	3,85
Százhalombatta3, Liszt Ferenc sétány	14	1,51	15	0,00	..9	..9	..9	..9	19	2,51
Szeged, Kossuth L. sugárút ^o	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
Szeged 2, Rózsa u. ^p	28	6,39	25	3,36	25	4,08	27	7,43	26	7,37
Székesfehérvár, Palotai út	22	7,07	25	4,35	14	2,81	16	1,22	28	6,44
Szolnok, Ady Endre út	25	3,25	23	2,33	23	3,06	27	6,67	25	3,90
Tatabánya, Erdész u. ^q	..9	..9	..	..	..	..	..	..	..	..
Tatabánya, Ságvári út	26	5,77	26	5,13	24	2,83	25	3,05	22	2,54
Tököl, Millennium park	32	14,49	34	11,88	..9	..9	..9	..9	..9	..9
Vác, Görgey Artúr u. ^r	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
Vác, Csányi krt. ^s	19	2,88	20	1,39	25	6,37	37	15,86	31	12,50
Várpalota, Szent István út	33	15,34	23	6,39	16	0,29	16	2,54	22	6,01
Veszprém, Kádár u.	15	2,56	17	2,27	16	1,97	22	3,18	17	1,14

/Almásfűtőhöz legközelebbeső automata mérőállomások: Tatabánya, Győr/

A legközelebb eső - automata állomások adatai 2018. május hónapra – grafikon formában – a 10. sz. mellékletben találhatóak (forrás: www. levegominoseg.hu). A 4/2002. (X.7.) KvVM rendelet 1. sz. mellékletének besorolása szerint Almásfűtő a Komárom-Tatabánya-Esztergom légszennyezettségi agglomerációs besorolású 3. zónához tartozik.

Zónacsoport a szennyező anyagok szerint:

Kén-dioxid	Nitrogén-dioxid	Szén-monoxid	PM ₁₀	Benzol	Talajközeli ózon	PM10 Arzén (As)	PM ₁₀ Kadmium (Cd)	PM ₁₀ Nikkel (Ni)	PM ₁₀ Ólom (Pb)	PM ₁₀ benz(a)-pirén (BaP)
Légszennyezettségi agglomeráció										
Légszennyezettségi zóna: 3. Komárom – Tatabánya - Esztergom										
E	C	F	D	E	O-I	D	E	F	F	B

(forrás: 1. számú melléklet a 4/2002. (X. 7.) KvVM rendelethez)

Levegőminőségvédelmi határértékek – 4/2011. (I. 14) VM rendelet szerint

Almásfüzitő Környezetvédelmi Programja 2018 – 2023

Tájékoztató és riasztási küszöbértékek

1. * A tájékoztató és riasztási küszöbértékek az 1.1. alpontban foglaltak kivételével 293 K hőmérsékletű és 101,3 kPa nyomású levegőre vonatkoznak.

1.1. * A szálló por tájékoztató és riasztási küszöbértékei a mérés időpontja szerinti környezeti feltételekre vonatkoznak.

2. Tájékoztató és riasztási küszöbértékek

	A	B	B	C
1	Légszennyező anyag [CAS szám]	Átlagolási időszak	Tájékoztató küszöbérték	Riasztási küszöbérték
			$\mu\text{g}/\text{m}^3$	
2	Kén-dioxid [7446-09-5]	1 óra	400 három egymást követő órában	500 három egymást követő órában vagy 72 órán túl meghaladott 400
3	Nitrogén-dioxid [10102-44-0]	1 óra	350 három egymást követő órában	400 három egymást követő órában vagy 72 órán túl meghaladott 350
4	Szén-monoxid [630-08-0]	1 óra	20 000 három egymást követő órában	30 000 három egymást követő órában vagy 72 órán túl meghaladott 20 000
5	Szálló por (PM_{10})	24 óra	75 két egymást követő napon és a meteorológiai előrejelzések szerint a következő napon javulás nem várható	100 két egymást követő napon és a meteorológiai előrejelzések szerint a következő napon javulás nem várható
6	Ózon [10028-15-6]	1 óra	180 három egymást követő órában	240 három egymást követő órában vagy 72 órán túl meghaladott 180

2. * Az ülepedő porra vonatkozó tervezési irányértékek

	A	B	C	D
1.	Légszennyező anyag [CAS szám]	Tervezési irányérték		Veszélyességi fokozat
2.		30 napos	éves	
3.	Ülepedő por, toxikus anyagot nem tartalmaz	$16 \text{ g}/\text{m}^2 \times 30 \text{ nap}$	$120 \text{ t}/\text{km}^2 \times \text{év}$	IV.
4.	Ólom [7439-92-1]	$7,5 \text{ mg}/\text{m}^2 \times 30 \text{ nap}$		I.
5.	Kadmium [7440-43-9]	$0,15 \text{ mg}/\text{m}^2 \times 30 \text{ nap}$		I.
6.	Vízoldható fluoridok F-ként (F: [7782- 41-4])	$50 \text{ mg}/\text{m}^2 \times 30 \text{ nap}$		I.

Az OLM (Országos Légszennyezettségi Mérőhálózat) www.levegominoseg.hu honlapján
Almásfüzitő kapcsán található Manuális /RIV/ mérési hálózati adatok – 201-2017 években

Cím	MOL Rt. Fő u.	Vasútállomás, Fő u.35.
EOTR	26525911	26505909
Komponens	ÜP - ülepedő por	
mérés dátuma	mértékegység $\text{g}/(\text{m}^2 \times 30 \text{ nap})$	
2015.02.05	43107	
2015.06.06	43282	
2015.08.28	43105	
2016.02.04		43133
2016.05.05	43199	
2016.08.04	43104	
Cím	MOL Rt. Fő u.	Vasútállomás,

		Fő u.35.
EOTR	26525911	26505909
Komponens	ÜP - ülepedő por	
mérés dátuma	mértékegység g/(m ² *30nap)	
2017.01.25	43140	
2017.05.05	43103	
2017.08.03	43193	
2017.10.27	43275	

A településen a közlekedési eredetű légszennyezettség egyre meghatározóbb, melynek bázisa az 1-es főközlekedési út.

Pollen

Levegő pollentartalma és az allergének témakörét a környezet-egészségügyi fejezetben részletesen tárgyalom.

2.4.2 Jelentősebb kibocsátások a településen

A légszennyező források közül a *közlekedés okozta hatások* meghatározóak lehetnek az Almásfüzitő érintő tranzitforgalom kapcsán. Az 1.sz főút gépjárműforgalma jelentős környezetszennyező hatással bír. A főutak melletti 100-100 méteres sáv, a por tekintetében 50-50 méteres sáv légszennyezettség tekintetében „szennyezettnek minősíthető” (a gépjármű forgalom okozta imissziós hatásokról mérési adatok nem állnak rendelkezésre), a jelentős nagyságrendű forgalom révén.

Az 1. sz főútra vonatkozó forgalmi adatok – a Közúti forgalom figyelése megnevezésű Magyar Közút által készített internetről letöltött anyag kivonatával – a 11. sz. mellékletben találhatóak.

Levegőállapot minőséget befolyásoló tényező a településen a téli időszakban történő lakossági fűtés során történő kibocsátás.

Mivel konkrét adatok nincsenek a projekt-javaslatok /programok között javasolom opcióként a város tüzelési szokásainak felmérését.

A mezőgazdaság főleg a szálló por szennyezést növelheti, ez a rendezetlen, parlag területek és tájrendezésre szoruló ingatlanokra is jellemző. Almásfüzitőn jelentős mezőgazdasági tevékenység nem történik.

Az Almásfüzitő településen lévő legnagyobb ipari pontforrásaira,a települést érintő kibocsátásokra vonatkozó megkereséseimre a KEM Kormányhivatal, Tatbányai Járási Hivatal, Környezetvédelmi és Természetvédelmi osztályától az alábbi táblázatot kaptam:

TARGYEV	KIBOCSATAS EVES (kg/év)	ANYAGNEV	TELEPULES	ANYAGKOD
2016	104	Kén-oxidok (SO ₂ és SO ₃) mint SO ₂	Almásfűzitő	1
2016	2754	Szén-monoxid	Almásfűzitő	2
2016	5393	Nitrogén oxidok (NO és NO ₂) mint NO ₂	Almásfűzitő	3
2016	779	Etil-alkohol / etanol /	Almásfűzitő	301
2016	148	Összes szénhidrogén -kivéve CH ₄ - C-ban kifejezve	Almásfűzitő	973
2016	81	Toluol	Almásfűzitő	151
2016	3635	Izo-propil-alkohol	Almásfűzitő	307
2016	267	Szilárd anyag	Almásfűzitő	7
2016	8035041	SZÉN-DIOXID	Almásfűzitő	999
2016	106	Összes szerves anyag C-ként (TOC) (SPECIFIKUS)	Almásfűzitő	980
2016	74	Butil-acetát / ecetsav-butil-észter /	Almásfűzitő	323
2016	17	Őn és vegyületei Sn-ként	Almásfűzitő	84
2016	14	Etilén-glikol-monobutil-éter / 2-butoxi-etanol;butil-glikol /	Almásfűzitő	360
2016	11	Izo-butil-alkoholok	Almásfűzitő	304
2016	14	Metil-izobutil-eton / 4-metil-2-pentanon; izotutil-metil-eton /	Almásfűzitő	316
2016	517	Ásványolaj gőzök	Almásfűzitő	530

Fenti táblázat alapján a kibocsátó, illetve a kibocsátás helyszín nem beazonosítható, de az itt folytatott ipari tevékenység volumene alapján a legnagyobb ipari üzemek – melyek a levegő állapotára hatással bírnak – a településen működő MOL-Lub (és itt tevékenységet folytató partnerei), illetve a diffúz források vonatkozásába a vörösiszap tározó, valamint a volt timföldgyár területén üzemelő kisebb cégek. Ezekkel az ipari üzemekkel további fejezetekben is foglalkozom még.

2.5 Hulladékhelyzet

Egy település környezetvédelmi megítélésében jelentős szerepe van a köztisztaságnak. A településen élő és az ide látogató ember számára is a legszembevetőbb a közterületek tisztasága, a zöldterületek gondozottsága, a közutak állapota. A község környezetének rendezettsége, tisztasága növeli az ott élők komfortérzetét, esztétikusabb életteret biztosít.

2.5.1 települési hulladékgazdálkodás rendszere, közszolgáltatás

A 2012. évi CLXXXV. törvény hatálya kiterjed: Minden hulladékra (kivételeket felsorolom), a hulladékképződés megelőzését szolgáló tevékenységekre, a hulladékgazdálkodásra, a hulladékgazdálkodási létesítményekre.

Kivételek: szennyvíz; ásványi nyersanyagok kutatásából, kitermeléséből, feldolgozásából és tárolásából származó hulladék; állati melléktermék, hacsak nem hulladékkezelésből (lerakás, égetés, komposztálás, biogáz); állati tetem, ha nem levágták, és nem állati melléktermékként ártalmatlanítják, levegőbe kibocsátott anyagok, radioaktív hulladék, hatástalanított robbanóanyag, a termőföld, szennyezett talaj, fekália, vízkárelhárításnál használt anyagok, felszíni vizek üledékei

Hulladék hierarchia:

- hulladékképződés megelőzése,
- a hulladék újrahasználatra előkészítése, újrahasználat
- a hulladék újrafeldolgozása,
- a hulladék egyéb hasznosítása, így különösen energetikai hasznosítása, valamint
- a hulladék ártalmatlanítása (lerakás)

Közszolgáltatás

A települési önkormányzat kötelezően ellátandó közszolgáltatásként, az ingatlan tulajdonosoknál keletkező települési hulladék kezelésére *hulladékkezelési közszolgáltatást* szervez és tart fenn. Ezt a község „Almásfüzitő Község Önkormányzatának 4.2014. (IV.15.) Önkormányzati rendelete a helyi hulladékgazdálkodási közszolgáltatásról szóló” önkormányzati rendeletében szabályozza.

A közszolgáltatás kiterjed a településen alkalmazott gyűjtőedényben összegyűjtött hulladék rendszeres elszállítására, ideértve a lakossági kommunális hulladékokat, lomhulladékokat, szelektíven gyűjtött hulladékokat (papír, üveg, műanyag, fém), zöldhulladékokat, illetve az önkormányzati rendelet külön nevesíti még évi egy alkalommal a fenyőfák begyűjtését. A hulladéktörvénnyel összhangban a házhoz menő szelektív gyűjtés rendszere kialakításra került, melyet a közszolgáltató végez. Emellett megemlítendő, hogy a közterületen elhagyott hulladék és a folyékony hulladékok begyűjtése is közszolgáltatás keretében ellátandó feladat.

A közszolgáltatást végző NHSZ Vértes Vidéke Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft beszámolója a 2.5.1.1 fejezetben található.

Almásfüzitőre vonatkozó hulladékgazdálkodási statisztikai adatok 2010-2016 forrás: KSH):

évek	összes elszállított települési szilárd hulladék (tonna)	lakosságtól elszállított települési szilárd hulladék (tonna)
2010	487,9	487,9
2011	422,5	416,9
2012	434,4	419,5
2013	412,3	374,1
2014	406,8	336,0
2015	413,8	341,0
2016	439,1	395,0

Települési önkormányzat hulladékgazdálkodási beszámolója:

„Almásfüzitő Község Önkormányzata 2018. március 9-én 10 évre szóló közszolgáltatási szerződést kötött az NHSZ Vértes Vidéke Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kt.-vel Almásfüzitő Község közigazgatási területére vonatkozóan a települési szilárd hulladék rendszeres begyűjtésére, elszállítására és ártalmatlanítására. Ezúton szeretnék tájékoztatást adni a szerződés főbb tartalmi elemeiről.

A közszolgáltató a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás keretében az ingatlanhasználók által a közszolgáltató szállítóeszközéhez rendszeresített gyűjtőedénybe gyűjtött vegyes települési hulladékot szállítja el heti rendszerességgel. A szállítás a korábbi gyakorlatnak megfelelő napokon történik.

A vegyes hulladéktól elkülönítve köteles gyűjteni a papír, műanyag, fém, üveg hulladékokat az ingatlantulajdonos családi házas beépítésű területeken, és azt a közszolgáltatónak átadni, vagy elszállítani. A házhoz menő gyűjtéssel érintett családi házas beépítésű területeken az ingatlanok elé közterületre kihelyezett zsákokat a közszolgáltató a hulladéknaptárban meghatározott gyűjtési napokon szállítja el. Az elkülönített gyűjtéshez a zsákokat a közszolgáltató biztosítja és szállítja ki az ingatlantulajdonosok részére. Tömbös beépítésű területen az ingatlantulajdonos a papír, műanyag, és üveg hulladékokat a vegyes hulladéktól

elkülönítve gyűjti, és az ingatlanhoz legközelebb eső, hulladékgyűjtő szigetre szállítja, ahol a gyűjtőedényben elhelyezi. A településen, négy helyen, a Petőfi téri üzletsor mögött, a Sport utca-Ady E. u—Azaum u. által határolt területen illetve a volt Közösségi ház előtt (Szabadság u.7.), valamint a MOL lakótelepen van 3 frakciójú telepített szelektív hulladékgyűjtő sziget.

A háztartásokban képződő zöldhulladékot évi 10 alkalommal előre meghirdetett időpontokban házhoz menő gyűjtési rendszerben szállítja el a közszolgáltató, mely 10 alkalomból a lakossági gyűjtőedény mellé kihelyezett karácsonyfákat két alkalommal (2018.01.12, 2018.01.29) már elszállította. A házhoz menő zöldhulladék gyűjtés további időpontjai 2018-ban: 2018.04.19; 2018.05.10; 2018.06.15; 2018.07.26; 2018.08.16; 2018.09.13; 2018.10.12; 2018.11.16. Zöldhulladék gyűjtésbe tartozó anyagok: az ingatlanoknál keletkező falevél, gyom, fűnyesedék zsákolva, gallyak, ágak kötegelve (max. 5 cm átmérőig, 1 m hosszúságig, 0,5 m³-ig). Ezúton szeretném felhívni a figyelmet, hogy csak és kizárólag az ily módon kihelyezett zöldhulladékot fogja a közszolgáltató elszállítani!

A lomtalanítás körébe tartozó lomhulladékot a közszolgáltató évi 2 alkalommal-, tavasszal és ősszel-az érvényes hulladékszállítási közszolgáltatási szerződéssel rendelkező lakossági ügyfelektől térítésmentesen összegyűjti, átveszi és elszállítja. A tavaszi lomtalanítás 2018. 04.24-én lesz. Lomot az ingatlan elé kihelyezni csak 2018.04.22-én és 2018.04.23-án lehet. Az őszi lomtalanítás időpontja még nem ismert. Lomtalanításba tartozó anyagok: az ingatlanoknál feleslegessé vált hulladék, darus gépjárművet nem igénylő berendezési tárgy, ingatlanonként maximum 2 m³ mennyiségben. Nem tartozik a lomtalanítás anyagai közé: veszélyes hulladék (pl. akkumulátor, üvegyapot, festék, hígítók), elektronikai hulladék (pl. TV, hűtő, mosógép), építési törmelék, zöldhulladék, kommunális hulladék, szelektív hulladék. Amennyiben ilyen jellegű lom mégis kihelyezésre kerülne, annak elszállításáról az ingatlan tulajdonosának kell gondoskodnia.

Nagyon fontos, hogy összetételében, időpontjában, és kihelyezésének módjában a felhívásokban közzétettől eltérő módon kihelyezett mindennemű hulladék elszállításának a költsége minden esetben az ingatlantulajdonost terheli!

A közszolgáltató a közszolgáltatás igénybevételével kapcsolatos ügyek gyors és hatékony intézése érdekében személyesen áll az ingatlanhasználók rendelkezésre a közszolgáltató ügyfélszolgálati irodájában (Tatabánya, Fő tér 18/e), valamint az alábbi módokon: Almásfüzitőn a Közösségi Házban (Fő u.20.) minden hónap második szerdáján, az Almásfüzitői Polgármesteri Hivatalban (Petőfi tér 7.) minden hónap harmadik szerdáján, alkalmanként egy óras (16:00-17:00) nyitva tartással kihelyezett ügyfélszolgálat formájában. Telefonos ügyfélszolgálat a 34/600-700 telefonszámon, elektronikus ügyfélszolgálat (e-mail), az ugyfelszolgalat@vvhulladekkezeselo.hu e-mail címen lehetséges.

Készítette: Milotai Gábor vezető-főtanácsos, településüzemeltetési és műszaki referens”

2.5.1.1 Települési szilárd hulladék, kommunális hulladékok gyűjtése, települési hulladékmérleg

A közszolgáltatást – a hulladéktörvény előírásaival összhangban - a Duna - Vértes Köze Regionális Hulladékgazdálkodási Rendszerhez csatlakozás után – az NHSZ Vértes Vidéke Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft. végzi

A közszolgáltató NHSZ Vértés Vidéke Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft által megküldött adatszolgáltatás:

„A 2016-2017 évi hulladékmérleg a két évben begyűjtésre került hulladéktípusokkal és azok mennyiségével. A papír- és műanyag hulladék mennyiségek magukban foglalják mind a szelektív gyűjtőszigetekenél, mind pedig a házhoz menő rendszerben begyűjtésre kerülő mennyiségeket. Az üveghulladék a szigetes szelektív hulladékgyűjtési rendszer keretein kerül beszállításra. A településen képződő közszolgáltatási tevékenységen belüli hulladékok a tatabányai Regionális Hulladékkezelő Központba kerülnek beszállításra és ártalmatlanításra.

év/hulladéktípus	kommunális (kg/év)	műanyag (kg/év)	papír (kg/év)	üveg (kg/év)	zöldhulladék (kg/év)	lomhulladék (kg/év)
2016	417090	5152	6142	3766	2740	34480
2017	449075	4026	5173	5840	7715	28800

A településen keletkező, a közszolgáltató által begyűjtött hulladéktípusok aránya a teljes hulladékmennyiséghez képest:

megnevezés	2016 évben	hulladéktípus aránya a településen képződő összes hulladékmennyiséghez viszonyítva	2017 évben	hulladéktípus aránya a településen képződő összes hulladékmennyiséghez viszonyítva
<i>kommunális</i>	417090	88,86 %	449075	89,70 %
<i>műanyag</i>	5152	1,10 %	4026	0,80 %
<i>papír</i>	6142	1,31 %	5173	1,03 %
<i>üveg</i>	3766	0,8 %	5840	1,17 %
<i>zöldhulladék</i>	2740	0,58 %	7715	1,54 %
<i>lomhulladék</i>	34480	7,35 %	28800	5,75 %
mindösszesen	469370	100 %	500629	100 %

Egyéb közszolgáltatói tapasztalatok:

Társaságunk álláspontja szerint Almásfüzitő településről csekély számú fogyasztói kifogás érkezik Társaságunk felé a közszolgáltatói tevékenység ellátásával kapcsolatosan. Ezeket a fogyasztói kifogásokat Társaságunk ügyfélszolgálati részlege magas határfokkal orvosolja. Társaságunk Tatabányán központi, míg havonta két alkalommal Almásfüzitőn „kitelepített” ügyfélszolgálatot működtet. Társaságunk a társasházi övezetben lévő lakossági hulladéktároló edényeket minden évben, az őszi hónapokban tisztítja és fertőtleníti.”

A Komárom-Esztergom Megyei Korm.Hiv, Tatabányai Járási Hivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi főosztályának adatszolgáltatása, a település teljes – nem csak közszolgáltatási tevékenységre vonatkozó - hulladékmérlege 2012-2016 között:

Hulladékmérleg – EHIR adatbázisból:

megnevezés	2012	2013	2014	2015	2016
veszélyes hulladékok mennyisége (tonna)	691,1	992,6	760,9	795,02	995,5
nem veszélyes hulladékok mennyisége (tonna)	2774,9	1844,6	2033,5	2189,979	1995,537

A kiemelt hulladékáramokat a környezetvédelmi hatósága adatszolgáltatása alapján a 2.5.1.4 fejezetben ismertetem.

2018. március 27-i szemlén készült fotók és a május 27-i szemlén készült fotók:

Kommunális hulladékgyűjtő edények (1100 és 110 literes) - 03.27-i szemle

Kommunális gyűjtőedények (1100 literes – intézményi és lakótelep) és 110 literes (Timföld u)

40 literes Kézi hulladékgyűjtők Almásfüzitő - 03.27-i szemle

Klasszikus, régi (legtöbb közterületen)

modern kivitelben (Petőfi-tér)

Egyéb kézigyűjtő edényzet és kutyaürülék gyűtésre használt gyűjtők – Azaum előtti park:

régi, átalakított kézigyűjtő

kutyaürülék gyűjtőedény – Azaum előtti park

Almásfűzitő – 03.27-i szemle

Opció program pont: kézi hulladékgyűjtők egységesítése, cserék folytatása

2018. évi hulladéknaptár- Almásfűzitő

Január	Február	Március	Április	Május	Június	Július	Augusztus	Szeptember	Október	November	December
1 korm	1	1	1	1	1 korm	1	1	1	1 korm	1	1
2	2 korm	2 korm	2 korm	2	2	2 korm	2	2	2	2 korm	2
3	3	3	3	3	3	3	3 korm	3 korm	3	3	3 korm
4	4	4	4	4 korm	4 korm	4	4	4	4	4	4
5 korm	5 korm	5 korm	5	5	5	5	5	5	5 korm	5 korm	5
6	6	6	6 korm	6	6	6 korm	6 korm	6	6	6	6
7	7	7	7	7 korm	7	7	7	7 korm	7	7	7 korm
8 korm	8	8	8	8	8 korm	8	8	8	8 korm	8	8
9	9 korm+szel	9 korm+szel	9 korm	9	9	9 korm	9	9	9	9 korm	9
10	10	10	10	10 zöld	10	10	10 korm	10 korm	10	10	10 korm
11	11	11	11	11 korm+szel	11	11	11	11	11 lom	11	11
12 korm+ szel+fenyő	12 korm	12 korm	12	12	12	12	12	12	12 korm+szel	12 korm+zöld	12
13	13	13	13 korm+szel	13	13	13 korm+szel	13 korm	13 zöld	13	13	13
14	14	14	14	14 korm	14	14	14	14 korm+szel	14	14	14 korm+szel
15 korm	15	15	15	15	15 korm+szel+zöld	15	15	15	15 korm	15	15
16	16 korm	16 korm	16 korm	16	16	16 korm	16 zöld	16	16	16 korm+szel	16 zöld
17	17	17	17	17	17	17	17 korm+szel	17 korm	17	17	17 korm
18	18	18	18	18 korm	18 korm	18	18	18	18	18	18
19 korm	19 korm	19 korm	19 zöld	19	19	19	19	19	19 korm	19 korm	19
20	20	20	20 korm	20	20	20 korm	20 korm	20	20	20	20
21	21	21	21	21 korm	21	21	21	21 korm	21	21	21 korm
22 korm	22	22	22	22	22 korm	22	22	22	22 korm	22	22
23	23 korm	23 korm	23 korm	23	23	23 korm	23	23	23	23 korm	23
24	24	24	24 lom	24	24	24	24 korm	24 korm	24	24	24 korm
25	25	25	25	25 korm	25 korm	25	25	25	25	25	25
26 korm	26 korm	26 korm	26	26	26	26 zöld	26	26	26	26 korm	26
27	27	27	27 korm	27	27	27 korm	27 korm	27	27	27	27
28	28	28	28	28 korm	28	28	28	28 korm	28	28	28 korm
29 fenyő		29	29	29	29 korm	29	29	29	29 korm	29	29
30		30	30 korm	30	30	30	30	30	30	30 korm	30
31		31		31		31 korm	31		31		31 korm

A Társasházi ingatlanok kommunális hulladékszállítása minden héten hétfőn- pénteken, míg a családi házas övezetét hétfőn történik.

szelektív zöld lomtalánítás Fenyőfészállítás.Kommunális

2.5.1.2 Szelektív hulladékgyűjtés

Az önkormányzat a szelektív hulladékgyűjtést a közszolgáltatás (közszolgáltatóval kötött szerződés szerint) keretén belül. A településen, négy helyen, a Petőfi téri üzletsor mögött (2 db), a Sport utca-Ady E. u- Azaum u. által határolt területen illetve a volt Közösségi ház előtt (Szabadság u.7.), valamint a MOL lakótelepen van 3 frakciójú telepített szelektív hulladékgyűjtő sziget.

A közszolgáltató az alábbi hulladékfajtaakat Házhoz menő gyűjtési rendszerben szállítja el: műanyag hulladék, papírhulladék, vegyes hulladék. Ha az üveghulladék elkülönített gyűjtését a közszolgáltató házhoz menő gyűjtési rendszer keretében nem biztosítja, az üveghulladékot legalább hulladékgyűjtő udvarban és hulladékgyűjtő szigeten veszi át.

év/hulladéktípus	kommunális (kg/év)	műanyag (kg/év)	papír (kg/év)	üveg (kg/év)	zöldhulladék (kg/év)	lomhulladék (kg/év)
2016	417090	5152	6142	3766	2740	34480
2017	449075	4026	5173	5840	7715	28800

/forrás: közszolgáltató adatszolgáltatása/

A fenti táblázat szerint a lakosságtól szelektíven begyűjtött hulladékok esetében minimális emelkedés van a kommunális és üveghulladékoknál, csökkenés tapasztalható a műanyag, papír és lomhulladékok esetében. A legjelentősebb emelkedés a zöldhulladékoknál tapasztalható, aminek oka a zöldhulladékok égetésének szabályozása. A 3.6 projekt javaslatok közül a 2. és 4. ezen hulladékok csökkentésével foglalkozik.

A települési hulladék hulladékgyűjtő szigeten történő elhelyezése csak kiegészítő megoldásként, elsősorban a sűrűn lakott településrészekben alkalmazható (fentiek miatt Almásfüzitő legsűrűbb övezeteiben továbbra is maradtak a szelektív gyűjtőszigetek az elkülönített gyűjtés megvalósítására)

Almásfüzitő 4 helyen összesen 6 darab szelektív gyűjtősziget található. A szelektív szigetekről a 2018. március 27-i szemlén az alábbi fotókat készítettem:

Sport-Ady-Azaum utcánál

Petőfi téri üzletsor mögött 2 db, egyik ruhagyűjtő konténerrel

MOL lakótelep

Timföld u. –Szabadság utca kereszteződésben 2 db

A szelektív szigetek helyszínei az 5. sz. térképen feltüntetésre kerülnek.

Emellett a közintézmények (oktatási intézmények, szociális intézmények stb.) közül is sok helyen történik szelektív gyűjtés.

Lomtalanítás és zöldhulladék-gyűjtés

A közszolgáltató, NHSZ Vértességi Vidéke Hulladékgazdálkodási Nonprofit kft. honlapja szerint:

Lomtalanításba tartozó anyagok: az ingatlanoknál keletkező hulladék, lom (nagyobb berendezési tárgy) NEM tartozik a lomtalanítás anyagai közé: veszélyes hulladék, elektronikai hulladék, építési törmelék, szénpor, falevél, gally, állati tetem, trágya valamint az olyan méretű, súlyú tárgy, amelyhez darus gépkocsi igénybevétele szükséges (pl.: gépkocsi karosszéria, kazán, gumiabroncs stb.)

Házhoz menő zöldhulladék gyűjtés – közszolgáltató honlapja (zsákolt és kötegelt zöldhulladék) - 2018. márciustól novemberig

	2018. márc.	2018. ápr.	2018. máj.	2018. jún.	2018. júl.	2018. aug.	2018. szept.	2018. okt.	2018. nov.
Mocsa		2018.04.03	2018.05.02	2018.06.04	2018.07.04	2018.08.01	2018.09.03	2018.10.01	2018.11.05
Kocs, Naszály		2018.04.04	2018.05.03	2018.06.06	2018.07.05	2018.08.03	2018.09.04	2018.10.02	2018.11.06
Héreg, Tardos, Vértestolna		2018.04.05	2018.05.04	2018.06.07	2018.07.06	2018.08.03	2018.09.05	2018.10.03	2018.11.07
Baj, Vértesszőlős		2018.04.06	2018.05.09	2018.06.08	2018.07.09	2018.08.02	2018.09.06	2018.10.04	2018.11.08
Dunaszentmiklós, Almásfűzitő		2018.04.19	2018.05.10	2018.06.15	2018.07.26	2018.08.16	2018.09.13	2018.10.12	2018.11.16

Zöldhulladék gyűjtésbe tartozó anyagok: Az ingatlanoknál keletkező falevél, fűnyesedék, gyom zsákolva. Gallyak, ágak kötegelve max. 1 m hosszúságig, max. 5 cm átmérőig. Kérjük a Tisztelt Lakosságot, hogy az elszállítandó zöldhulladékot a gyűjtés napján legkésőbb reggel 6 óráig helyezze el az ingatlanok elé oly módon, hogy az tehergépjárművel megközelíthető legyen. A gyűjtőjárat minden utcában csak egyszer halad el. Társaságunknak csak a beszállított vagy kötegelt zöldhulladékot áll módjában elszállítani. Információval ügyfélszolgálatunk az ugyfelszolgalat@vvhulladekkezelo.hu e-mail címen, a 34/600-700 telefonszámon, valamint a Tatabánya, Fő tér 18/e. ügyfélszolgálati irodánkban személyesen áll rendelkezésére.

Házhoz menő szelektív hulladékgyűjtés települések szerint:

Felhívjuk ügyfeleink figyelmét, hogy 2018. évtől a papír és a műanyag hulladékok egy időpontban kerülnek elszállításra!

Település	I. negyedév	II. negyedév	III. negyedév	IV. negyedév
	papír, műanyag	papír, műanyag	papír, műanyag	papír, műanyag
Almásfűzitő	2018.01.12	2018.04.13	2018.07.13	2018.10.12
	2018.02.09	2018.05.11	2018.08.17	2018.11.16
	2018.03.09	2018.06.15	2018.09.14	2018.12.14

2.5.1.3 Települési folyékony hulladék

A települési folyékony hulladékok kezelésével kapcsolatban a 213/2001. (XI.14.) Korm. rendelet, az 50/2001. (IV.3.) Korm. rendelet, a 2003. évi LXXXIX. törvény tartalmaz alapvető iránymutatásokat. Az ingatlantulajdonos az ingatlanán keletkező települési folyékony hulladékot műszakilag megfelelő (zárt) tartályban köteles gyűjteni, azt a begyűjtésre jogosult hulladékkezelőnek átadni. Az illetékes önkormányzat határozza meg, hogy a települési folyékony hulladék elhelyezésére melyik szennyvíztisztító telep vehető igénybe. A folyékony hulladék elvezetése a kialakított szennyvízcsatorna-hálózaton keresztül történik, ha a rákötés nem biztosított, mert nem épült ki a hálózat gerincvezetéke az ingatlan előtt, az ingatlantulajdonosnak zárt, szigetelt szennyvíztározóban kell gyűjtenie a folyékony hulladékot. A folyékony hulladék elszikkasztása tilos!

Az önkormányzat köteles közszolgáltatást működtetni a települési folyékony hulladék begyűjtésére, és a közszolgáltatót helyi rendeletben megnevezni. Az önkormányzat felelőssége

a kiválasztás során vizsgálni azt, hogy a szükséges engedélyekkel rendelkezik-e a szolgáltató, és csak azt választhatja, amelyik az összes jogszabályi feltételnek megfelel. A folyékony hulladékszállítási tevékenység engedélyköteles, mely tevékenységet a környezetvédelmi előírások betartása mellett a hulladék sajátosságait figyelembe vevő speciális szállítójárművel lehet végezni. A tevékenység végzése megfelelő szaktudást és felszereltséget igényel. A szállítást végző felelőssége, hogy a birtokában lévő hulladékot engedéllyel rendelkező kezelőnek adja át további kezelésre.

A szennyvízcsatorna-hálózat kiépítése Almásfüzitő területén csaknem teljes, részletesebben (szennyvíz-csatornahálózat, csapadék-csatornahálózat, és a szennyvíztisztító telep bemutatása a 2.3.4 fejezetben megtörtént.

Ahol a szennyvízelvezető-hálózatra rákötni nem lehet, ott a szennyvizek szakszerű kezeléséről, gyűjtéséről, tisztításáról és ártalommentes elhelyezéséről *egyedi szennyvíztisztító kisberendezés, illetve zárt szennyvíztároló létesítésével kell gondoskodni.*

Egyedi szennyvíztisztító kisberendezés:

Olyan létesítmény (építmény), amely a települési szennyvizek nem közműves elvezetésére-tisztítására és elhelyezésére szolgál, a közműves szennyvízelvezetéssel és - tisztítással egyenértékű környezetvédelmi megoldást biztosít. Biztosítania kell a szennyvizek szennyezőanyag tartalmának külön jogszabályban előírt mértékű eltávolítását, akár felszíni víz, akár a földtani közeg a befogadó.

Egyedi zárt szennyvíztároló:

Olyan létesítmény (építmény), amely egy vagy több, zártan és vízzáróan kialakított medencéből áll; a szennyvizek ártalommentes gyűjtésére és a szennyvízből keletkező települési folyékony hulladék időszakos tárolására szolgál.

A településen nem közművel összegyűjtött folyékony hulladékok kapcsán a KSH adatbázisából begyűjtött adatok:

évek	közületi és egyéb tárolókból begyűjtött nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz (m ³)	Lakossági tárolókból begyűjtött nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz (m ³)	üzemi szennyvíztisztítók iszaptárolóiból begyűjtött nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz (m ³)	összes begyűjtött, nem közművel összegyűjtött szennyvíz (m ³)
2013	251	1	20	272
2014	296	n.a	n.a	296
2015	188	n.a	n.a	188
2016	20	n.a	n.a	20

2.5.1.4 Kiemelt hulladékáramok

Itt szerepelnek azon hulladékfajták, amelyeknél az általánostól eltérő szervezési, biztonsági és kezelési intézkedésekkel valósíthatók meg a környezetvédelmi törvényből adódó feladatok.

Ide soroljuk a következő anyagokat:

- biológiailag lebomló szerves hulladékok
- gumiabroncsok
- kiselejtezett gépjárművek
- építési és bontási hulladékok
- állati eredetű hulladékok
- hulladékolajok
- elemek és akkumulátorok
- egészségügyi hulladékok
- csomagolási hulladékok

Komárom-Esztergom Megyei Korm.Hiv, Tatabányai Járási Hivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi főosztályának adatszolgáltatása a kiemelt hulladékmérleg kapcsán:

Kiemelt hulladékáramokra vonatkozó mérleg:

1. Elem és akkumulátor hulladék

Azonosító kód	megnevezés	2012 (kg)	2013 (kg)	2014 (kg)	2015 (kg)	2016 (kg)
160602*	nikkel-kadmium elemek	6	3	-	4	-
160601*	ólomakkumulátorok	360	155	468	200	280
200133*	elemek és akkumulátorok amelyek között a 160601*, 160602*, 160603* azonosító kóddal jelölt elemek és akkumulátorok is megtalálhatóak	20	-	-	25	35

2. Elektronikai hulladék

Azonosító kód	megnevezés	2012 (kg)	2013 (kg)	2014 (kg)	2015 (kg)	2016 (kg)
160213*	veszélyes anyagokat tartalmazó kiselejtezett berendezés, amely különbözik a 16 01 09-től 16 02 12 terjedő hulladék-típusoktól	3	-	-	-	120
200121*	fénycsővek és egyéb higanytartalmú hulladék	90	-	60	75	230
200135*	veszélyes anyagokat tartalmazó, kiselejtezett elektromos és elektronikai berendezések, amelyek különböznek a 200121*-tól 200123* terjedő hulladék-típusoktól	260	-	1080	960	-
	kiselejtezett elektromos és elektronikai berendezések, amelyek					

Almásfüzitő Környezetvédelmi Programja 2018 – 2023

20136*	különböznek a 200121*-tól 200123* és 200135* terjedő hulladék-típusoktól	-	-	720	140	840
--------	--	---	---	-----	-----	-----

3. roncsautó, olajsűrő

Azonosító kód	megnevezés	2012 (kg)	2013 (kg)	2014 (kg)	2015 (kg)	2016 (kg)
160107*	olajsűrő	53	30	73	83	45
160103	hulladékká vált gumiabroncsok	1240	1540	-	-	300

4. Egyéb olajat tartalmazó hulladék

Azonosító kód	megnevezés	2012 (kg)	2013 (kg)	2014 (kg)	2015 (kg)	2016 (kg)
150202*	veszélyes anyagokkal szennyezett abszorbensek, szűrőanyagok (ideértve a közelebbről meg nem határozott olajsűrőket), törlőkendők, védőruházat	10398	10981	7854	9115	9871
050106*	üzem vagy berendezések karbantartásából származó olajos iszap	820	7600	820	n.a.	n.a.

Azonosító kód	megnevezés	2015 (kg)	2016 (kg)
130502*	olaj-víz szeparátorokból származó iszap	9240	-
130508*	homokfogóból és olaj-víz szeparátorokból származó hulladék keveréke	2480	-
191106*	a folyékony hulladéknak a kép- ződés helyén történő kezeléséből származó iszap, amely külön- bözők a 19 11 05-től	90240	-

5. csomagolási hulladék

Azonosító kód	megnevezés	2012 (kg)	2013 (kg)	2014 (kg)	2015 (kg)	2016 (kg)
150101	papír és karton csomagolási hulladék	22130	25240	24200	23290	24160
	műanyag csoma- golási					

Almásfüzitő Környezetvédelmi Programja 2018 – 2023

150102	hulladék	11405	12762	16361	11510	10600
150104	fém csomagolási hulladék	144630	163360	11870	206570	214380
150103	fa csomagolási hulladék	94470	80980	124340	75740	156350
150106	egyéb, kevert csomagolási hulladék	92170	2000	18620	n.a.	n.a.
150110*	veszélyes anyagokat maradékként tartalmazó, vagy azzal szennyezett csomagolási hulladék	65600	118966	182279	n.a.	n.a.
15011*	veszélyes, szilárd porózus mátrixot (pl. azbesztet) tartalmazó fémből készült csomagolási hulladék, ideértve a kiürült hajtógázos palackokat	47	52	73		

6. tényleges olaj

Azonosító kód	megnevezés	2012 (kg)	2013 (kg)	2014 (kg)	2015 (kg)	2016 (kg)
130205*	ásványolaj alapú, klórvegyületet nem tartalmazó motor-, hajtómű- és kenőolaj	291406	294406	349903		
120112*	elhasznált viasz és zsír	9170	2500	16110		

7. építési és bontási hulladék

Azonosító kód	megnevezés	2015 (kg)	2016 (kg)
170904	kevert építési-bontási hulladék, amely különbözik a 17 09 01-től, a 17 09 02-től és a 17 09 03-tól	1560	9240

A fentiekben nevesített hulladéktípusokat a hulladékjegyzékről szóló 72/2013. (VIII. 27.) VM rendelet 1§. (2) bekezdése és 2. sz. melléklete szerint felsorolt azonosító kódok alapulvételével adta meg a Hatóság.”

Rövid kiértékelés:

Elem és akkumulátor hulladék esetében 2014-hez képest enyhe csökkenés tapasztalható, elektronikai hulladékok esetében növekedés, roncsautók és kiselejtezett gumiabroncsok esetében csökkenés, egyéb olajat tartalmazó hulladékok esetében növekedés, csomagolási hulladékok esetében növekedés, használt olaj és építés, bontási hulladék esetében a növekedés jelentős.

A növekedés okait nehéz vizsgálni, mivel a Komárom-Esztergom Megyei Korm. Hivatal, Tatabányai Járási Hivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi főosztályától adatsorokból nem derül ki az adott hulladéktípus származási helye, illetve az ipari/ lakossági szektorra vonatkozó aránya. Tekintve azonban, hogy Almásfüzitő területén jelentős az ipari tevékenység, a számokból valószínűsíthető, hogy a nagy és kisebb ipari cégek részesülése jelentős a hulladékáramból.

Fontos feladat a kiemelt hulladékáramok csökkentése, erre vonatkozóan is vannak projekt-javaslatok 3.6 táblázatban (kiegészülve az építési/bontási hulladékokkal is)

2.5.1.5 Veszélyes hulladék, egyéb hulladékok

A veszélyes hulladékok esetében a 102/1996. (VII. 12.) Kormányrendelet, valamint a 98/2001. (VI. 15.) Korm. rendelet határozza meg az alapvető műszaki követelményeket.

A településen keletkező veszélyes hulladékok kapcsán a legfrissebb mennyiségi adatok a 2.5.1.4 kiemelt hulladékáramokkal foglalkozó fejezetben találhatóak

A vörös iszap tároló kazettákon évente — javarészt rekultivációs céllal — elhelyezésre kerülő akár több száz tonnányi veszélyes hulladék (főként olajjal szennyezett föld, tartálytisztításból keletkező iszap, erőművek salakja, kármentesítésből származó maradékanyagok, stb.) az *előírásoknak megfelelő kezelés ellenére* magával vonja a veszélyeshulladék-lerakás *környezeti kockázatait*. A vörösiszap tározón tartott szemléről és az üzemeltető tájékoztatásáról a 2.10.1.1 fejezetben esik részletesebben szó.

Lakossági eredetű veszélyes hulladék gyűjtése

Jelenleg a legközelebb eső lakossági hulladék fogadására alkalmas hulladékudvarok Tatabányán találhatóak, ez nem optimális az Almásfüzitő lakosok számára.

A tatabányai hulladékudvarok (2 db) egyébként az amúgy szelektíven gyűjtött frakciók (műanyag, papír, fém, textil, üveg - ingatlanonként évente 3 m³), mellett inert építési/bontási törmeléket (ingatlanonként évente 3 m³), személygépjármű gumiabroncsot (ingatlanonként évente 3 m³), lakossági veszélyes hulladékot: festéket, lakkot, motorolajt, akkumulátorokat, elemeket (ingatlanonként 5 kg) és elektronikai hulladékot is fogad (ingatlanonként évente 100 kg) fogad a tartozásmentes, hulladékszerződéssel rendelkező lakosoktól.

A közszolgáltató telefonos tájékoztatása szerint a tatabányai hulladékudvart a közszolgáltatói szerződéssel rendelkező, tartozásmentes almásfüzitői lakosok is igénybe vehetik, a beszállításkor a lakcímkártya bemutatásával. Almásfüzitő lakosainak hosszútávú megoldást a - tudomásom szerint - a *Duna - Vértes Közé Regionális Hulladékgazdálkodási Rendszerben tervezett, remélhetően a közeljövőben megépülő Komáromi hulladékudvar jelentené*, hiszen a Tatabányára szállítás önköltségen is megterhelő.

Addig is eseti gyűjtőnapok és erre alkalmas – a közszolgáltatóval egyeztetett – évi 1-2 alkalommal kialakítandó – akár ideiglenes kialakítású - gyűjtőpontok jelentenének megoldást, egyes alkalommal specifikusan elektronikai hulladékokra, más alkalommal lakossági eredetű

festékekkel, olajjal szennyezett hulladékokra vagy elemekre, akkumulátorokra vagy a nem veszélyes anyagnak, de külön kezelendőnek minősített gumiabroncsokra.

A jelenlegi állapot szerint sajnos, az akciók idején kívül megoldatlan a lakosságnál keletkező veszélyes hulladékok teljes körű kezelése. A veszélyes hulladékok ily módon a kommunális hulladékba, a közterületekre, illegális lerakásokba kerülhetnek. A veszélyes hulladékok gyűjtésére, kezelésére vonatkozóan szigorú előírások vannak. Nemzetközi tapasztalatok szerint a veszélyes hulladékok mobil begyűjtésének fő akadálya, hogy az csak meghatározott időpontban vehető át, és az átadónak jelen kell lennie a begyűjtéskor.

2.5.2 illegális hulladéklerakások

A település belterületein – a szemlék alapján- az utcák alapvetően tiszták, a közterületek tisztántartását Almásfüzitő megfelelően végzi. A település elhagyatottabb részein található elhagyott hulladék, ezek elszállításáról az önkormányzatnak gondoskodni kell. Szükség és lehetőség szerint az elhagyott hulladékok tulajdonosainak kiderítésére hatósági eljárás kezdeményezhető a hulladéktörvény vonatkozó előírásai szerint.

Almásfüzitő útjai, közterületei, parkjai megfelelő állapotúnak mondhatóak. A település útjainak, közterületeinek tisztántartásában az önkormányzat folyamatosan szerepet vállal. A község belterületének rendezettsége, tisztasága az emelkedő színvonal ellenére sem éri el a kívánatos mértéket és külterületén előfordulnak olyan területek, amelyeken illegális hulladéklerakás rendszeresen előfordul.

Gócponatok: 1 főút mellett, elhagyatott területek, erdőszél, kiskertek mellett + felszámolt zöldhulladék lerakó (József utca vége)

Illegális hulladéklerakók felszámolása, a Polgármesteri Hivatal Településüzemeltetési Irodájától kapott információk szerint:

Az észlelések után egyedi megrendeléssel történik az ártalmatlanító-helyre (hulladéklerakóba) szállítással. A lomtalanítás alkalmával visszatérő jelenség, hogy a lakosok a lomtalanítás körébe nem tartozó hulladékot is kiraknak – ezt a közszolgáltató nem szállítja el - , ilyenkor is az önkormányzat szállítja el a lomhulladékot.

Az alábbi illegális hulladéklerakási helyszínek Almásfüzitőn a 2018 március 27-i és május 26-i szemle alapján:

2018. március 27-is szemle

1. Sporttelep – Szőny felől, focipálya és régi focipálya, minimális szórt hulladék – papír, műanyagpalack, babakocsi

2. Azaum út 7. társasház mögött szórt hulladék (papír, sörösdoz, műanyag)

3. Dunapart és Azaum közötti erdő szórt hulladék (papír, zacskó, műanyag)

4. garázssor mellett és mögött szórt hulladék, kuka mellett is

5. legnagyobb talált illegális hulladék – József Attila utca vége, hidroglóbusz után, felszámolt zöldhulladék-gyűjtő helyén: több zsák zöldhulladék, nagy mennyiségű lomhulladék

2018. május 26-i szemle

1. Dunaparra vezető, Olajos tó mellett elhaladó út mentén az erdőszélen 3 helyszínen 2-3 zsák kommunális hulladék

2. József Attila utca vége, hidroglóbusz után, felszámolt zöldhulladék-gyűjtő helyén: a korábbi fotók – az előző szemlén készültek - alapján a kommunális rész elszállításra került, mivel az önkormányzat felé jeleztem a problémát, azóta újabb – valamivel kisebb mennyiségű - jellemzően zöld hulladék került lerakásra

Összességében a szórt hulladék mennyisége a település területéhez képest minimális, a fő problémát elsődlegesen a József Attila utca végén található illegális zöldhulladék és kommunális, lomhulladék gyűjtésre használt helyszín jelenti, másodsorban az Olajos-tó mögötti Dunaparton található zsákok.

Az általam észlelt illegális hulladéklerakások helyszínei az 5. sz. térképen beazonosíthatóan feltüntetésre kerülnek.

2.6 környezeti zajállapot a településen

A zaj és rezgés mai modern életünk része, főként a növekvő közlekedés, az iparterületek, az időszakos építkezések és a lakóterületeken folyó szolgáltató tevékenységek felelőek a zajártalmakért.

A környezetből származó zajterhelés eredete szerint lehet:

- ipari-, mezőgazdasági-, építési zaj
- közlekedési zaj
- egyéb eredetű (sport, szórakozóhely, lakossági, stb.)

Az ipari parkok, jelentősebb gyárak, gyártelepek közelsége is okozhat határérték közeli zajszenyezést. Ezek ellenőrzése a környezetvédelmi hatóság feladata.

A lakókörnyezet egyes térségeiben az ipari létesítményeken és az időszakos építkezéseken túl elsősorban a közúti és vasúti közlekedésből adódó zajszenyezések okoznak problémát. Ez Almásfüzitőre is elmondható. Az engedélyeztetési eljárások során a normákat meghaladó mértékű zajterhelés nem lehetséges. A közlekedési eredetű zajok mérsékelhetőek az úthálózat folyamatos karbantartásával, a terhelt területek sebességkorlátozásával.

Hatósági tevékenység szintjei

- környezetvédelmi hatóság: ipari üzemek üzemszerű zajkibocsátása (ipari park és más a városban működő ipari zajforrásokra nézve), közlekedés zajhatása (1-es főút, 13-as főútvasúti fő közlekedési pálya

- jegyző: szórakozóhelyek, áruházak, közintézmények üzemszerű zajkibocsátása (zajkeltő üzemszerű berendezések)

- rendőrség: csendháborítás (utcán és ingatlanon hangoskodás, házibuli, lakossági zajkeltés)

Komárom-Esztergom Megyei Korm.Hiv, Tatabányai Járási Hivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi főosztályának adatszolgáltatása a község zajállapota kapcsán:

„Almásfüzitő közigazgatási területén a 2016-2018-as időszakban az 1. sz. főútra és a vasúti fővonal vonatkozóan a környezetvédelmi hatóság szakrendszerei és iktatórendszere alapján nem nyújtottak be zajmérési jegyzőkönyvet. A győri környezetvédelmi Mérőközpont tájékoztatása alapján közlekedési zajmérés nem történt ezen a területen.

Almásfüzitő község területén 1 db egyedi zajkibocsátási határérték került megállapításra az alábbiak szerint:

közterület elnevezése	Ingtalan helyrajzi házszám	Építményjegyzék szerint besorolás
Almásfüzitő, Fő út	210/4	23. 1122

zajtól védendő épületek védett homlokzatai előtt 2 méterre:

$$L_{KH} \text{ nappal (a6-22 óráig)} = 50 \text{ dB} \quad ,,$$

A településen egyértelműen a tranzit jellegű, közlekedésből eredő zaj dominál (az 1-es főút és a vasútpálya forgalmának zajterhelése), ezért a zajszintek csökkentése nevezhető az egyik legfontosabb célkitűzésnek.

A MÁV Zrt-től kapott adatszolgáltatást – az általam feltett kérdéskörben - az alábbiakban ismertetem:

1. A település menti zajvédő falak hossza és aktuális állapota: Almásfüzitőn nincs vasúti zajvédő fal.
2. Település menti zajvédő falak kapcsán tervezett bővítések és fejlesztések: Az érintett vonal nagyforgalmú vasútvonalnak minősül. A KTI Kft. elkészítette Almásfüzitő intézkedési tervét.
3. Stratégia zajtérkép, vagy más zajtérkép készült-e a fő vasúti közlekedési pálya mentén érintett ingatlanok kapcsán (esetleg ennek Almásfüzitői szakaszáról egy elérhető áttekinthető jellegű zajtérkép részlet): Fentebb jeleztük.
4. A vasútpálya mentén 2015-2018 között végeztek-e zajkibocsátás kapcsán hiteles zajszint méréseket, ha igen szeretném kérni ezek közül a nyilvános, közcélú, közzétehető eredményeket? Akkreditált zajmérést nem végeztünk. Tájékoztatásul csatoltan megküldjük a 2016. évi mértékadó vasúti forgalom alapján 2017-ben készített zajszámítást.

A MÁV Zrt által megküldött Közlekedéstudományi Intézet Nonprofit Kft által Almásfüzitő vonatkozásában 2015 évben a vonatkozó 280/2004. (X.20.) Korm. rendelet és 25/2004. (XII.20.) KvVM rendelet szerint elkészített, Fő közlekedési létesítmények stratégiai zajtérképezése és Intézkedési Tervének kivonatolását – azon nem változtatva – elvégeztem, melynek lényege:

„Zajforrás (vasúti közlekedés) rövid leírása:

Az 1 sz. fővonal kül- és belterületi részeket egyaránt érint. A zajtérképezett szakasz 891+80 – 910+80 hm szelvények közötti belterületi része mentén a beépítettség alacsony. A zajtérképezett szakasz a 924+00 – 938+00 hm szelvények között a település közigazgatási határán halad, jobb oldalán található a településhez tartozó érintett terület, ahol a beépítettség alacsony. Az érintett

külterületi részeken nincs beépítettség.

Értékelés L_{den} mutató kapcsán (nappali terhelésre vonatkozóan):

Az 1. sz. fővonal Almásfüzitőt érintő zajtérképezett szakaszán a vasútvonal jobb oldalán a 8 1+80 – 910+80 hm szelvények között 200-350 m, a 925+80 – 934+90 hm szelvények között pedig mintegy 200 m széles sáv. A külterületi szakaszokon 350-400 m széles sáv.

Értékelés $L_{éj}$ mutató kapcsán (éjjeli terhelésre vonatkozóan):

Az 1. sz. fővonal Almásfüzitőt érintő zajtérképezett szakaszán a vasútvonal jobb oldalán a 891+80 – 910+80 hm szelvények között 200-350 m, a 925+80 – 934+90 hm szelvények között pedig mintegy 150-200 m széles sáv. A külterületi szakaszokon 350-400 m széles sáv.

Kedvező adottságú csendes területek:

A csendes területek a településre vonatkozó, az összes zajforrás (közúti, vasúti, ipari) figyelembe vételével készült zajtérkép ismeretében lennének ténylegesen kijelölhetőek. A jogszabályi előírásoknak megfelelően jelen projekt keretében a zajtérképek zajforrásonként külön, a nagyforgalmú vonalas létesítményekre vonatkozóan készülnek el. Így csak annyi jelenthető ki, hogy a nagyforgalmú vasúttól eltávolodva a beépítettség függvényében csökken a zajterhelés. Nappal kb. 300 m távolságban alakulnak ki a nagyobb épületek zajárnyékoló hatása következtében kisebb csendes szigetek, míg éjszaka a vasútszakasz 80-300 m-es térségén kívül már nincs érdemi zajterhelés.

Konfliktus érintettség L_{den} mutató kapcsán:

A konfliktusos területek a stratégiai küszöbértéket meghaladó zajterhelésű területek. Az 1. sz. vasúti fővonal zajtérképezett szakasza alacsony beépítettségű belterületen, illetve beépítetlen külterületen halad át. Az érintettség belterületen alacsony, külterületen nincs. Az érintett lakosság mintegy 10%-a él konfliktusos területen.

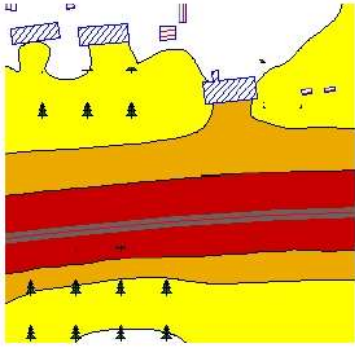
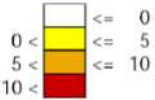

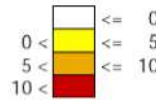
Az 1. sz. fővonal Almásfüzitőt érintő zajtérképezett szakaszán a vasútvonal jobb oldalán a 891+80 – 910+80 hm szelvények között 100-150 m, a 925+80 – 934+90 hm szelvények között pedig 50-80 m széles sáv. A külterületi szakaszokon jellemzően 130-150 m széles sáv.

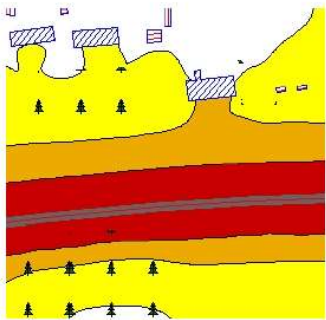
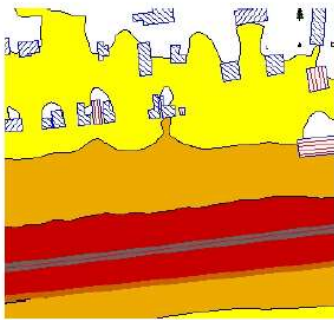
Konfliktus érintettség $L_{éj}$ mutató kapcsán:

A konfliktusos területek a stratégiai küszöbértéket meghaladó zajterhelésű területek. Az 1. sz. vasúti fővonal zajtérképezett szakasza alacsony beépítettségű belterületen, illetve beépítetlen külterületen halad át. Az érintettség belterületen alacsony, külterületen nincs. Az érintett lakosság mintegy 15%-a él konfliktusos területen.

Az 1. sz. fővonal Almásfüzitőt érintő zajtérképezett szakaszán a vasútvonal jobb oldalán a 891+80 – 910+80 hm szelvények között 120-150 m, a 925+80 – 934+90 hm szelvények között pedig 60-110 m széles sáv. A külterületi szakaszokon jellemzően mintegy 150 m széles sáv.”

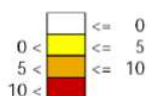
Stratégiai zajtérképek és javasolt zajcsökkentési intézkedések (forrás: Közlekedéstudományi Intézet Nonprofit Kft által Almásfüzitő vonatkozásában elkészített, Fő közlekedési létesítmények stratégiai zajtérképezése és Intézkedési Terve – változatlan formában idézve):

Stratégiai küszöbérték	L_{den} mutatóra: 63 dB	$L_{éjjel}$ mutatóra: 55 dB
<p>A stratégiai küszöbértéket több, mint 10 dB értékkel meghaladó területek (a zajterhelés meghaladja a 73 dB, illetve a 65 dB értéket)</p> <p>Megjegyzés: A túllépés szemléltetése céljából közöljük az L_{den} és $L_{éjjel}$ mutatóra vonatkozó zajtérképek egy-egy jellegzetes részletét. A közölt részlet jellemző a vizsgált útszakaszra</p>	<p>1. sz. fővonal:</p> <p>Az 1. sz. fővonal Almásfűzitőt érintő zajtérképezett szakaszán a homlokzati zajterhelés sehol sem éri el a 73 dB-es értéket.</p> <p>63 dB stratégiai küszöbérték túllépés</p> 	<p>1. sz. fővonal:</p> <p>Az 1. sz. fővonal Almásfűzitőt érintő zajtérképezett szakaszán homlokzati zajterhelés sehol sem éri el a 65 dB-es értéket.</p> <p>55 dB stratégiai küszöbérték túllépés</p>

Stratégiai küszöbérték	L_{den} mutatóra: 63 dB	$L_{éjjel}$ mutatóra: 55 dB
<p>A stratégiai küszöbértéket legfeljebb 10 dB értékkel meghaladó területek</p> <p>Megjegyzés: A túllépés szemléltetése céljából közöljük az L_{den} és $L_{éjjel}$ mutatóra vonatkozó zajtérképek egy-egy jellegzetes részletét. A közölt részlet jellemző a vizsgált útszakaszra</p>	<p>1. sz. fővonal:</p> <p>Az 1. sz. fővonal Almásfűzitőt érintő zajtérképezett szakaszán a homlokzati zajterhelés a következő szakaszokon haladja meg a 63 dB-es küszöbértéket:</p> <p>A 89+250-904+00 hm szelvények között a vasútvonal jobb oldalán a homlokzati zajterhelés a 63-73 dB-es értékek közé, azon belül is jellemzően a 63-68 dB-es sávba esik.</p>	<p>1. sz. fővonal:</p> <p>Az 1. sz. fővonal Almásfűzitőt érintő zajtérképezett szakaszán homlokzati zajterhelés a következő szakaszokon haladja meg az 55 dB-es küszöbértéket:</p> <p>A 89+250-904+00 hm szelvények között és a 929+00 hm szelvényénél a vasútvonal jobb oldalán a homlokzati zajterhelés az 55-65 dB-es értékek közé, azon belül is jellemzően az 55-60 dB-es sávba esik.</p>

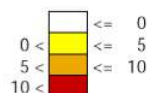
vizsgált útszakaszra

63 dB stratégiai
küszöbérték túllépés

ésik.

55 dB stratégiai
küszöbérték túllépés

Javasolt zajcsökkentési intézkedések – beidézve az Intézkedési Tervből:

Zajcsökkentési intézkedések - 5 éves időszakra

Intézkedések rangsorban	Becsült költség Nettó mFt
-	-

Zajcsökkentési intézkedések - Hosszú távú stratégia

Intézkedések rangsorban	Becsült költség Nettó mFt
1. Területhasználat-tervezés: A vasútvonal két oldalán védőtávolság kijelölése, amelyen belül nem kerül sor a terület lakóterületté történő átminősítésére: az érintett vasútvonal külterületi és még beépítetlen belterületi szakaszain.	-
2. A zaj csökkentése terjedés közben: Az 1. sz. fővonal - jobb oldalán a 892+50-897+50 hm szelvények - jobb oldalán a 899+80-904+00 hm szelvények közötti szakaszon 3 m magas zajárnyékoló fal építése.	96,6

Zajcsökkentési intézkedések becsült költsége összesen

Becsült költség Nettó mFt
96,6

Összegezve: Fenti Intézkedési Terv szerint a zajkibocsátások csökkentésének céljából a MÁV Zrt részére hosszútávú intézkedésként a védőtávolságok kijelölését és az 1. sz. vasúti fővonal zajtérképezéssel meghatározott leginkább terhelt szelvényei mentén 3 méter magas zajárnyékoló fal építése lett előírva.

Az intézkedések várható megvalósulásának dátuma nem ismert – javasolt a kapcsolatfelvétel a MÁV Zrt-vel

A MÁV Zrt adatszolgáltatásában hivatkozott tájékoztató jellegű – nem akkreditált a 2016. évi mértékadó vasúti forgalom alapján 2017-ben készített zajszámítást a 12. sz. mellékletben csatolom.

A település másik fő zajforrása az 1-es számú főút, melynek kapcsán az Almásfüzitőt érintő forgalmi adatokról tudtam tájékozódni. Az internetről letölthető anyag: a „Közúti forgalom figyelése 2017. július, készítette a Magyar Közút Nonprofit Zrt” – az eredetivel megegyező tartalom rövid kivonatával - a 11. sz. mellékletben található.

2018 március 27-én tájékoztató jellegű - nem hiteles műszerrel – zajszint-méréseket végeztem Almásfüzitő területén melynek eredményei:

zajszint mérő műszer típusa: Soundlevel 322 (SL322)

mérés módszere: rövid idejű, 8-10 perces pontmérések, nem hitelesített műszerrel (tájékoztató mérés), a homlokzat előtt MSZ szerinti távolságra és magasságban, a mérési pontokat az itt szereplő jelekkel térképen is feltüntettem.

ZF1: Polgármesteri Hivatalnál

Helyszín, mérési pont beazonosítása: Almásfüzitő-felső (Nagykolónia), Polgármesteri Hivatal homlokzata előtt, Petőfi-tér

mérés időpontja: 2018. 03.27. 10.15 h – 10.25 h között

mért érték (jellemző események):

1. 42,0 – 43,1 dBA – enyhe háttérzaj 1-es főút és belső utak
2. 47,0 – 48,2 dBA – vonatszerelvények elhaladásának időpontjában

ZF2: AZAUM Római Tábortól előtti parkoló

Helyszín, mérési pont beazonosítása: Almásfüzitő-felső (Nagykolónia), AZAUM Római Tábortól előtti kavicsos parkolóban

mérés időpontja: 2018. 03.27. 11.33 h – 11.40 h között

mért érték (jellemző események): 36,9 – 37,4 dBA – háttérzaj elhanyagolható

ZF3: Nagykolónia, Sportteleptől előtti parkoló

Helyszín, mérési pont beazonosítása: Almásfüzitő-felső (Nagykolónia), Sportteleptől előtti kavicsos parkolóban, Sport utca felől, Sport utca társasházak homlokzata előtt

mérés időpontja: 2018. 03.27. 12.15 h – 12.25 h között

mért érték (jellemző események): 42,0- 43,5 dBA – háttérzajként az 1-es főút érzékszervvel is beazonosítható

ZF4: Nagykolónia, Rákóczi út 2. szám – 1-es főút gyalogosátkelő

Helyszín, mérési pont beazonosítása: Almásfüzitő-felső (Nagykolónia), Rákóczi út 2 – 1-es főút felé eső gyalogosátkelőtől kb. 15 méterre

mérés időpontja: 2018. 03.27. 12.30 h – 12.40 h között

mért érték (jellemző események): 49,5- 62,3 dBA – háttérzajként az 1-es főút zaja egyértelműen dominál, autóelhaladásoknál az értékek ugrásszerűen nőnek és erőteljesen ingadoznak az elhaladások szünetében, percenként átlagosan 5-8 személyautó, 4-6 teherautó halad el.

ZF5: Almásfüzitő – vasútállomás melletti murvás parkoló

Helyszín, mérési pont beazonosítása: Almásfüzitő – vasútállomás melletti murvás parkoló, 1-es főúttól kb. 4 méterre

mérés időpontja: 2018. 03.27. 13.40 h – 13.50 h között

mért érték (jellemző események): 52,8- 67,3 dBA – háttérzajként az 1-es főút zaja egyértelműen dominál, autóelhaladásoknál az értékek ugrásszerűen nőnek és erőteljesen ingadoznak az elhaladások szünetében.

ZF6: Almásfüzitő – József Attila utca vége

Helyszín, mérési pont beazonosítása: Almásfüzitő – József Attila utca vége, hidroglóbusz mögötti füves terület melletti murvás út, József utcai épületek homlokzatának közelében

mérés időpontja: 2018. 03.27. 14.30 h – 14.40 h között

mért érték (jellemző események):

1. 43,9 – 45,1 dBA – háttérzajként az 1-es főút zaja érzékszervvel érzékelhető
2. 47,2 – 49,1 dBA – vonatszerelvények elhaladásának időpontjában

zajmérés a polgármesteri hivatal előtt

zajmérés Rákóczi út 2. szám – 1-es főút gyalogosátkelőnél

Rövid összegzés:

A településen az 1-es főút zaja egyértelműen dominál, autó-elhaladásoknál az mért értékek ugrásszerűen nőnek és erőteljesen ingadoznak az elhaladások szünetében. Az 1-es főúttól távolabbi mérési pontokon akár 10-15 dB-el kisebb zajszint is kimérhető volt. A vasúti fő közlekedési szakaszon elhaladó vonatszerelvények elhaladásának időpontjában szintén kimérhetően megnövekedik a zajszint, bár ezek rövid események voltak, míg a közúti közlekedési eredetű zaj állandó háttérterhelést jelent.

A zajmérések helyszíneit az 5. sz. mellékletben csatolt Almásfüzitő térképen feltüntettem.

A települési önkormányzatnak lehetősége van a magasabb rendű jogszabályokban nem szabályozott kérdésekben helyi rendelet alkotására: pl. közterületi rendezvények, máshol nem szabályozott lakossági zajkeltő tevékenységek és a fokozottan zajos, ill. csendes övezetek kialakítására vonatkozóan.

2.7 Természet és tájvédelem

A környezetvédelem lényeges feladata a természeti értékek megőrzése, állapotuk fenntartása, javítása. A területek védelme élővilág-védelmi szempontból is indokolt, ugyanis szerves részét képezik a zöldhálózatoknak, ami életteret biztosít védett növényeknek és állatoknak.

A település zöldfelületi rendszerének folszerű elemei az erdők, gyepesek és legelők, szántók, szőlő és kertterületek, tavak és környezetük, belterületi közparkok, közkertek. Vonalas elemei a fasorok, út és vízfolyás menti fásítások, vízfolyások és környezetük.

A zöldterületek fenntartását az önkormányzat évente megpályáztatja. 2018 évben a nyertes a Zöldzóna Plusz Kft, főbb feladatai a település honlapján megtalálható szerződés szerint: fűnyírás, kaszálás, lombhulladék összegyűjtése a közparkokból, önkormányzati tulajdonú zöldterületekről, önkormányzati fenntartású intézmények zöldterületeiről, valamint a szabadidőközpont zöldterületéről és árkok, és kerékpárutak melletti területekről.

Zöldterületek nagysága (KSH adatbázis szerint)

2012, 2013 évben: 166.195 m², 2014-2016 között: 186.716 m²

Nincs pontos adat, becslésem szerint 10-12 % a belterületi zöldterületek aránya, ezek állapota a helyszíni szemlék alapján megfelelő, az önkormányzat közbeszerzések után nyertes céggel szerződés szerint végezteti a területek fenntartását.

A település közigazgatási területén helyi védelmet élvező és védelmet igénylő természeti értékek NEM találhatóak. Nem rendelkezünk konkrét információkkal a természeti élőhelyek állapotáról, pontos növény- és állatvilágáról (opcionális programpontra).

Erdőterületek

Az erdőtörvény előírásai szerint a települések területének legalább 1500 m² nagyságú, erdei fákkal és cserjékkel borított része minősíthető erdőterületnek.

Almásfüzitőn Duna-parti ártéri erdőrészek a NATURA 2000-es Duna és ártere” elnevezésű, HUDI20034 kódszámú kiemelt jelentőségű természet-megőrzési területekhez tartoznak.

Szőlő és gyümölcssterületek, kertés mezőgazdasági területek

Jellemzően intenzíven fenntartott mezőgazdasági kultúrák. A zöldségtermesztő területek jellemzően időszakos növényborítottságú, lágyszárú kultúrák, ellentétben a szőlő és gyümölcssterületekkel

Almásfüzitőn a mezőgazdasági hasznosítású területek minimálisak, a zártkertek, hétvégi telkek és a település családi házas beépítettségű részein a kis intenzitású hobbi-kertészkedés fordul elő.

Gyepgazdálkodási területek (legelők és gyepsterületek)

A művelésmódtól és használatától függően lehetnek mind természetvédelmi célú területek, mind pedig kondicionáló célúak. Utóbbi esetről akkor beszélhetünk, ha a környezetvédelmi, természetvédelmi ill. rekreációs szempontok kerülnek előtérbe a gyepgazdálkodás során (pl. bemutató gazdaság, védőgyepesek, védett gyepesek).

Almásfüzitőn a beépítetlen területeken – a két Kolónia között, az ipar által nem használt területre – és a Szőny-Füzítő csatorna, valamint a Kocs-Mocsi vízfolyás mentén találhatóak ilyen területek, melyet a kezelők időszakosan kaszálnak – nincs nagy egybefüggő rész.

Nádas területek, vízfelületek, vízfolyások

A nádasok vízi, vízparti társulások, amelyek jellegzetes habitusát a nád, vagy nádhoz hasonló növények (pl. gyékény) állománya adja. A nádasok egész Európában veszélyeztetett

társulások, részben a zavarás, részben a vizes élőhelyek megszűnése, területi csökkenése miatt. Értékes élőhelyek, sok védett növénynek és állatfajnak adnak otthont.

Almásfüzitőn a Duna és kis vízfolyások, tavak mentén találunk nádas területeket, összefüggő vízfelületeket, vizes élőhelyeket.

Szántók

A szántóterületek időszakos növényborítású területek, a zöldfelületi rendszerben betöltött ökológiai szerepük ezért csekély. Ökológiai értéküket növelheti a megfelelő fásítás, mezsgyék kialakítása. Almásfüzitőn nem jellemzőek a szántóterületek.

Közparkok

A közparkok olyan zöldfelületek, amelyek a napi és a hétvégi szabadidő szabadban való eltöltésének kedvező feltételeit teremtik meg a lakosság számára a településen belül, lakó- vagy munkahelyükhöz közel, kötetlenül, bárki számára elérhető módon. Közösségi célú, közfunkciót ellátó, mesterségesen létrehozott és fenntartott zöldterületek. Sokfunkciójú létesítmények, a pihenést, a játékot, sportot, s egyéb szabadidős tevékenységet szolgáló, önálló és egymáshoz kapcsolódó kertek együttese. Elsődleges szerepük nem ökológiai, hanem a funkciójukból adódó rekreációs ill. közcél ellátása.

Almásfüzitőn a parkok fenntartását az éves pályázat útján nyertes szakkég végzi el, részletes felmérés a faállományról nincs.

Intézményi zöldfelületek, temetőkertek

Az intézményi kertek egy adott intézményhez tartozó zöldfelületek, az intézmény funkciójából eredően, annak megfelelően kialakított funkcionális zöldfelületek (pl. iskolakertek, kórház kertek). Ide tartoznak a temetőkertek is.

Almásfüzitőn intézményi zöldterületek az iskola, az óvoda, és a temető területén találhatóak.

Fasorok, út- és térfásítások:

A település területét átszövő, vonalas jellegű zöldfelületek, ültetvények. Belterületen az utcafásítások, fasortelepítések.

Almásfüzitőn a Kolónia és Kiskolóniai területén és az úttestek mentén találunk fasorokat, térfásításokat.

2.7.1 Tájsebek, bolygatott és jelentősen igénybevett területek

A településen jelentős ipari tevékenység folyt a múltban, mely jelentősen igénybe vette a talajt és sokszor talaj- és talajvízszennyezésekhez is vezethetett. A legtöbb potenciális szennyezés és tájseb a timföldgyártáshoz köthető. Vörösiszap az 1940-50-es években került először a területre, a timföldgyártás melléktermékeként.

A Tatai Környezetvédelmi Zrt. tájékoztatása/ adatszolgáltatása szerint:

„A rekultiváció jelenlegi állása a vörösiszap-tározón

A VII-es tározón vannak még nyitott vörösiszap felületek. Ennek mértéke jelenleg ~ 9%. A VI-os számú tározón jelenleg rétegvastagítási munkálatok folynak, melynek mértéke az idei évben eléri a ~ 60 %-ot. Pontos geodéziai felmérés a munkálatok befejezését követően, 2018. június hónapban lesz esedékes.

A tervezett fejlesztések, a tevékenység befejezése után a terület későbbi hasznosításának lehetőségei

A rekultivációs, illetve bányabezárási tevékenység célja, hogy a vörösiszap okozta kiporzást megszüntesse olyan tájba illesztett módon, hogy az a növény és állatvilág számára egyaránt tartós, természetes élőhelyet biztosítson.

Ezen szempontok figyelembe vételével lehet további területhasznosítási variációkban gondolkodni (pl. tanösvény, napelem park).”

A vörösiszap-tározó és a kapcsolódó technológia részletes bemutatása, a műszaki-biztonsági állóképességi kérdések vizsgálatával, valamint kiegészítve a május 26-i szemlén tapasztaltakkal – a 2.10.1 az ipart bemutató fejezetben történik. Ugyanitt kerül bemutatásra a település másik nagy ipari üzeme is, a MOL-Lub.

2.7.2 védett természeti értékek

2.7.2.1 Országosan védett területek, természeti értékek, egyedi tájértékek

Országos védettséget élvező területek, természeti értékek közül a nyilvános TIR (Természeti Információs Rendszer) alapján nevesített egyedi tájértékeket találtam Almásfüzitő területén (szobrok, emlékművek, parkok, ligetek, fasorok), melyek a következők:

Megnevezés	Azonosító	Típus	Területileg illetékes Nemzeti Park
1848-as faragott faoszlop	Almásfüzitő 007	egyedi tájérték	Duna-Ipoly Nemzeti P.
Sportolók szoborcsoport	Almásfüzitő 005	egyedi tájérték	Duna-Ipoly Nemzeti P.
platánfasor	Almásfüzitő 003	egyedi tájérték	Duna-Ipoly Nemzeti P.
nyárfasor	Almásfüzitő 001	egyedi tájérték	Duna-Ipoly Nemzeti P.
Nagykolónia park	Almásfüzitő 004	egyedi tájérték	Duna-Ipoly Nemzeti P.
Kiskolóniai liget	Almásfüzitő 015	egyedi tájérték	Duna-Ipoly Nemzeti P.
II. világháborús emlékmű	Almásfüzitő 014	egyedi tájérték	Duna-Ipoly Nemzeti P.
Honfoglalás emlékére állított faoszlop	Almásfüzitő 008	egyedi tájérték	Duna-Ipoly Nemzeti P.
feszület	Almásfüzitő 011	egyedi tájérték	Duna-Ipoly Nemzeti P.
faoszlop	Almásfüzitő 006	egyedi tájérték	Duna-Ipoly Nemzeti P.
Emlékkő	Almásfüzitő 009	egyedi tájérték	Duna-Ipoly Nemzeti P.
Dunai látkép	Almásfüzitő 012	egyedi tájérték	Duna-Ipoly Nemzeti P.
Anya gyermekével szobor	Almásfüzitő 010	egyedi tájérték	Duna-Ipoly Nemzeti P.
Almásfüzitői rét	Almásfüzitő 013	egyedi tájérték	Duna-Ipoly Nemzeti P.
Álló nő szobra fürdés előtt	Almásfüzitő 002	egyedi tájérték	Duna-Ipoly Nemzeti P.

2.7.2.2 Helyileg védett területek

Helyi jelentőségű védett természeti területek és természeti értékek Almásfüzitő területén nincsenek.

2.7.3 Natura 2000 területek és természeti területek

Természeti területek

A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény a természetvédelem feladatait kiterjeszti a védett területeken, fajokon kívül az ún. "természeti területekre" is, vagyis azon területekre, ahol a területet még természetközeli állapotban lévőnek tekinthetjük, mivel nem volt még jelentős az emberi beavatkozás. A törvény szerint ide tartozik például a gyep, az erdő, vagy a nádas művelési ágú termőföld.

Natura 2000 területek és érzékeny természeti területek (ESA)

A Natura 2000 területek jelentik az Európai Uniónak a biodiverzitás-csökkenés megakadályozására létrehozott ökológiai hálózatát, mely olyan, értékes természeti területek, élőhelyek többé-kevésbé összefüggő láncolata, amelyek az eredeti európai élővilágot őrzik. A hálózat alapját egyrészt a Nemzeti Ökológiai Hálózat, másrészt az Európai Unió két természetvédelmi irányelve – az 1979-es madárvédelmi irányelv (79/409/EGK) és az 1992-es élőhelyvédelmi irányelv (43/92/EGK) – alapján kijelölt különleges madárvédelmi területek és különleges természetmegőrzési területeket adják. A Natura 2000 területekre vonatkozó szabályozásokat a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. Tv. mellett az európai jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004.(X.8.) Korm. rendelet szabályozza.

Natura 2000-es területek Almásfüzitőn

forrás: KEM Kormányhivatal, Járási Hivatal, Környezetvédelmi és Természetvédelmi osztálya és webkiri nyilvános adatbázisa (térképi megjelenítés):

„Almásfüzitő közigazgatási területe érinti az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi (NATURA 2000) rendeltetésű területekkel érintett földrészeletről szóló 14/2010. (V.11.) KvVM rendelet alapján a „Duna és ártere” elnevezésű, HUDI20034 kódszámú kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területet, valamint érinti az Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvénnyel létesített országos ökológiai folyosó övezetet és puffer területet.”

A webkiri adatbázis térképén – a fent említett területek, azaz a - világoskék színnel jelölt Duna ártér NATURA 2000-es besorolású terület található, az adatbázisból letöltött térképen még feltüntetésre kerültek narancssárga színű körökkel a nyilvántartott ipari tevékenységet végző bejegyzett telephelyek.

A NATURA 2000-S területek kapcsán - Duna-Ipoly Nemzeti Parktól kapott adatszolgáltatás:

„Duna és ártere HUDI20034 kiemelt jelentőségű természet-megőrzési terület

Prioritás:

Kiemelt fontosságú cél a következő fajok/élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzése/helyreállítása:

Közösségi jelentőségű élőhelytípusok: 3270 iszapos partú folyók részben *Chenopodium rubri*, és részben *Bidention* növényzettel, 6440 *Cnidion dubii* folyóvölgyeinek mocsárrétjei, 6510 Sík- és dombvidéki kaszálórét (*Alopecurus pratensis*, *Sanguisorba officinalis*), 91F0 Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén *Quercus robur*, *Ulmus laevis* és *Ulmus minor*, *Fraxinus excelsior* vagy *Fraxinus angustifolia* fajokkal (*Ulmion minoris*)

Kiemelt közösségi jelentőségű élőhelytípusok: 91E0 Enyves éger (*Alnus glutinosa*) és magas kőris (*Fraxinus excelsior*) alkotta ligeterdők (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*)

Közösségi jelentőségű állatfajok: közönséges hód (*Castor fiber*), vidra (*Lutra lutra*), vöröshasú unka (*Bombina bombina*), dunai tarajos göte (*Triturus dobrogicus*), leánykoncér (*Rutilus pigus*), ragadozó őn (balin) (*Aspius aspius*), halványfoltú küllő (*Gobio albipinnatus*), ingola fajok (*Eudontomyzon spp.*), selymes durbincs (*Gymnocephalus schraetzer*), szívárványos ökle (*Rhodeus sericeus amarus*), német bucó (*Zingel streber*), magyar bucó (*Zingel zingel*), vágócsík (*Cobitis taenia*), széles durbincs (*Gymnocephalus baloni*), réti csík (*Misgurnus fossilis*), garda (*Pelecus cultratus*), tompa folyamikagyló (*Unio crassus*), lápi szitakötő (*Leucorrhinia pectoralis*), díszes légivadász (*Coenagrion ornatum*), nagy tűzlepke (*Lycaena dispar*), vérfű hangyaboglárka (*Maculinea teleius*),

Általános célkitűzés:

A Natura 2000 terület természetvédelmi célkitűzése az azon található, a kijelölés alapjául szolgáló közösségi jelentőségű fajok és élőhely típusok kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzése, fenntartása, helyreállítása, valamint a Natura 2000 területek

lehatárolásának alapjául szolgáló természeti állapot, illetve a fenntartó gazdálkodás feltételeinek biztosítása.

Specifikus célok:

Kedvező természetvédelmi helyzet megőrzése:

A területen található jó állapotú folyópartok, mocsárrétek, kaszálórétek, keményfás-, és puhafás ligeterdők kiterjedésének, szerkezetének, fajkészletének megőrzése.

A területen található jelölő fajok állományai fennmaradásának biztosítása.

A Duna folyóvízi jellegének megőrzése, a főágban található kavicsos, nagy áramlási sebességű élőhelyek, illetve kavics- és homokzátonyok megőrzése a magyar bucó, német bucó, selymes durbincs, halványfoltú küllő, balkáni csík érdekében különösen Dunaalmás, Nyergesújfalú, Tát, Esztergom, Szob, Nagymaros, Verőce, Vác, Göd, Szigetmonostor, Érd, Rácalmás térségében, illetve a Szentendrei-Dunaág Tahi-híd feletti szakaszán található Kecske-zátony térségében a Duna mindkét oldalán.

A Duna még megmaradt természetes/természetközeli állapotú partszakaszainak, mellékágainak, holtágainak megőrzése, az ártéri vizes élőhelyek vízutánpótlásának biztosítása, a szigetek parthoz kapcsolódásának, az oldalágak és az ártér feltöltésének megakadályozása, a parti zóna védelme. A területen található, életciklusában legalább részben vízhez kötött állatfajok ivó-, táplálkozó és telelőhelyei állapotának megőrzése. Nem véghasználható a tíz éves erdőtervezési cikluson belül - jelölő élőhely típusonként vizsgálva - több idős erdőállomány, mint amennyi korosodásával belép a hasonló ökológiai funkciót ellátni képes korosztályokba. A jelölő erdei élőhelyek állományaiban a tájidegen fajok elegyaránya nem növekedhet.

Kedvező természetvédelmi helyzet elérése érdekében szükséges fejlesztés:

A természetmegőrzési területen található ligeterdők, mocsárrétek, kaszálók megőrzése, invazív gyom- és kultúrfajok (*Acer negundo*, *Amorpha fruticosa*, *Ailanthus altissima*, *Prunus serotina*, *Populus x hybrida*, *Impatiens glandulifera*, *Impatiens noli-tangere*, *Phytolacca americana*, *Solidago gigantea*, *S. canadensis*, *Aster spp.*, *stb.*) visszaszorítása, irtása az élőhelyek védelme érdekében.

A jelölő erdei élőhelyek állományaiban előtérbe szükséges helyezni a folyamatos erdőborítást biztosító, vagy ahhoz funkciójában jobban közelítő használatok alkalmazását, valamint közelíteni szükséges a lombkorona-, cserje-, lágyszárú szint faji, életkori összetételét a természetes állapotokhoz.

Mellékágak természetvédelmi célú rehabilitációjának kidolgozása és megvalósítása, vízgyűjtő szintű szemlélet meghonosítása a jelenleg településenként tervezett mellékág-rehabilitációk vonatkozásában: a különféle típusú mellékágak (eu-, para-, plesio- és paleopotamon) szakaszra jellemző arányának meghatározása, illetve ezt követően a mellékág-rehabilitációk, illetve új élőhelyek kialakítása során ennek gyakorlatba történő átültetése. A selymes durbincs, a magyar bucó, a német bucó, a halványfoltú küllő, a balin, a márna védelmének érdekében szükséges kíméleti területnek kijelölni a sekély zátonyos területeket. E területeken a hullámkeltést alacsony vízállás esetén korlátozni szükséges, elsősorban az éjjeli órákban, különösen a következő területeken: Szobi zátonyok, Zebegényi-sziget, Dömös zátonyai, Szentendrei-sziget felső szigetcsúcs, Verőce zátonyok, Kompkötő-sziget, Vác, Torda-sziget térsége, Égető-sziget alsó bejárata, Gödi, illetve a Surányi zátonyok, illetve a Szentendrei Dunaágban a Kecske-zátony, a Kacsza-sziget, a Lupa-sziget és a Szentendrei kanyar zátonyai. A Duna egyéb szakaszain található sekély zátonyos területek, pontosabb feltérképezésének

elvégzése. A kijelölt területeken meghatározni azt a vízállást, amely alatt a hullámvás tömegesen pusztítja az ivadékokat, majd a szükséges sebességkorlátozó intézkedések meghozása és táblák segítségével, illetve a hajósoknak szóló hírdetményeken való közzéte.

Új ívóhelyek létrehozása.

A területen található közönséges denevér (*Myotis myotis*) állományok fennmaradásának biztosítása, részben a gyepek fenntartásával, részben a folyam partjának és a szegélyező erdőállományok fenntartásával. A közönséges hód (*Castor fiber*) védelme érdekében, ismert élőhelyei környékén a vízparti 15 méteres sávban a lág-, és fásszárú növényzet háborítatlanságának biztosítása. A Dunába torkolló kisvízfolyások torkolatának természetes állapotban tartása, a vízi szervezetek számára az átjárhatóság biztosítása.

Az aktuális természeti állapothoz igazodó legeltetési/kaszálási rendszer kialakítása a mocsárrétek, ártéri kaszálók területén a túlhasználát/alulhasználát, a beerdősülés, valamint a természetes gyepszervezetet romboló használat elkerülése érdekében. A becserjésedés miatt leromlott mocsárrétek, ártéri kaszálók gyepé alakítása és fenntartása extenzív mezőgazdasági használat, a jellegtelen cserjések túlzott térfoglalásának megakadályozása. A Duna további medersüllyedésének természetvédelmi szempontból előnyös módon történő megakadályozása. A ligeterdők helyén álló, az eredeti gyepszint fajait őrző ültetvény erdők fokozatos átalakítása őshonos fafajú erdőkké, a jelölő élőhelyek kiterjedésének növelése érdekében.

Az élőhelyeket veszélyeztető egyéb tevékenységek (pl.: gépjármű forgalom, crossmotorozás, quad, illegális bányászat, favágás) megszüntetése, a jogilag nem létező, de kijárt földutak felszámolása az ártéren. A lovas, gyalogos turista forgalom, illetve vízisportok (evezőtúra, horgászat) szabályozása, túraútvonalak, kikötési lehetőségek kijelölése, illegális kikötési-és horgászhelyek felszámolása. Az illegálisan kialakított anyagnyerő helyek, hulladéklerakó helyek gyom és hulladék mentesítése, további lerakások megakadályozása, őshonos fafajú erdő kialakításával történő rekultivációja a megmaradt eredeti domborzati formák bolygatása nélkül. A jelölő élőhelyek infrastrukturális fejlesztésekkel szembeni védelme. A hajózási fejlesztési elképzelések és a természetvédelem céljainak összehangolása. A vízteret használók természetvédelmi szemléletének formálása.”

2.8 Környezet-egészségügyi helyzet, környezetbiztonság

2.8.1 Környezet-egészségügy, megbetegedések, allergén hatások

Jelentősebb környezeti hatással bír a településen áthaladó gépjárművek átmenő-forgalma, ennek *por- és zajhatása*. A zajhatással részletesen a 2.6. fejezet, levegőtisztaság-védelemmel a 2.4 fejezet foglalkozik. Légszennyezés szempontjából említésre méltó még a mezőgazdasági művelésből és a vöröiszaptározó még nem rekultivált felületéről származó *porszennyezés*.

A lakosság fűtésből eredő időszakos – téli – légszennyezés mértékéről konkrét adatok nem állnak rendelkezésre, a fűtésnél használt anyagokról felmérés tudomásom szerint nem készült, ez a feladat a projekt-javaslatok között szerepel.

Az utóbbi évek jelentős környezet-egészségügyi problémáját az *allergén pollenek* – parlagfű, kanadai aranyvessző, és egyéb adventív növények – okozták. A környezeti hatások jelentős szerepet játszanak az allergia kialakulásában. A légszennyezés hatására a nyálkahártyák

védekező funkciója csökken, az allergia könnyebben kialakul. A mikrorészecskék károsítják az immunrendszer működését.

Az allergén pollenek helyzete a térségben a KEM Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztályának adatszolgáltatása alapján:

Az utóbbi évek jelentős környezet-egészségügyi problémáját az **allergén pollenek** okozták. A Népegészségügyi Főosztály és jogelődjei Tatabánya Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatali épületének tetején 2001-től kezdődően működtet pollencsapdát, mely a város 70 -100 km-es körzetéből gyűjti az allergizáló gyomnövények pollenjeit. 2011-től a Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal üzemelteti a heti gyakorisággal adatot szolgáltató mérőműszert, melynek értékeit az Országos Közegészségügyi Központ Aerobiológiai Monitorozási Osztálya elemzi és bocsátja a rendelkezésünkre. A Népegészségügyi Főosztály a pollendob eredményeit rendszeresen továbbítja Tatabánya Megyei Jogú Város Önkormányzatának, az érintett tudógondozó intézeteknek, járási népegészségügyi osztályainak, a sajtó képviselőinek valamint a Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal Élelmiszerlánc-biztonsági és Földművelésügyi Főosztálya Növény és Talajvédelmi Osztályának.

2017-ben január 31. és november 16. között folyt a levegő pollentartalmának monitorozása. A napi pollenkoncentráció a monitorozott időszak nagy részében jellemzően az országos átlag környékén, vagy a fölött ingadozott. A teljes monitorozás alatt kapott összpollenzám 67000 körül alakult, ami az azonos időszakra számított országos átlagnál kb. 25%-kal magasabb. A tavasszal virágzó fák közül 2017-ben a platán, az éger, a fűz, a tölgy, a juhar és a nyár összpollenzáma lényegesen magasabb volt az országos átlagnál. Valamivel magasabb volt még az országos átlagnál a kőris és a nyír összpollenzáma is. A nyári gyomok közül elsősorban a lórom, a kenderfélék és a libatopfélék, illetve kisebb mértékben még az útifű esetében mondható el, hogy pollenszezonjuk erősebb volt az átlagosnál. Az erős parlagfű pollenterhelés országos szintű probléma, a 2017-ben mért pollenkoncentráció értékek országos viszonylatban átlagosnak tekinthetőek. A hatékony fellépés a parlagfű elleni védekezést elmulasztókkal szemben elengedhetetlen.

A legközelebb eső pollenmérő – Tatabányai Polgármesteri Hivatal tetején található – idei, szezonális adatait, mely a régiós hatásokat jól modellezi a 13.sz. mellékletben csatolom.

Almásfüzitő Környezet-egészségügy állapota, egészségvédelem, demográfiai adatok, a településen jellemző megbetegedések a KEM Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztályának adatszolgáltatása alapján:

„A településen **egészségvédelmi program** az elmúlt években nem volt. Amennyiben igény merül fel az egészségvédelmi osztály munkatársai az Önkormányzat, civil szervezetek, Művelődési Ház, Iskola, Óvoda, védőnő felkérésére programokat tervez.

Almásfüzitő település demográfiai adatai, valamint a lakosság megbetegedési és halálozási adatai (nem fertőző betegségek tekintetében)

I. Demográfia

Komárom – Esztergom megye gazdasági szempontból az országnak fejlődő térsége. 76 település alkotja, melyből 12 város. A megyét 6 statisztikai járás alkotja.

Almásfüzitő a Komáromi járás települése, a megye északi részén, a szlovák országhatár mellett fekszik.

A településen élő népesség lélekszáma 2016-ban 2 103 fő (2017. január 01-i adat). A fontosabb demográfiai adatokat az 1. számú táblázat tartalmazza.

Település	Terület, km ²	Lakónépesség az év végén	Élve-születés	Halálozás	Természetes szaporodás, fogyás (-)	Belföldi vándorlási különbözet	Nyilvántartott álláskeresők száma
Almásfüzitő	8,19	2 103	17	36	-19	31	20
Komáromi járás	379,54	39 032	383	463	-80	93	621
Megye összesen	2 264,36	297 381	2 873	3 974	-1 101	484	4 989

1. táblázat: Komárom–Esztergom megye, Komáromi járás, Almásfüzitő település adatai, 2017. 01.0 1-i adat *Forrás: KSH, Komárom-Esztergom megyei statisztikai évkönyv, 2016*

A korlátozott megbetegedési és halálozási adatok, valamint az alacsony esetszámok miatt teljes körű települési szintű kimutatásra a lakosság egészségi állapotára vonatkozóan nincs lehetőség, nem megoldható.

II. Megbetegedések

A településen 2015-ben a házi és házi gyermekorvosi szolgálathoz bejelentkezett 0 -18 évesek száma: 156 fő, 19 éves és idősebb korúak száma: 1413 fő volt.

Megnevezés	Bejelentkezett férfi	Bejelentkezett nő	Bejelentkezettek összesen
Mindösszesen	717	852	1569
Csecsemők és gyermekek összesen	78	78	156
19 éves és idősebbek összesen	639	774	1413

2. táblázat: A háziorvosi szolgálathoz bejelentkezettek, 2015. *Forrás: KSH*

A megbetegedési adatok az OSAP 1021. sz. Jelentés a házi orvosok és házi gyermekorvosok tevékenységéről c. kötelező adatgyűjtéshez *kétévente* kapcsolódó morbiditási felmérésből származnak és a tárgyév december 31-i állapotát tükrözik.

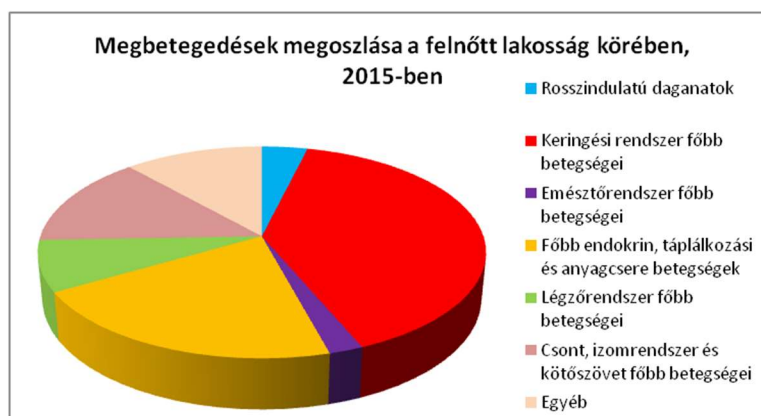
A nemzetközi gyakorlatnak megfelelően a morbiditási adatok nem a személyek számát, hanem az egyének betegségeinek számát jelentik. Amennyiben egy személynek több betegsége is van, akkor az többször szerepel a megbetegedési statisztikában. A településről a háziorvosi szolgálat által jelentett 2015 év folyamán gyermekek körében előfordult megbetegedések (a teljesség igénye nélkül) a következők voltak: Asthma, atopiás dermatitis, deformált hátgerinc-elváltozások, keringésrendszer veleszületett rendellenességei, diabetes mellitus. E betegségek 1-2 esetben fordultak elő.

Felnőttek esetében a házi orvos - Almásfüzitő lakosságának 2015. évre vonatkozó megbetegedéseikről szóló - jelentéseinek KSH által feldolgozott adatai (esetszám), és az előfordulási gyakoriság számítás alapján a nem fertőző betegségek közül vezető

megbetegedési ok mind a férfiak, mind a nők körében a keringési rendszer főbb betegségei, mely közül kiemelkedő a magasvérnyomás betegségek, ischaemiás szívbetegségek, agyi érbetegségek.

A főbb endokrin, táplálkozási és anyagcsere betegségek (diabetes mellitus, és lipoprotein-anyagcsere rendellenességei és egyéb lipidaemiák), továbbá a csont-, izomrendszer és kötőszövet betegségei (csigolyabántalmak, valamint nők körében a osteoporosis) miatt is többen fordulnak orvoshoz a felnőtt lakosság köréből. Légzőrendszer betegségei között az idült alsó légúti betegségek és az asthma fordult elő. Az egyéb betegségcsoportban a teljesség igénye nélkül megtalálhatók voltak a vér és vérképző szervek betegségei és az immunrendszert érintő bizonyos rendellenességek, a daganatos megbetegedések, a mentális betegségek, valamint a szem betegségei.

2. ábra: Megbetegedések megoszlási aránya az Almásfüzitő felnőtt lakossága körében 2015.
Forrás: KSH, OSAP Háziiorvosi Jelentések 2015

III. Halálozás

Az összes halálozási szám Almásfüzitő településen 2016-ban 36 fő volt.

3. ábra Halállokai struktúra Almásfüzitő településen, 2015., *forrás: KSH*

A nyers halálozási adatok alapján a halálozások közel 3/4-ét 2016-ban a keringési rendszer betegségei adták, mutatva e kórforma népegészségügyi jelentőségét. A halállokai struktúra második helyén álló rosszindulatú daganatos betegségek miatt bekövetkező halálozások a településen több mint 15 % részarányt képviseltek. Előfordult külső okok miatti halálozás (pl. balesetek), és az emésztőrendszeri, és a légzőrendszeri betegségek okozta halálozás is 1-1 esetben. A halálozások többsége az ún. „elkerülhető halálozás” kategóriájába tartozik. Ez a

tény is jól jelzi, hogy az egészségi állapot, illetve a korai halálozás alakulása jellemzően nem az egészségügyi ellátás színvonalának függvénye, hanem a környezeti és társadalmi tényezők mellett, az egészség-magatartási tényezők által meghatározott. Környezeti állapot romlásával való összefüggést **epidemiológiai vizsgálatokkal** lehet igazolni. Ilyen irányú vizsgálatokat a településen nem kezdeményeztek. A település kapcsán közegészségügyi – járványügyi kockázatot jelentő leszakadó városrészeiről nincs tudomásunk. A **járványügyi eseteket** tekintve az utóbbi két évben 17 esetet regisztráltak, mely közül egy esetben Hepatitis E, és egy Lyme kór fordult elő, a többi általánosan előforduló járványügyi esetek közt. Adott lakosságánál ez a szám nem kirívó.”

2.8.2 Környezetbiztonság

Az emberiség mikro és makrokörnyezetére nézve - globális és a helyi szinten egyaránt – fontos biztonság megteremtése, a fenntartható fejlődés környezetbiztonsági garanciáinak szavatolása. A környezetbiztonság ügyének időszerűségét az élet egyre gyakrabban igazolja a különböző súlyos, természeti vagy ipari eredetű környezeti katasztrófák bekövetkezésével. A település számára az esetlegesen bekövetkező veszélyhelyzetekre való felkészülés, védekezés jelent megoldást.

2.8.2.1 Árvízvédelem

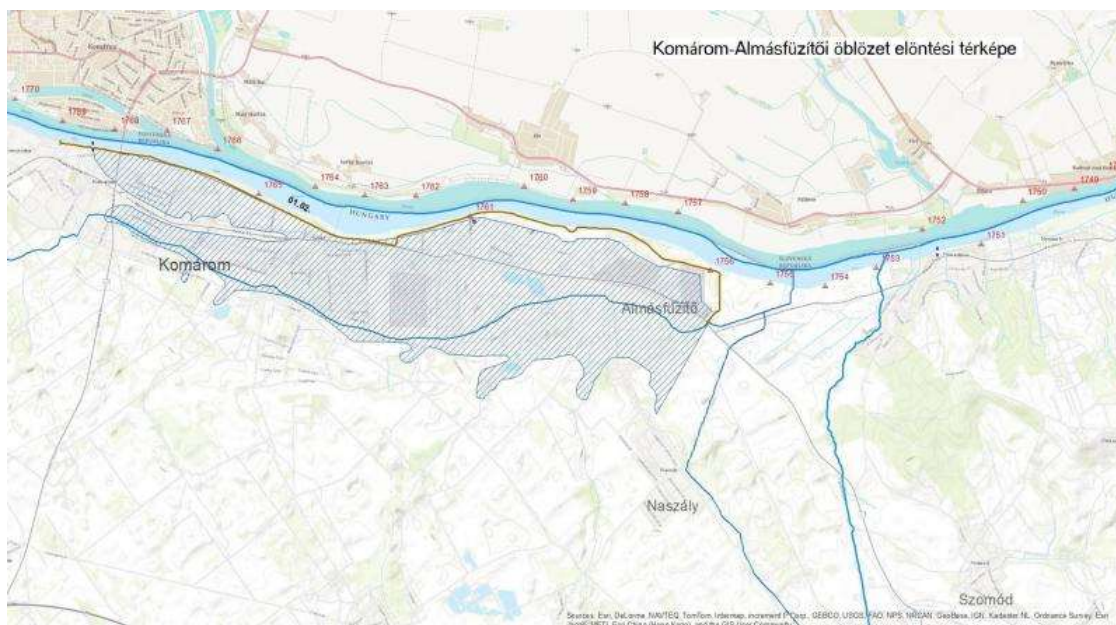
A helyzetértékelés elején a 2.3.2 fejezetben már említett nagy árvízvédelmi beruházás rövid összegzése újra:

Az Európai Unió és a Kohéziós Alap támogatásával nagy költségű (közel hétmilliárd Forint) kormányzati árvízvédelmi beruházások történtek 2013-ban a Komárom – Almásfüzitő közötti árvízvédelmi öblözetben. Az öblözet 30 km² nagyságrendű területet foglal magába Komárom, Almásfüzitő, Dunaalmás, Mocsa, Naszály közigazgatási területére kiterjedően. Előntéssel fenyegetett Komárom belterületének jelentős része, Almásfüzitő belterületének teljes egésze. A projekt elsődleges célja az árvízvédelmi öblözetben az árvízvédelmi biztonság megteremtése volt, amelyet az öblözetet védő 14,3 km hosszú árvízvédelmi fővédvonal teljes körű kiépítésével ér el. A projekt az árvízvédelmi öblözet tekintetében 29.000 ember életének, jelentős nemzeti értékek, számos kulturális, infrastrukturális javak, társadalmi- és magánvagyon árvizektől való védelmét szolgálja.

A 2015 augusztusig tartó beruházás során összesen tizenöt kilométeren erősítették meg a régi védművet, illetve építettek új gátat. Háromszázhatvannégy méteren új, vasbetonnal megerősített védvonal épült, háromszázhatvannyolc méteren megerősítették a parapetfalat, négyezer-nyolcszáz méternyi teljesen új töltés készült, négyezer-száznegyvenkét méteren pedig a meglévő került megerősítésre. Emellett több mint négy kilométernyi szivárgóárkot is kialakítottak a víz elvezetésére, ezen két átemelőszivattyú is dolgozik majd.

A Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság honlapja szerint Komárom-Esztergom megye 76 településéből a katasztrófavédelmi besorolás szerint 12 település árvíz által veszélyeztetett, ebből 1 az I. osztályba, 9 a II. osztályba, míg 2 a III. osztályba tartozik.

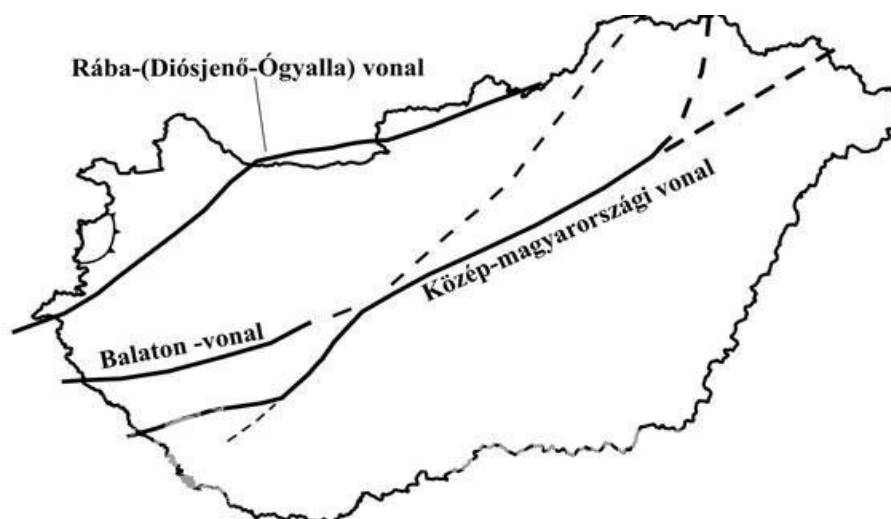
Komárom - Almásfüzitői öblözet - 01.02. Komárom-Almásfüzitői árvízvédelmi szakasz

- I. fokú árvízvédelmi készültség 500 cm
- II. fokú árvízvédelmi készültség 620 cm
- III. fokú árvízvédelmi készültség 680 cm

Az 1%-os mértékadó árvízszinthez tartozó ártér területe 29,84 km², amelyből nyílt ártér 7,2 km², a töltésekkel védett ártér területe 22,64 km². Az öblözet főútvonala a Győr–Komárom - Tatabányai 1 –es számú főút.

2.8.2.2 Földrengés veszélyeztetettség:

A megye területén nyugat-keleti irányban húzódik a Hurbanovói törésvonal (gyakorlatilag a Győrszentivánt és Diósjenőt összekötő egyenestől délre eső területek). A nevezett térségben már 1599-től (Komárom) hiteles adatok állnak rendelkezésre a bekövetkezett földrengésekről. A térségben regisztrált földrengések sekély fészkek mélységűek voltak, ezért rendkívül károsak. pl. a Komáromi földrengés 1783-ban a város 1/3-át elpusztította.

A törésvonaltól délre eső területeken kisebb szeizmológiai csendet követően, ismételten különböző intenzitású földrengések pattanhatnak ki.

Almásfüzitő érintettségét, lévén Komárommal közvetlenül szomszédos település, nem zárhatjuk ki.

2.8.2.3 Veszélyes Üzemek Almásfüzitő közigazgatási területén

(Forrás: Megyei és Országos Katasztrófavédelmi Igazgatóság honlapja)

Alsó küszöbértékű veszélyes üzemek

név	cím	foglalkozási terület
MOL LUB Kenőanyag Gyártó Forgalmazó és Szolgáltató Kft.	2931 Almásfüzitő, Fő út 21.	kőolaj feldolgozás

Felső küszöbértékű veszélyes üzemek

név	cím	foglalkozási terület
Tatai Környezetvédelmi Zrt (Almásfüzitő hulladékhasznosító telephely - vörösiszap-tározó)	2931 Almásfüzitő, Fő utca 1.	veszélyes hulladék kezelése

Komárom-Esztergom megyében 7 db felső küszöbértékű veszélyes üzem működik, ezek közül 1 Almásfüzitőn, *három pedig Almásfüzitő két szomszédtelepülésén*, Komáromban a MOL Nyrt. Komáromi Bázistelepe és a Rossi Biofuel Zrt, valamint Dunaalmáson a Közép-Európai Gázterminál Nyrt. A maradék 3 cég közül kettő Tatabányán, egy pedig Nyergesújfalun üzemel.

2.8.2.4 Rendkívüli környezetveszélyeztetés elhárítása

A környezetbiztonság nemzetközi szinten kiemelten kezelt biztonsági kérdés, mivel az ökológiai, környezeti csapások valószínűsége megelőzi a katonai fenyegetéseket is. A környezetveszélyeztetésnek két fő csoportját különítjük el, melyek a természeti és civilizációs okok miatt bekövetkező események.

A településen a környezetbiztonságot veszélyeztető tényezőként az alábbiak jelentkezhetnek:

- ◆ A Duna áradása során kialakuló árvízi veszélyeztetés
Árvízvédelmi beruházások: 2015. augusztusig tartó beruházás során összesen tizenöt kilométeren erősítették meg a régi védművet, illetve építettek új gátat. Háromszázhatvannégy méteren új, vasbetonnal megerősített védvonal épült, háromszázhatvannyolc méteren megerősítették a parapetfalat, négyezer-nyolcszáz méternyi teljesen új töltés készült, négyezer-száznegyvenkét méteren pedig a meglévő került megerősítésre
- ◆ A „Hurbanovoi” törésvonal mentén esetlegesen jelentkező földrengés

A megye területén húzódik végig a „Hurbanovoi” törésvonal. A rezgésekről 1599-től vannak hiteles adatok. pl. Magyarországon Komárom térségében volt az eddig ismert legnagyobb földrengés (M 6,3)

- ◆ A veszélyes anyagok feldolgozása, tárolása, közúti/vasúti/vízi szállítása során kialakuló havária események, veszélyeztető hatások.

Az Almásfüzitői vörösiszaptározó:

A Tatai Környezetvédelmi Zrt. 2010. október 11. és 2011. július 30-a között átfogó talajmechanikai és töltés állékonysági vizsgálatot végeztetett az összes kazettára vonatkozóan. A 2.10.1.1 fejezetben ismertetem ezek eredményét.

2.9 Energiagazdálkodás, energiafelhasználás, távhőszolgáltatás, tervezett fejlesztések

2.9.1 Energiagazdálkodás

Az energiafelhasználás mértéke rendkívül fontos része mindennapjainknak, akár az önkormányzat gazdálkodását, akár a háztartásokat tekintjük. Lényeges, hogy meglévő készleteinkkel optimálisan gazdálkodjunk. Fontos, hogy az EU-s és országos vállalásokkal összhangban növeljük települési szinten is megújuló energiaforrások felhasználását

A környezetvédelmi program számára nem mindegy, hogy a vizsgált településen milyen lépések történnek az energiatakarékosság területén. Kiemelt figyelmet kell kapnia az energiatakarékosságnak, valamint az energiahatékonyságnak, ehhez elengedhetetlen a lakosság szemléletformálása is.

KSH adatbázis az energia felhasználásról 2012-2016 között

időszak	háztartási villamos-energiafogyasztók száma (db)	háztartások részére szolgáltatott villamos-energia menny. (1000 kWh)	összes szolgáltatott vezetékes gáz menny., átszámítás nélkül (1000 m ³)	összes szolgáltatott vezetékes gáz mennyiségből a háztartások részére szolgáltatott gáz (1000 m ³)	összes gázfogyasztók száma (db)
2012	1212	1581	2464,8	10,0	16
2013	1206	1462	3290,7	12,0	16
2014	1204	1513	2237,1	10,0	20
2015	1209	1535	2447,9	13,0	19
2016	1207	1564	971,7	11,1	19

Gázhálózat hossza: 5,6 km (2008 óta)

2.9.1.1 Távhőtermelés, távhőszolgáltatás

KSH adatbázis a távfűtésről távhőellátásról melegvíz-hálózatról 2012-2016 között

időszak	távfűtésbe bekapcsolt lakások száma (db)	távhőellátásra felhasznált hőmennyiség a lakosság részére (gigajoule)	melegvíz-hálózatba bekapcsolt lakások száma (db)	szolgáltatott melegvíz mennyisége (1000 m ³)
---------	--	---	--	--

2012	1014	52672	1014	38
2013	1013	52084	1013	39
2014	1014	45714	1014	36
2015	1014	51039	1014	37
2016	1014	52154	1014	37

Az Almásfüzitő területén az erőművet, a térségi közvilágítás egy részét, a település távfűtését és az intézmények világítását üzemeltető ALFEN Kft tájékoztatója, adatszolgáltatása:

Erőmű

Az erőmű üzem üzemeltetési szempontból két területre osztható: kazánüzemre és távfűtési hőkiadásra. A kazán üzem a következő, jelenleg távhőtermelést végző fő berendezésből áll: 2 db MGK 8500 típusú gázkazán, 1 db UFA 2800 típusú faapríték tüzelésű kazán , öt távfűtési szivattyú (WILO MVI 9501, Grundfos LP100, KI 100, KI 150, NB32-125), Zenon gyártmányú RO-berendezés, 5000 m³ térfogatú hőtároló, Atlas Copco légkompresszor

MGK 8500 típusú kazánok paraméterei

Az MGK8500 típusú nagyvízterű, gáztüzelésű égővel ellátott melegvíz kazán paraméterei:

- névleges hőteljesítmény 5,5 MW
- engedélyezési nyomás 13 bar túlnyomás
- névleges gázfogyasztás 630 m³/ó
- távozó füstgázhőmérséklet max. 230 C⁰

UFA 2800 típusú kazán paramétereit

Az UFA2800 típusú nagyvízterű, faapríték tüzelésű melegvíz kazán paraméterei:

- névleges hőteljesítmény 2,8 MW
- engedélyezési nyomás 13 bar túlnyomás
- névleges fogyasztás 25 t/nap faapríték
- távozó füstgázhőmérséklet max. 230 C⁰

Vásárolt hő: A hőigény jelentős részét vásárolt hőből biztosítjuk, ennek évi aránya a teljes hőigényhez képest 42 %. A vásárolt hőt az Alfén Kft. hőtermelő berendezései mellett működő maximálisan 3 MW hőteljesítményű és maximálisan 3 MW villamos teljesítményű gázmotoros kiserőműben állítják elő.

RO-berendezés paraméterei: A kazánüzem vízvesztességét folyamatosan pótolni kell. A pótvíz előállítása a fordított ozmózis elvén működő RO-berendezésben történik. A megfelelően előkezelt víz az RO-berendezésbe jut. A rendszer a feladó szivattyúból, a közvetlenül utána beépített motoros szelepből, a csőbe épített folyamati szivattyúból, 3 db membránházból, melyek mindegyikében 6 db BW 4040HP típusú membrán van, és antiscaling adagoló állomásból áll. A rendszer PLC-vezérlésű, típusa ALLEN BRADLEY. A berendezés kézi és automatikus üzemben is üzemeltethető. A berendezés kapacitása 5 m³/ó maximálisan 30 mikroS vezetőképességű víz.

Hőtároló paraméterei: A hőigények és hőtermelés közötti eltérések áthidalására hőtároló tartály áll rendelkezésre. A hőtároló 5000 m³ térfogatú maximálisan 85 C-fokos vizet tárol. Az eltárolható hő 830 GJ.

Távfűtési hőkiadás:

A távfűtésre használt melegvíz hőigényt egyrészt az erőműben üzemelő hőtermelő kazánberendezésekben termelik meg, másrészt a gázmotoros kiserőműből történő hővásárlással oldják meg.

A két MGK8500 típusú gázkazán normál üzemben a megtermelt hőt közvetlenül lakótelepek fűtésére adja ki. Van lehetőség arra, hogy a termelt hő egy részét a hőtároló töltésére fordítsák. Ebben az esetben, amikor a közvetlen hőkiadás mellett hőtároló töltés is van, a kazánberendezés a hőigénytől függetlenül üzemeltethető, akár az 5,5 MW maximális teljesítményén is.

Az UFA 2800 típusú faapríték tüzelésű kazánban megtermelt hő a hőtároló töltésére adódik át, nem üzemeltethető közvetlenül a lakótelepek hőigényének kielégítésére, a hőkiadás a hőtárolóból történik. A kazán nem alkalmas hirtelen teherváltoztatásokra, a hőtároló egyenlíti ki az igény és a termelés közt fennálló különbséget. A faapríték tüzelésű kazánt a névleges teljesítményén vagy ahhoz közeli teljesítményen lehet optimálisan üzemeltetni.

Táv hőszolgáltatás:

ALFEN Kft. távhőszolgáltatás és használati melegvízellátó rendszere.

Almásfüzitő Nagylakótelep:

A Lakótelepi hőközpontba az energiahordozó melegvíz 2,5 km. hosszú NA 200-as átmérőjű betonoszlopokon vezetett csővezetéken érkezik a gyári kazántelepről. Fűtővíz hőfokát a mindenkori igényeknek megfelelően állandó műszeres ellenőrzés és regisztrálás mellett kazántelep kezelője állítja be. Az energia bevitel szabályozása automatikus.

Nagylakótelepi hőközpont feladata a fűtéshez szükséges energia szétosztása és eljuttatása a felhasználókhoz, valamint használati melegvíz előállítás és eljuttatása a fogyasztási helyekre.

Ellátott terület: 726 db lakás. Önkormányzat tulajdonában levő közintézmények (iroda, óvoda, bölcsőde, sportház művelődési ház) és egyéb közületi fogyasztók.

Hőközpont berendezései:

Fűtési nyomásfokozó szivattyúk

Fűtési keringető szivattyúk

Használati melegvíz keringető szivattyúk

Fűtési leválasztó hőcserélő

A használati melegvíz előállításához 2 db 70 m² -es lemezes hőcserélő üzemeltethető.

Használati melegvíz puffertartály 1 db 15 m² -es

Almásfüzitő kislakótelep

Kislakótelepi hőközpontba 800 m hosszú NA 150-es átmérőjű betonoszlopokon vezetett csővezetéken érkezik az energiahordozó melegvíz a gyári kazántelepről. Fűtővíz hőfokát a mindenkori igényeknek megfelelően állandó műszeres ellenőrzés és regisztrálás mellett kazántelep kezelője állítja be. Az energia bevitel szabályozása automatikus.

Kislakótelepi hőközpont feladata a fűtéshez szükséges energia szétosztása és eljuttatása a felhasználókhoz, valamint használati melegvíz előállítás és eljuttatása fogyasztási helyekre.

Ellátott terület: 136 lakás

Hőközpont berendezései:

Fűtési keringető szivattyúk

Fűtési leválasztó hőcserélő 20 m²

Hőcserélő használati melegvíz előállításához 2 db 9 m² - es lemezes hőcserélő

Használati melegvíz puffer tartály 1 db 5 m³-es

Távfűtésbe kapcsolt ingatlanok száma: 894

Aránya az összes ingatlanhoz képest: **96,6 %**

2.9.1.2 Üzemeltetői tapasztalatok távfűtés, közvilágítás kapcsán, tervezett korszerűsítések

A két lakótelep **fűtési rendszere** leválasztó hőcserélőn keresztül kapcsolódik a hőtermelő rendszerhez. 2014-ben telepítettünk leválasztó hőcserélőt a Kiskolóniai rendszerbe majd 2017-ben Nagykolónián is megvalósítottuk ezt a rendszert.

Az üzemeltetés üzembiztosabbá vált, fűtés indulás-leállítás kedvezőbb. Paraméterek megfelelő értéken tartása megbízhatóbb. A hőellátás biztonságát nagyban javítja a hőtároló rendszer üzemeltetése. A lakótelepi alaphálózat csővezetékei helyenként elhasználódtak, emiatt több esetben alakult ki olyan jellegű meghibásodás, ami kisebb-nagyobb üzemszünetet eredményezett.

Almásfüzitő községben a **közvilágítást** - területileg körülhatároltan - három szolgáltató biztosítja: az E.ON Zrt. az 1 sz. Fő út mentén és a Béke utcában, az ALFen Kft a nagylakótelepen (ir. sz. 2932) és kislakótelep (ir. sz. 2931) a volt timföldgyári lakótelepen, valamint a MOL Zrt. a volt MOL lakótelepen. Az intézmények belső világítását nem szolgáltató biztosítja, ezért az ezzel kapcsolatos adatszolgáltatást az Önkormányzattól, ill. annak önálló intézményitől lehet kérni.

A közvilágítási szolgáltatói engedéllyel rendelkező ALFen Kft. érdemben az általa ellátott területről tud nyilatkozni. Eszerint az üzemeltetett lámpatestek mennyisége 274 db, villanyoszlopok száma 247 db, az ellátó közvilágítási hálózat hossza 5,5 km, típusa földkábel, A településen közvilágítási célú légvezetékes hálózat nincs. A közvilágítási berendezés üzemelő teljesítménye 22 kW, a közvilágítási célra elhasznált villamos energia 86,8 MWh/év. A közvilágítás működését alkonykapcsolók vezérlik. A fényforrások típusonkénti megoszlása: nátriumlámpás lámpatest 96 db, hagyományos fénycsöves lámpatest 9 db, kompakt fénycsöves lámpatest 126 db, higanygőzös lámpatest 22 db, LED-es lámpatest 21 db.

A közvilágítást az Önkormányzat felügyeli, az ALFen Kft.-vel üzemeltetési-karbantartási szerződést kötött, a lakossági bejelentések az Önkormányzat közvetítésével jutnak el a szolgáltatóhoz, amely a hibaelhárítást 1 – 3 napon belül elvégzi. Tájékoztató jelleggel közlöm, hogy tudomásunk szerint a településen az E.ON 69 db, oszlopra szerelt, légvezetékes hálózatról táplált, 150 W-os nátriumgőzös lámpatestet üzemeltet a Fő úton és a Béke utcában.

Tervezett korszerűsítések

Fő feladat a távfűtés hőtermelés területén a kapcsolt villamosenergia termelés és hőtermelés valamint a túlnyomórészt megújuló faapríték bázison termelt hő arányának optimalizálása. Felmerülhet mind a megújuló tüzelőanyag bázison mind a kapcsolt hőtermeléssel megtermelt hő arányának növelése az összenergia termelésén belül.

Az alaphálózat részleges javítását és szigetelését kell a közel jövőben kialakítani.

Opcionális programjavaslat: Energiakoncepció készüljön (főbb elemei: energiahatékonyság növelése, megújuló energiák használatának lehetősége, korszerűsítések – rendszerbe helyezve)

2.9.2 Megújuló energiák használata

A megújuló források jellegzetessége, hogy a keletkezés helyén, vagy attól nem nagy távolságra érdemes használni azokat. E források ugyanis kis energiasűrűséggel bírnak, mely többé-kevésbé egyenletesen oszlik meg egy adott területen. A megújuló energia azonban mindenütt rendelkezésre áll, méghozzá helyben.

A *szélerenergia* hasznosíthatóságát vizsgálva az Országos Meteorológiai Szolgálat mérési adatai alapján az éves átlagos szélesebbséget kell megvizsgálni, gazdaságossági szempontokból, ezen felül a település domborzati viszonyait kell kielemezni (Természetesen kisebb, maximum 1-2 kW teljesítményű, „háztáji” szélturbina telepítése sem zárható ki, de ennek gazdaságossága számításokkal nem támasztható alá.)

Almásfüzitőn nincs szélerőmű, a lehetőségét fentiek szerint vizsgálni szükséges.

A *napenergia* hasznosítására országos tekintetben átlagosak a feltételek, a napsütéses órák száma 1970-1980 körül alakul, a vízszintes felületre érkező napsugárzás értéke 1200 kWh/m².év. A település adottságait figyelembe véve, megfelelő gazdaságossági számítások után, elsősorban közintézmények esetében térülhet meg a napenergia-hasznosítást célzó beruházás, elsődlegesen használati melegvíz készítésében. Megfelelő lakossági elkötelezettség esetén háztartási szinten is elképzelhetők ezen beruházások.

Két településrész között az önkormányzat tájékoztatása szerint **Napelem-park fog épülni**. A beruházás előzetes vizsgálata megtörtént, 2010 novemberében - az Észak-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség jóváhagyta. Beruházó az INVERG Szervezési Consulting Kft, a céget nem tudtam utolérni. Nincs bővebb információ a beruházásról a hozzáférhető adatbázisokból. A projektet opcióként tüntetem fel a projekt-feladatoknál.

A *geotermikus* energia hasznosításának lehetőségéről nem áll rendelkezésünkre adat. Információink szerint a település területén nem található hőforrás, így a hőenergia hasznosítása nem jöhet számításba.

A gazdaságtalanul művelhető szántókon illetve a felhagyott legelők egy részén *energiaerdő-ültetvény* létesíthető. A szilárd biomassza, mint lehetséges alapanyag forrásainak felmérésekor minden esetben, első lépésben az adott területen keletkező mezőgazdasági, faipari és egyéb hulladékok, melléktermékek potenciálját kell figyelembe venni, melyre területi leltárok készítését javasoljuk. Az energetikai célú növénytermesztés csak ezek kiegészítésére szolgálhat. Csak fenntartható gazdálkodásból származó biomassza-termelés fogadható el és fontos szempont a térségi autonómiák biztosítása is, ezért az importálás lehetőségét ki kell zárni.

Almásfüzitő esetében a rekultivált területeken javasolt ezen lehetőséget megvizsgálni.

A jövőben a tiszta mélységi vízkészletekkel való takarékoság érdekében törekedni kell a talajvíznek a háztartásokban való szélesebb körű használatára. A csapadékvíz felhasználási lehetőségeit a tárolás/tározás formája és a tisztítás mértéke határozza meg. A közterületekről lefolyó – az utóbbi években jellemző villámárviek - csapadékvizeinek tározásával a felszíni vízkészlet növelhető. A *csapadéktározó (vagy záportározó)* rekreációs célokra is alkalmas lehet. A vízfelületek a környező táj-település arculatának részei, azok klímájára is hatással vannak, ezen felül az összegyűjtött csapadékvíz felhasználható akár a közparkok, virágágyások öntözésére. Az ingatlanonkénti csapadékvíz gyűjtésére ciszternák létesíthetők.

Almásfüzitő esetében opcionálisan javasolt záportározó kialakításának lehetőséget megvizsgálni.

Az energiatakarékosság jegyében végzett tudatformáló, oktató és tanácsadó tevékenység különösen fontos feladat akár a gyermekek, akár a felnőttek körében.

Az energiagazdálkodással és a megújuló energiákkal kapcsolatos javaslatok is szerepelnek a konkrét projektek között.

2.10 Ipar, mezőgazdaság

2.10.1 Ipar

Almásfüzitőn a múltban és a jelenben is meghatározó a településen folytatott / jelenleg végzett ipari tevékenység. A timföldgyár 1997-ben került leállításra.

A jelenlegi két legnagyobb ipari tevékenységet végző céget mutatom be, illetve felsorolásszinten a kisebb vállalkozások számát a KSH adatbázisa alapján a 2.10.1.3 fejezetben.

A településen a környezeti állapot változása kapcsán legmeghatározóbb tevékenységet végző cég a Tatai Környezetvédelmi Zrt., aki a vörösiszap-tározók üzemeltetését, rekultivációját és az ezzel összefüggő hulladékkezelési és ártalmatlanítási tevékenységet végez. A Tatai Környezetvédelmi Zrt-től kértem adatszolgáltatást és helyszíni szemlét is tartottam a cég meghívása alapján.

A másik meghatározó cégcsoport a MOL Lub., ezért ennek a két cégnek a bemutatásával folytatom. (A MOL –Lub-tól nem kértem adatszolgáltatást, azonban a hatóságtól a monitoring kutak üzemeltetése kapcsán érkeztek be adatok.)

2.10.1.1 Vörösiszap-tározón végzett tevékenységek, rekultiválás technológiája

A vörösiszap-tározón folytatott tevékenység bemutatása a Tatai Környezetvédelmi Zrt-től kapott adatszolgáltatás alapján.

A vörösiszap-tározó rövid, tömör bemutatása (állékonyság, műszaki biztonság, monitoring kapcsán adott adatszolgáltatás:

Állékonyság, műszaki biztonság:

Gátállékonysági vizsgálatok 2011-ben:

A Tatai Környezetvédelmi Zrt. 2010. október 11. és 2011. július 30-a között átfogó talajmechanikai és töltés állékonysági vizsgálatot végzett az összes kazettára vonatkozóan. A vizsgálatokat az Észak-Dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi

Felügyelőség írta elő a Kolontári balesetet követően. A megváltozott jogszabályi környezet miatt a vizsgálatok felügyeletét a szakértő Veszprémi Bányakapitányság vette át a Felügyelőségtől 2011 áprilisában.

Az alábbi vizsgálati módszereket írta elő a felügyelőség:

- A gátak geofizikai hossz és keresztmetszvényeinek felmérése.
- Feltáró mélyfúrások és a gátkoronákon a geofizikai mérések végzése.
- A fúrások magmintáinak geotechnikai laborvizsgálata.
- A gátak állékonyságát jellemző biztonsági tényezők meghatározása geotechnikai jellemzők alapján.
- Statikus és dinamikus biztonsági tényezőket meghatározó matematikai modell vizsgálatok végzése az Eurocode 7-1 (MSZ EN 1197-1: 2006) előírása alapján.

A több mint 300 db talajmintán elvégzett geotechnikai vizsgálatok alapján a gátak stabilitása az EUROCODE7 műszaki irányelvben előírt határértékeken belüli, azaz egy 4.5M földrengés semmiféle rongálódást nem okoz a gátban. A vizsgálatok során egy közeli, 4.7M erősségű földrengés történt oroszlanói epicentrummal. A földmozgást nem csak a közvetlen közelben, hanem a Dunántúlon, több helyen és Szlovákiában is érezni lehetett. A földrengés mérete ellenére e létesítményben nem keletkezett kár. Ezt a katasztrófavédelem által végrehajtott többszöri ellenőrzések is alátámasztják.

A Veszprémi Bányakapitányság megállapítása a vizsgálatokkal kapcsolatban, 2011. szeptember 27.:

„Az Üzemeltető teljesítette a kötelezést, az állékonysági vizsgálatok eredményéről készült szakértői véleménnyel igazolta, hogy elvégezte a tározó biztonsági állapotát dokumentáló vizsgálatokat, a szakértői véleményben foglaltak szakmailag alátámasztottak, ezért a Bányakapitányság elfogadta a szakértői véleményt. A vizsgálatok és számítások alapján a I.-VII. tárolók gátjának biztonsági tényezője meghaladja a szabványban leírt 1,35 értéket. A vizsgálat nem talált olyan elváltozást, károsodást, amely a gát tönkremenetelét okozhatja.”

A műszaki adottságokból, végzett tevékenységből eredő biztonsági kockázatokat vizsgálta a telephelyre vonatkozó biztonsági jelentés dokumentáció, mely a „Seveso” szerinti felső küszöbös besorolás miatt volt szükséges. A dokumentáció számottevő veszélyt jelentő kockázatot nem tárt fel.

Felhasznált anyagok, karbantartás kapcsán a mellékelt prezentációval kívánunk válaszolni.

Monitoring:

- Immisszió: Pm10 vizsgálat ¼ évente két ponton (minden esetben határértéken belül volt)
- FAVI monitoring: 14 kútból + Dunából két ponton féléves gyakorisággal
- Gátállékonyság vizsgálata geofizikai módszerrel

A vörösiszaptározón végzett tevékenység kapcsán rendelkezésre álló jelenleg érvényes hulladékkezelési és egységes környezethasználati engedélyek, vagy annak megnevezése

- Hulladékhasznosítási tevékenységre vonatkozóan: 392-6/2010. ÉDU-KTVF határozat (módosításai: 392-15/2010 ÉDU-KTVF hat.; 609-15/2012 ÉDU-KTVF hat.; 4582-5/2017 hat.) – IPPC felülvizsgálata jelenleg hatósági elbírálás alatt van.
- Felső küszöbös tevékenység: 142-5/2013/HO
- Bányabezárási tevékenység: BBK/645-24/2012.

A rekultiváció jelenlegi állása a vörösiszap-tározón

A VII-es tározón vannak még nyitott vörösiszap felületek. Ennek mértéke jelenleg ~ 9%. A VI-os számú tározón jelenleg rétegvastagítási munkálatok folynak, melynek mértéke az idei évben eléri a ~ 60 %-ot. Pontos geodéziai felmérés a munkálatok befejezését követően, 2018. június hónapban lesz esedékes.

A tervezett fejlesztések, a tevékenység befejezése után a terület későbbi hasznosításának lehetőségei

A rekultivációs, illetve bányabezárási tevékenység célja, hogy a vörösiszap okozta kiporzást megszüntesse olyan tájba illesztett módon, hogy az a növény és állatvilág számára egyaránt tartós, természetes élőhelyet biztosítson.

Ezen szempontok figyelembe vételével lehet további területhasznosítási variációkban gondolkodni (pl. tanösvény, napelem park). Az IPPC lehetőséget ad arra, hogy az előállított terméket más, roncsolt területeken (pl. meddőhányók, pernyehányók, stb.) is fel lehessen használni rekultivációs céllal. A TKV célja, hogy amíg van ilyen jellegű igény az előállított anyagra, addig a hulladékhasznosítási tevékenységet folytatni kívánja a bányabezárási tevékenységet követően is.

Van-e terv a vörösiszapban található ritkaföldfémek hasznosítására és a települést mennyire tudják ebben partnerként kezelni?

A Tatai Környezetvédelmi Zrt-hez kapcsolódó cégcsoport K+F részlege vizsgálja a vörösiszap hasznosításának lehetőségét.

A vörösiszap hasznosítását mindenképpen komplex feladatként, teljes tömegében kívánjuk megoldani. bizakodásra ad okot, hogy a vörösiszap számottevő mennyiségű ritkaföldfémeket tartalmaz, melyek világpiaci ára kedvező irányba mozdult el. A tulajdonosok kiemelt fejlesztési célja a kinyerési lehetőségek felmérése. ehhez anyagi forrásokat is rendelt és több hazai kutatóval és egyetemmel közösen dolgoznak a működő megoldások és eljárások kidolgozásán.

A Tatai Környezetvédelmi Zrt. meghívása alapján módomban állt helyszíni szemlét is tartani a VII. tározó területén, az itt tapasztaltakat – a technológia ismertetéssel együtt – az alábbiakban összegzem:

2018. május 26-án a Tatai Környezetvédelmi Zrt meghívásával Tóth Lajos környezetvédelmi vezető kíséretével szemlét tartottam az Almásfüzitői Vörösiszap-tározóban, a VII. sz. tározó területén.

Tóth Lajos bemutatta – röviden – a tározó rövid történetét, az itt végzett tevékenységet és technológiát melyet idézek:

„Vörösiszap az 1940-50-es években került először a területre, a timföldgyártás melléktermékeként. Az I-VII. tározó van a Tatai Környezetvédelmi Zrt. tulajdonában és üzemeltetésében. A VIII. tározó Neszmély település területére esik, mely a Tatai Környezetvédelmi Zrt-től független cég/szervezet tulajdonában, kezelésében van.

A Tatai Környezetvédelmi Zrt. hulladékhasznosítási tevékenységet folytat. A technológia eredményekképpen keletkezett anyagot – engedélyek alapján - a kiporzás megszüntetése céljából rekultivációs célra, első sorban a tározó fedésére használják.

A beérkező anyag döntően ipari eredetű hulladék (főleg kármentesítésekből, egyéb ipari tevékenységből származik) és kommunális eredetű szennyvíziszap. A beérkező hulladékok egy részét mechanika (rostálás, kicsomagolás, sűrítés), majd biológiai eljárással (biodegradációval) kezelik. A folyamat végén, az akkreditált labor minősítés után a helyszínen, a vörösiszap felszínén helyezik el az előállított terméket. A fedőrétegen növénytelepítést és ehhez kapcsolódó karbantartási feladatokat végez el az üzemeltető.

A cég a tevékenység végzésére engedélyekkel rendelkezik, ezek a következők:

1. egységes környezethasználati engedély (IPPC), 2010-től, jelenleg a határozat felülvizsgálata hatósági elbírálás alatt áll. - a jogerős döntésig hatályos – eljáró/engedélyező a környezetvédelmi hatóság
2. SEVESO (veszélyes ipari tevékenységre végzésére vonatkozó) engedély - eljáró/engedélyező a Katasztrófavédelmi hatóság
3. Bányászati, hulladékgazdálkodási terv, bányabezárási terv - eljáró/engedélyező budapesti Bányahatóság (a bauxit révén a vörösiszap bányászati hulladéktárolásban van, az előállított termékkel – fedőanyaggal végzik a bányabezárást)

A Kolontári katasztrófa után gátállékonysági vizsgálatot (állékonyság, földrengésveszély, haváriákra felkészülés céljából) végeztek 2011-ben az I-VII tározón, az I-VII tározók többszörösen (~ 2-szeres) teljesítették az előírt feltételeket, a VII tározó egy szakaszán csak 1,4 szeres volt a megfelelés, ezért itt gáterősítés történt)

A technológia folyamat (beérkezés – kezelés – elhelyezés):

1. hulladék fogadása – hulladékmérleg, szállítójegyek, dokumentálás az állagtól, mérettől, fajtától függően egy részük közvetlen kezelésre kerül, más részük előkészítésre, frakcionálásra, rostálásra kerül.

fogadóépület – mérleg – szemcseméret szerinti szelektálás (05.26-i szle fotói)

2. hulladékkezelési technológia

a beérkező hulladék sűrítésére, halmazállapot, pH és a különböző fizikai – kémiai minőségű csoportok mennyiségi beállítására kerül sor, melyre 4 db vasbeton medence áll rendelkezésre. Itt történik a bontást elősegítő baktériumos beoltás is. Néhány napos időtartam.

2.1 ezután a pihentető objektumba kerül (szikkad, beindul a biológiai hatás) – néhány hónapos időtartam

2.2 Átkerül a prizmába, forgatás, kotrás, levegőztetés, aerob folyamatok – néhány hónapos időtartam

2.3 Minősítés az egységes környezethasználati engedély szerint, akkreditált vizsgálattal (toxikus fémek, nyomelemek, szénhidrogének, stb.)

A kezelt anyagokat a folyamat közben a nyomon követhetőség miatt különböző színű és eltérő számú táblákkal jelölik (sárga – piros – kék) Ez alapján az elektronikus nyilvántartásban is tételesen nyomon követhető a hulladék / anyag státusza

3. Ha megfelel a vizsgálatnak, kikerül a hulladékstátuszából és a bányhatósági engedélyeknek megfelelően a vöröiszap felületére 1- 1,5 méter vastagságban a kezelt/minősített anyag kikerül, majd műtrágya, füvesítés, növénytelepítés lesz a felszínén (rekultiválási folyamat)

Az egységes környezethasználati engedély lehetőséget ad, hogy a kezelt, minősített anyagot az ország területén – bárhol, az erre engedélyezett kármentesítendő / rekultiválandó területen – kihelyezzék. Volt már erre precedens szintén rekultivációs céllal.

Rekultiváció állása:

I-V. tározó már fedettnek tekinthető

VI. tározó: még nem ezzel a technológiával lett előállítva a fedéshez felhasznált anyag, ezért a lúgos kémhatás okozta szikesedés és egyéb folyamatok kezelésére rétegvastagítást végeznek

VII. tározóban (76,6 ha): közel 8 %-án van még olyan terület, ahol a vörösiszap még látható, itt fogják folyamatosan fedni.

Egyéb: A tározók környezetében lezajlott egy tényfeltárási eljárás is. Az eljárást lezáró jogerős határozat megállapította, hogy a hulladékhasznosítási technológia nincs kedvezőtlen hatással a környezetre, sőt a vörösiszap fedését folytatni kell a műszaki beavatkozás keretében, ugyanis a hosszú éves monitoring trendek azt mutatják, hogy a régi ipari eredetű szennyezések ennek hatására csökkenő hatást mutatnak. „

A KEM Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztályának adatszolgáltatása szerint:

A Tatai Környezetvédelmi Zrt. 1986 óta végzi az Almásfüzitői I-VII. számú vörösiszap tároló kazetták kármentesítését. A területen 9 talajvíz figyelő monitoring kút került kialakításra.

2.10.1.2 A MOL- Lub rövid bemutatása

A MOL –Lub rövid bemutatása

A cég honlapjáról:

„A MOL-LUB Kft. története 1907-ig nyúlik vissza, amikor Almásfüzitőn megkezdte a termelését a Vacuum Oil Company kenőanyag gyára. A telephely ma is a hazai kenőanyag-gyártás központja, 2002 óta MOL-LUB Kenőanyag Gyártó Forgalmazó és Szolgáltató Kft. néven. A Slovnaft MOL-csoportba történt integrációja következtében a szlovák kenőanyaggyártás 2004-től az almásfüzitői gyárba került át.

A vállalat szolgáltatási palettája a kenéstechnikai igények teljes skáláját lefedi: legyen szó akár magas szintű oktatási- vagy tanácsadói tevékenységről, a kenőanyagok helyszíni karbantartásáról, személyre szabott kenőanyag fejlesztésről, a kenéstechnikai tevékenység átvilágításáról vagy a MOL-LUB Kft. LubCheck laboratóriumában végzett olaj- és gépdiagnosztikáról. A MOL LubCheck laboratóriuma évente több mint 7000 olajminta bevizsgálást végez. A MOL-LUB Kft. termékfejlesztéssel és kenéstechnikai szolgáltatások nyújtásával foglalkozó mérnökei folyamatosan figyelemmel kísérik a vezető járműgyártó- és ipari berendezés-gyártó vállalatok tevékenységét annak érdekében, hogy az általuk fejlesztett kenőanyagok folyamatosan kielégítsék a legújabb követelményeket. Napi kapcsolatban állnak a kenőanyag-adalékok fejlesztésében élenjáró vállalatok munkatársaival, így első kézből kapnak információkat a technológiai újdonságokról. A közel 400 alkalmazott munkáját korszerű berendezésekkel felszerelt, független intézet által akkreditált kutatólaboratórium támogatja, amely lehetőséget nyújt a legkorszerűbb vizsgálati technikák alkalmazására.”

A MOL-LUB területén a tevékenységi kör kapcsán keletkezett anyagok (kenőolajok, kenőanyagok, ásványi olajok, motorolajok, szélvédőmosók, stb.) biztonságos tárolása, felhasználása és a keletkezett hulladékok megfelelő tárolása és ártalmatlanítása az a környezetvédelmi feladat, melynek eleget kell tenni a környezetterhelés csökkentése és az esetleges környezetszennyezések elkerülése érdekében.

Fentiek ellenőrzése, a szükséges környezetvédelmi engedélyek kiadása és a hatósági ellenőrzések lefolytatása a környezetvédelmi hatóság feladata. *A környezetvédelmi hatóság adatszolgáltatásában a cég működésével kapcsolatos problémákat nem jelzett.*

A MOL LUB Kenőanyag Gyártó Forgalmazó és Szolgáltató Kft. az alsó küszöbértékű veszélyes üzemek közé tartozik, ezért hatósági ellenőrzéseket a megyei katasztrófavédelmi igazgatóság is végezhet a cégnél. A nyilvánosan hozzáférhető adatok szerinti a MOL-LUB termékeire nézve biztonsági adatlapokkal rendelkezik, biztonságért felelős szakembereket foglalkoztat.

A KEM Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztályának adatszolgáltatása szerint:

„A MOL-Lub Kft. telephelyén 103 monitoring kút, 15 db kármentesítő kút és 3 db drénszivárgó (3 db drénaknával) található. A telep negyedéves sűrűségű monitoring tevékenységét (helyszíni vizsgálatok, figyelőkutak mintavétele, dokumentáció készítése) a MOL Nyrt. Létesítménygazdálkodás megbízásából az Agruniver Holding Kft. végzi.”

2.10.1.3 Gazdaság, regisztrált vállalkozások

Gazdaság, vállalkozások –KSH adatbázis

vizsgált év	regisztrált Kft (db)	regisztrált vállalkozások (db)	regisztrált Bt. (db)	regisztrált önálló vállalkozás (db)	regisztrált gazdasági szervezetek száma (db)	regisztrált nonprofit szervezetek száma (db)
2012	46	n.a.	16	84	n.a.	50
2013	42	n.a.	16	82	n.a.	51
2013	39	144	11	86	200	50
2015	34	130	11	82	185	49
2016	31	125	11	81	184	53

2.10.2 Mezőgazdaság

A mezőgazdaság nem jellemző Almásfüzitő területén, a fellelhető adatok minimálisak, a KSH adatbázisában is csak 2010 évre találtam adatok, az Almásfüzitőn található egyéni gazdaságok kapcsán.

Mezőgazdaságra vonatkozó adatok (KSH 2010)

évek	egyéni gazdaságok száma (db)	egyéni gazdaságok használatában lévő összes földterület (m ²)	egyéni gazdaságok használatában – szántó (m ²)	egyéni gazdaságok használatában – gyümölcsös (m ²)	egyéni gazdaságok használatában – szőlő (m ²)	egyéni gazdaságok használatában művelésből kivett terület (m ²)	egyéni gazdaságok használatában saját tulajdonú terület (m ²)
2010	12	41468	16194	4107	9267	10836	12457

haszonállat-állomány és konyhakert az egyéni gazdaságokban (KSH 2010)

évek	egyéni gazdaságok használatában lévő konyhakert területe (m ²)	egyéni gazdaságok juh állománya	egyéni gazdaságok lóállománya (db)	egyéni gazdaságok méhcsaládjai	egyéni gazdaságok házinyúl állománya (db)	egyéni gazdaságok tyúkállománya (db)
2010	564	10	8	165	6	30

2.11 Közlekedés

közterek, közlekedési felületek nagysága Almásfüzitőn (KSH 2012-2016):

évek	önkormányzati kiépítetlen út és köztér hossza (km)	önkormányzati kiépített út és köztér hossza (km)	önkormányzati kerékpárút és közös gyalogkerékpárút hossza (km)	önkormányzati kiépített járda hossza (km)	állami közutak hossza (km)

2012	2,9	5,3	2,5	4,3	2216
2013	2,9	5,3	2,5	4,3	2216
2014	2,9	5,3	2,5	4,3	2216
2015	1	9,1	3,3	6,8	2216
2016	1	9,1	3,3	6,8	2216

A közúti közlekedés összes kibocsátások alakulásában három tényező játszik fő szerepet: az üzemanyag és a gépjármű-állomány minősége, valamint a gépjárműhasználat mennyisége. Ezek befolyásolása országos szinten lehetséges valamilyen mértékig. Régiós vagy településszinten csak a helyi utak forgalmának korlátozása lehetséges, illetve lobbizni kell a fő közlekedési utak helyett a települést elkerülő utak használata kapcsán. Almásfüzitő esetében jelentős a tranzitforgalom mértéke az 1-es úton. (A településre nézve azonban az 1-es út megléte egyúttal kedvező adottság is egyben a megközelíthetőség szempontjából.)

A közutak légszennyező, zajszennyező hatásáról a vonatkozó fejezetekben már ejtettem szót.

Nemcsak közúti közlekedéssel kell számolnunk, hiszen a Budapest-Hegyeshalom vasúti fővonal is keresztülhalad a településen. Ez az ország egyik legnagyobb személy- és teherszállítást lebonyolító vasúti vonala. A település vasúti megközelítése kedvező. A vasúti közlekedés zajhatásáról a vonatkozó fejezetben már esett szó.

A szállításokban a vízi közlekedés lehetősége is adott a település északi határterületén a Dunán, de ennek a kihasználtsága jelenleg minimális. Az országos és országok közötti hosszútávú stratégiai célok között szerepel a Dunán a hajóút fejlesztése, a hajózható napok növelése.

A város fő átmenő közlekedési útvonalának (1. sz. főút) forgalomszámlálási adatait a www.kozut.hu honlapról letöltve a 11. sz. mellékletben csatolom.

Kerékpárutak kapcsán az önkormányzat tájékoztatása szerint nagy fejlesztés várható a közeljövőben, az **Eurovelo 6 keretében Dunaparton Almásfüzitő-Komárom szakaszra kerékpárút építése fog lezajlani**, melyhez kapcsolódóan a Duna-partot érintően **komplex zöldterületi/zöldturisztikai létesítmény, pihenőhely létrehozása is tervezett**.

2.12. Környezeti neveléssel kapcsolatos feladatok

A környezeti nevelés és oktatás elősegíti minden korosztály környezettudatos szemléletének kialakulását oly módon, hogy képes legyen döntéseiben és életvitelében is alkalmazni az elsajátított anyagot. A lakosság környezetvédelmi ismereteinek fejlesztése érdekében további erőfeszítésekre van szükség (pl. környezetvédelmi tömegkommunikáció és a civil szervezetek szemléletformáló tevékenységének növelése, ezek önkormányzati koordinálásával).

Oktatási Intézmények Almásfüzitőn (Forrás: KSH)

Bölcsőde: 40 férőhelyes önkormányzati fenntartású bölcsőde, 8 nevelővel

Sün Balázs óvoda: 74 férőhelyes 3 csoportos óvoda, 2016 évben 67 gyermek iratkozott be

Fekete István Általános iskola és Öko-iskola: 4 osztálytermes 8 osztályos iskola, 2016 évben az összes beiratkozott gyermek 120 fő, ebből 13 fő első évfolyamos, 42 fő napközis. A Fekete

István Általános iskola öko-iskolaként is működik, nagy hangsúlyt fektetve a környezetvédelmi oktatásra.

A *felnőtteket* főleg a hulladékgazdálkodás alapfeladatairól, rendszeréről, a nem megfelelő hulladékkezelés következményeiről kell tájékoztatni. Lényeges, hogy ismerjék a település érvényes hulladékgazdálkodási rendszerét, az elért eredményeket, mivel így érdekeltté tehető a szelektív hulladékgyűjtésben, a veszélyes anyagok elkülönített gyűjtésében, az illegális személtlerakás elleni harcban. A szemléletformálásban segítséget nyújthatnak a helyi egyesületek, akiknek környezetvédelmi törekvéseit támogatni kell, valamint a médiának jelentős tudatformáló hatását is ki kell használni.

A jövőben több, a település lakóinak minél szélesebb körét megmozgató, a környezetvédelem jeles napjaihoz kapcsolódó, évről évre megrendezett városi környezetvédelmi program szükséges. Ezeknek pozitív, figyelemfelkeltő cselekvési mintákat kell közvetíteniük, a fogyasztási szokások pozitív befolyásolására, a helyes értékrend kialakítására kell törekedniük.

A környezeti nevelés akár a gyermekek, akár a felnőttek szemléletformálásával támogathatják, elősegíthetik a civil szervezetek. A település honlapja szerint ebben aktív tevékenységet fejt ki a Harmonikus Életért Közalapítvány.

A környezeti nevelés fontos színterei a *munkahelyek* is. A munkahelyi képzések során a dolgozók legyenek érdekeltek az anyag- és energia-takarékos, környezetkímélő módszerek elsajátításában, alkalmazásában. A településen az önkormányzat által minden évben megrendezett Füzitői Napok is egy jó lehetőség a környezet-szemlélet formálásában, idén a településen a vörös-iszap tározókat üzemeltető Tatai Környezetvédelmi Zrt. is részt vett a rendezvényen, ahol természetvédelmi, környezettudatosítást elősegítő tesztekkel tölthettek ki a gyerekek.

2.13 Épített környezet, a volt timföldgyár ipari park

A környezetvédelmi törvény 48/E § (2) bekezdés az épített környezet vizsgálatát *csak lehetőségként írja elő*. Ennek ellenére röviden, a rendelkezésemre álló információk alapján – a megyei önkormányzat véleményezésére reflektálva - az alábbi kiegészítéseket teszem az épített környezet vizsgálata és volt timföldgyár ipari park kapcsán:

Almásfüzitő községben jellemző a lakótelepi és családi házas beépítettség, illetve jelentős az ipari épületekkel beépített területek aránya. Építészeti szempontból eltér fentiekől a

Polgármesteri Hivatal, az Általános iskola és óvoda épülete, valamint a Kolónián található templom és az Azaeum (rekonstruált római erőd) épülete.

Helyileg védett építészeti érték, helyi építészeti örökség (Almásfüzitő község önkormányzatának 10/2007. (VII.26) Önkormányzati rendelete szerint):

- 103. hrsz. alatti sportház kapubejárata feletti négy szobor
- volt timföldgyár 119/13 hrsz. épület homlokzatának falra épített „Nálunk a munka becsület és dicsőség dolga” felirata
- Nagykolónia lakóépületei
- Közintézmények épületegyüttese
- Petőfi tér

Almásfüzitői ipari park:

2006-ban elkezdődött az 1-es főút és a Budapest-Győr-Hegyeshalom vasútvonal között elhelyezkedő iparterület rekultivációja. Az épületeket részben lerobbantották, a területet kitakarították. A helyén logisztikai központot, ipari parkot és a bauxit feldolgozását bemutató emlékhelyet hoztak létre.

RTL Klub híradója 2006

Saját készítésű fotó, 2018 március 27

Az iparterület tulajdonosa, az Almásfüzitői Iparfejlesztő és Hasznosító Kft. 2005-ben sikeresen pályázott az Európai Unió Strukturális Alapjához egy barnamezős iparterület-rehabilitációs program keretében.

A terület jelenlegi tulajdonosa az Euroinvest Kft., melynek helyi megbízottjától, Pirik József Úrtól, telefonon az alábbi rövid tájékoztatást kaptam:

„A volt timföldgyári iparterületen jelenleg 5-6 területbérlő, ipari vállalkozás található, melyek közül legnagyobb az ALFEN Kft (kapcsolódó megjegyzés: a szolgáltató-cég korábbi fejezetben bemutatva).

Az ipartelepen barnamezős iparterület-rehabilitációs program keretében megtörtént az épületek bontása. Az iparterületen található teljes vasúthálózat hossza 12 km, ebből 3-4 km-es szakaszra a vágányok használata újra engedélyezve lett.

Jelenleg a tulajdonosi szerkezetben utódlás van folyamatban, ezért nincs bővebb, frissebb információ a további, végleges terület-felhasználásról, ami még elmondható, hogy az ipari használatú állandó bérlők mellett esetenként filmforgatásra is használják a területet. A megmaradt épületek tovább-használata tervezett, akár kísérleti vagy más típusú üzemek céljára is átalakítva, de erről is majd később lesznek ennél konkrétabb, véglegesnek tekinthető információk.”

3. AZ ÖNKORMÁNYZAT KÖRNYEZETVÉDELMI TEVÉKENYSÉGE

3.1 Polgármesteri Hivatal felépítése

Környezetvédelem kapcsán érintett személyek:

polgármester, jegyző, településüzemeltetési és műszaki referens – a polgármesterhez és a jegyzőhöz jogszabályok telepítenek hatásköröket, melyeket 3.3 fejezetben bemutatok.

3.2 Almásfüzitő Környezetvédelmi, energetikai vonatkozású rendeletei:

Hulladékgazdálkodás:

Almásfüzitő Község Önkormányzatának 9.2015. (IV.30.) Önkormányzati rendelete az avar és kerti hulladék égetéséről

Almásfüzitő Község Önkormányzatának 17.2004. (X.1.) ÖK. rendelete a helyi Hulladékgazdálkodási Tervről

Almásfüzitő Község Önkormányzatának 4.2014. (IV.15.) Önkormányzati rendelete a helyi hulladékgazdálkodási közszolgáltatásról

Közterületek tisztántartása, fenntartása:

Almásfüzitő Község Önkormányzatának 16.2012. (IX.15.) Önkormányzati rendelete a közterületek használatáról és rendjéről

Egyéb környezetvédelmi rendeletek:

Almásfüzitő Község Önkormányzatának 16.2010. (XII.20.) Önkormányzati rendelete Almásfüzitő Község Környezetvédelmi Alapjának létrehozásáról

Almásfüzitő Község Önkormányzatának 16.2003. (X.6.) ÖK. rendelete a Települési Környezetvédelmi Program megalkotásáról

Energetika:

Almásfüzitő Község Önkormányzatának 8.2011 (V.27.) Önkormányzati rendelete a lakóépületek energiatakarékos felújításának támogatásáról

Almásfüzitő Község Önkormányzatának 19.2005. (X.24.) ÖK. rendelete az iparosított technológiával épült lakóépületek energiatakarékos felújításának támogatásáról

Almásfüzitő Község Önkormányzatának 9.1999. (VII.1.) ÖK. rendelete a távhőszolgáltatásról

Egyéb fontos tervek:

Környezetvédelmi Program (jelen dokumentációban felülvizsgálás alatt)
Települési Vízkár-elhárítási Terv

3.3 Környezetvédelmi- és természetvédelmi hatósági hatáskörök

A környezetvédelmi törvény és a magasabb rendű környezetvédelmi részterületekre vonatkozó jogszabályok (pl. Kormányrendeletek) a polgármesterhez, jegyzőhöz és az önkormányzati képviselőtestülethez telepít egyes környezetvédelmi hatósági jogköröket.

A helyi önkormányzatok környezetvédelmi feladatai a környezetvédelmi tv. szerint

46. § (1) A települési önkormányzat (Budapesten a Fővárosi Önkormányzat is) a környezet védelme érdekében

a) biztosítja a környezet védelmét szolgáló jogszabályok végrehajtását, ellátja a hatáskörébe utalt hatósági feladatokat;

b) önálló települési környezetvédelmi programot dolgoz ki a 48/E. §-ban foglaltak szerint, amelyet képviselő-testülete (közgyűlése) hagy jóvá;

c) a környezetvédelmi feladatok megoldására önkormányzati rendeletet bocsát ki, illetőleg határozatot hoz;

d) együttműködik a környezetvédelmi feladatot ellátó egyéb hatóságokkal, más önkormányzatokkal, egyesületekkel;

e) elemzi, értékeli a környezet állapotát illetékességi területén, és arról szükség szerint, de legalább évente egyszer tájékoztatja a lakosságot;

f) a fejlesztési feladatok során érvényesíti a környezetvédelem követelményeit, elősegíti a környezeti állapot javítását

FONTOSABB KÖRNYEZET- ÉS TERMÉSZETVÉDELMI HATÁSKÖRÖK

3.3.1 Zaj

Települési jegyzői jogkör: kereskedelmi és szabadidős (pl. szórakoztatás) tevékenységek esetén elsőfokú zajvédelmi hatósági jogkör

Vonatkozó rendeletek:

- Zaj- és rezgésvédelmi ügyekben a 284/2007 (X.29.) Korm. rendelet a környezeti zaj- és rezgés védelem egyes szabályairól
- 27/2008. (XII.3) KvVM-EüM együttes rendelet a környezeti zaj- és rezgéshatárértékekről
- 93/2007. (XII.18) KvVM rendelet a zajkibocsátási határérték megállapításáról és a zaj- és rezgés-kibocsátás ellenőrzéséről

Ezenkívül a **képviselőtestület helyi zaj- rezgésvédelmi rendeletet** alkothat a magasabb rendű jogszabályokban nem szabályozott kérdésekben (szabadtéri rendezvények, csendes és fokozottan zajos területek kijelölése, mobil hangosítók), illetve egyes esetekben (pl. kerthelyiségek zeneszolgáltatása, csendrendelet helyi szinten) hozhat szigorúbb rendeletet is.

3.3.2 Levegő

A **képviselőtestület** helyi levegővédelemmel kapcsolatos rendeletet alkothat (füstköd-riadó) a magasabb rendű jogszabályokban nem szabályozott kérdésekben.

Polgármester: a rendkívüli levegőtisztaság-védelmi intézkedési tervről (füstköd - riadó) helyi szinten rendeletben rendelkezhet, a füstköd - riadó elrendelése a polgármesterhez telepített jogkör

(Almásfüzitő esetében ez nem releváns, városokban javasolt, ahol riasztási küszöbértékek túllépésének veszélye fennáll ÉS a településen működik automata mérőállomás, ahol ellenőrizhető a változás. 200 Ezernél nagyobb lélekszámú településeken kötelező.)

3.3.3 Víz, szennyvíz:

Települési jegyzői jogkör:

- 72/1996 (V.22) Kormányrendelet a vízgazdálkodási hatáskör gyakorlásáról (évi 500m³/év mennyiséget nem meghaladó fúrt talajvíz-kutak és házi szennyvíztározók) közcélú vízi-létesítményeknél a járási hivatal jár el

Polgármester és önkormányzat: Az önkormányzatok vízgazdálkodási feladatait az önkormányzatokra vonatkozó rendeleteken túlmenően az 1995. évi LVII. vízgazdálkodásról szóló törvény szabályozza, a 4. §- szerint a települési önkormányzat feladata:

a) a helyi vízi közüzemi tevékenység fejlesztésére vonatkozó - a vízgazdálkodás országos koncepciójával és a jóváhagyott nemzeti programokkal összehangolt tervek kialakítása és végrehajtása;

b) a település belterületén a csapadékvízzel történő gazdálkodás;

c) a közműves vízellátás körében a települési közműves vízszolgáltatás korlátozására vonatkozó terv jóváhagyásáról és a vízfogyasztás rendjének megállapításáról való gondoskodás;

d) a vízgazdálkodási feladatokkal kapcsolatos önkormányzati hatósági feladatok ellátása;

e) a természetes vizek fürdésre alkalmas partszakaszainak és azzal összefüggő vízfelületének kijelölése;

f) a helyi vízrendezés és vízkárelhárítás, az árvíz- és belvízelvezetés.

Az **árvizek, települési katasztrófhelyzetek kapcsán a védekezés vezetője a polgármester.** (vízkár elhárítási terv alapján)

az **önkormányzat** feladata a településen az *egészséges ivóvíz hozzáférhetőségének biztosítása*. Ezenkívül a képviselőtestület helyi vízgazdálkodással/vízvédelemmel kapcsolatos rendeletet alkothat a magasabb rendű jogszabályokban nem szabályozott kérdésekben.

3.3.4 Hulladék

Települési jegyzői jogkör: elhagyott hulladékokra vonatkozóan a hulladékokról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény 61§. szerint: Az ingatlanon ellenőrizetlen körülmények között elhelyezett vagy elhagyott hulladék elszállításának és kezelésének kötelezettsége a hulladék tulajdonosát vagy korábbi birtokosát terheli. A környezetvédelmi hatóság (helyben a jegyző) a jogellenesen elhelyezett vagy elhagyott hulladék elszállítására és kezelésére kötelezi azt a személyt, aki e kötelezettségének önként nem tesz eleget.

A települési önkormányzat közterület tisztán tartására vonatkozó kötelezettségének teljesítése a hulladék jogellenes elhelyezéseért, illetve elhagyásáért felelős személyt nem mentesíti a felelősség alól.

Az **önkormányzat** feladata a településen a *hulladékgazdálkodási rendszer üzemeltetésére a közszolgáltatóval a szerződés megkötése*, azaz a hulladékok elszállítására a szolgáltatás megszervezése és a településen a *közterületek és önkormányzati tulajdonú területek tisztántartása*. Ezenkívül a *képviselőtestület helyi hulladékgazdálkodással kapcsolatos rendeletet* alkothat a magasabb rendű jogszabályokban nem szabályozott kérdésekben.

3.3.5. Természetvédelem

Települési jegyzői jogkör:

- 1996. évi LIII. törvény a természet védelméről szóló helyi természetvédelmi értékek kapcsán hatósági jogkör (amennyiben vannak helyileg védett természeti értékek vagy területek, Almásfüzitő esetében ez jelenleg nem releváns)

A **képviselőtestület** rendeletet alkot a helyileg védetté nyilvánítandó területekről és természeti értékekről. A fenntartás forrásait kell előteremteni, a terület karbantartására ügyelni.

3.3.6 települési önkormányzatok fontosabb környezetvédelmi kötelezettségei

- A települési önkormányzat (képviselőtestület) kötelezően ellátandó közszolgáltatásként az ingatlantulajdonosoknál keletkező települési hulladék kezelésére *hulladékkezelési közszolgáltatást* szervez, és tart fenn.
- a település önkormányzat biztosítja a lakosságnak az *egészséges ivóvizet* és a keletkező szennyvizek elvezetésére *szennyvízközmű hálózat*, a csapadékvizek elvezetésére pedig *csapadékvíz-elvezető hálózat üzemeltetését* biztosítja.
- A kezelésében lévő *vízfolyásokat karbantartja*
- *A közterületeket és önkormányzati tulajdonú ingatlanokat tisztántartja*
- A *helyileg védett természeti értékeket* a rendeletben szabályozott kezelési elvek szerint *karbantartja*
- *A helyileg védett építészeti értékeket* a rendeletben szabályozott kezelési elvek szerint *karbantartja*

3.3.8. Egyéb

A **képviselőtestületnek** meg kell alkotnia a vonatkozó jogszabályoknak megfelelően a város *településrendezési tervét, a szabályozási terve(ke)t és a helyi építési szabályzatokat ki kell dolgozni.*

Egyéb stratégia tervek: Integrált Településfejlesztési Konceptió és Integrált Településfejlesztési Stratégia, ezen terveket Almásfüzitő 2018-ban elkészítette.

III. ELŐZŐ KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAM ÉS KIÉRTÉKELÉSE

A kiértékelést a Polgármesteri hivataltól - Milotai Gábor településfejlesztési és műszaki ügyintézőtől - kapott információk, valamint a hatóságoktól, szolgáltatóktól kapott adatszolgáltatás és a helyszíni szemléken tapasztaltak alapján végeztem el.

AZ ELŐZŐ KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAM és kiértékelése:

ALMÁSFÜZITŐ KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZAT 16/2003. (X.6.) ÖK. rendelete a Települési Környezetvédelmi Program megalkotásáról

Almásfüzitő Község Önkormányzati Képviselő-testülete a helyi önkormányzatok és szerveik, a köztársasági megbízottak, valamint egyes centrális alárendeltségű szervek feladat- és hatásköréről szóló 1991. évi XX. törvény 84.§.-ban és a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 46.§. (1) b) pontjában illetve a 47.§. (4) bekezdésében biztosított felhatalmazás alapján az alábbi rendeletet alkotja.

Általános rendelkezések

1.§. (1) E rendelet területi hatálya Almásfüzitő Község közigazgatási területére, időbeli hatálya a 2003-2008. közötti időszakra terjed ki.

(2) A települési környezetvédelmi program (továbbiakban: Program) előírásai keretként szolgálnak mindazon településfejlesztési, agrárstruktúra- és vidékfejlesztési, turisztikai illetve egyéb gazdasági intézkedésekhez, amelyek környezet- és természetvédelmi vetületei a település környezetállapotát, környezethasználatát érintik. A települési környezetvédelmi program illeszkedése

2.§. (1) A Program végrehajtásáról elsősorban az alábbi jogszabályokkal, dokumentumokkal összhangban intézkedik a képviselő-testület: - Európai Unió direktíváival; - Magyar Köztársaság által is ratifikált nemzetközi egyezményekkel; - Magyarország Nemzeti Fejlesztési Tervével; - Nemzeti Környezetvédelmi Programmal; - Nemzeti Agrárkörnyezetvédelmi Programmal; - Nemzeti Környezet egészségügyi Akcióprogrammal; - Komárom-Esztergom megye Környezetvédelmi Programjával; - Komárom-Esztergom megye középtávú zöldturizmus-fejlesztési programjával; - Komárom-Bábolna kistérség Gazdaságfejlesztési Programjával;

(2) A Program szerves részét képezi a Komárom-Bábolnai kistérség egészére megalkotott környezetvédelmi programnak, így az egyes intézkedések kistérségi összhangja biztosított. a Program végrehajtásának eszközzrendszere 3

3.§. A Képviselő-testület a Programban foglalt középtávú feladatok végrehajtásának szervezésével a jegyzőt és a Műszaki és Környezetvédelmi Bizottságot hatalmazza fel, a kistérségi összhang biztosítása érdekében pedig a Komárom-Bábolna és Környékük Területfejlesztési Önkormányzati Társulást illetve munkaszervezetét kéri fel. A település megoldásra váró környezet- és természetvédelmi problémái

4.§. (1) Köztisztaság, hulladékgazdálkodás

a.) Az egykori Almásfüzitői Timföldgyár Duna-parti vörös iszap tároló kazettái (200 hektár!) megfelelő műszaki védelem hiányában nagymértékben veszélyeztetik a térség ivóvízbázisát, természeti értékeit és turisztikai potenciálját.

Kiértékelés: Rekultivációt a kezelő/üzemeltető Tatai Környezetvédelmi Zrt. folyamatosan végzi a Környezetvédelmi hatóság és a Bányakapitányságtól kapott engedélyek szerint, a vörösiszap-tározó monitoring kutakkal vizsgálja a távozó csurgalékvizek hatásait, részletes bemutatás a 2.10 fejezetben

b.) Az Almásfüzitő területén évente mintegy 5000 m³ mennyiségben keletkező települési szilárd hulladék előírásoknak (EU, hulladéktörvény, Nemzeti Környezetvédelmi Program) megfelelő módon történő gyűjtését Ráduly Zoltán egyéni vállalkozó végzi, ártalmatlanítására pedig az RWE Umwelt Tatabánya Rt. regionális hulladéklerakóján kerül sor.

Kiértékelés: Jelenlegi települési közzolgáltató az NHSZ Vértes Vidéke Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft, közzolgáltatás kiterjed: lakossági kommunális, szelektív hulladék és házhoz menő rendszerű begyűjtés, zöldhulladék, lomhulladék begyűjtésére és elszállítására – hulladékgazdálkodást bemutató fejezetben részletesen!

c.) A vörös iszap tároló kazettákon évente — javarészt rekultivációs cézzal — elhelyezésre kerülő több ezer tonnányi veszélyes hulladék (főként fáradt olajjal szennyezett föld, tartálytisztításból keletkező iszap, festékiszap (dorogi és győri veszélyes hulladék égető erőművek salakja, stb.) az előírásoknak megfelelő kezelés ellenére magukkal vonják a veszélyeshulladék-lerakás környezeti kockázatait. (az egész ország területéről 100 ezer tonna/év veszélyes ipari hulladék lerakására van hatósági engedélye a tulajdonosnak)

Kiértékelés: A kezelő/üzemeltető Tatai Környezetvédelmi Zrt. tájékoztatása a vörösiszap-tározókon folyó tevékenységről a vonatkozó 2.10. fejezetben

d.) A község belterületének rendezettsége, tisztasága az emelkedő színvonal ellenére sem éri el a kívánatos mértéket és külterületén előfordulnak olyan területek, amelyeken illegális hulladéklerakás rendszeresen előfordul.

Kiértékelés: A település túlnyomó része tiszta, rendezett jól karbantartott

Illegális hulladék Gócpontok: 1 főút mellett, elhagyatott területek, erdőszél, kiskertek mellett + felszámolt zöldhulladék lerakó (József utca vége)

(2) Vízbázisvédelem, csapadék- és szennyvízkezelés

a.) Almásfüzitő felszíni szennyeződésre erősen érzékeny területen helyezkedik el, ily módon a település alatt húzódó dunai parti szűrősű vízkészleteket számos szennyeződés veszélyezteti.

Kiértékelés: ÉDV Zrt. tájékoztatása szerint ilyen jellegű beruházások nem történtek, hivatkozás a vonatkozó 2.3.1 fejezetben.

b.) A kiépített szennyvízcsatorna hálózatra történő rákötés aránya 100 %-os, ily módon a felszín alatti vízkészleteket csatornázatlan ingatlan nem veszélyezteti.

Kiértékelés: Teljesült. 1 társasház nincs csak rákötve – MÁV tulajdon, Fő utca 25-26. (Új szennyvíztisztító épül – tervezett - Dunaalmáson Dunaalmás, Neszmély és Almásfüzitő ellátására – bemutatás a szennyvíztisztítást bemutató fejezetben)

c.) A felszíni vizek állapotáról igen kevés és rendszertelen információk állnak rendelkezésre, így a környezetvédelmi intézkedések hatékonysága nehezen mérhető, a további beavatkozások pedig kevésbé rangsorolhatók.

Kiértékelés: A felszíni vizek állapotáról a vízminőségi adatok a mellékletben találhatóak az egyes vízfolyások tekintetében az EDUVIZIG-től kapott adatszolgáltatás alapján

d.) Almásfüzitő kis területe van kitéve árvízi és belvízkároknak, a Duna menti területek hasznosítása ökológiai problémát vet fel.

Kiértékelés: A település Vízkárelhárítási Tervvel rendelkezik, ennek frissítése/felülvizsgálata folyamatosan szükséges, árvízvédelmi beruházás is történt.

(3) Levegőtisztaság-védelem

a.) Almásfüzitő, mint közvetlenül az országhatár mentén elhelyezkedő település esetében a helyben keletkező — és a határon potenciálisan átterjedő, ily módon az Espoo-i Egyezmény hatálya alá tartozó — légszennyezések csökkentésére kiemelt figyelmet kell fordítani.

Kiértékelés: nem települési hatáskör

b.) A gázvezeték-hálózat illetve a távfűtés meglétével a kommunális légszennyezés jelentősen csökkent, de a legtisztább és megújuló energiafelhasználások, mint pl. szoláris energia, szél) ma még egyáltalán nincsenek jelen a községben.

Kiértékelés: a település épületeinek túlnyomó része távfűtéssel rendelkezik, de még vannak egyedi, tüzelést is használó családi házak, ezek számáról információ nincs. A megújuló energiaforrások használatának támogatása fontos feladat, szerepel a programpontok között.

c.) A község levegőminőségéről az ÁNTSZ által működtetett RIV-hálózat révén viszonylag rendszeres adatokkal rendelkezünk, de a hatékony hatósági intézkedésekhez és a preventív beavatkozások megtervezéséhez továbbiak szükségesek.

Kiértékelés: RIV hálózat adatbázisa viszonylag kevés, évi egy-két mérésen alapul, csak ülepedő porra nézve végeztek méréseket. A legközebbi automata levegőtisztaság-védelmi állomások a régiós állapotokról adnak tájékoztatást.

(4) Helyi közlekedés-szervezés

a.) A község területén helyi tömegközlekedés nincs, és erre — a közúti forgalom erősödésével megnövekedő légszennyezés, zaj ártalom és balesetveszély ellenére — reálishan nem is lehet számítani.

Kiértékelés: helyi közlekedés továbbra sincs

b.) A távolsági közlekedés (VOLÁN, MÁV) infrastruktúrája Almásfüzitőn is korszerűsítésre szorul.

Kiértékelés: 1-es számú fő közlekedési út fejlesztése országos beruházásban valósulhat meg. A távolsági közlekedést üzemeltető térségi Volán átalakult, új neve: Közép-Nyugat Magyarország Közlekedési Központ

c.) Megfelelő kerékpárút-hálózat és kerékpáros infrastruktúra híján a kerékpár nem válhat a helyi és helyközi közlekedés mindjobban terjedő eszközévé.

Kiértékelés: 1-es számú fő közlekedési út mellett „kerékpárút funkciójú” út halad

Tervezett: Eurovelo 6 keretében Dunaparton Almásfüzitő-Komárom szakaszra kerékpárút építése

(5) Zaj- és rezgés elleni védelem

a.) A községben működő ipari telephelyek (főként az egykori Timföldgyár és a meglévő MOL területén) technológiai zaj kibocsátása nem éri el a megengedett határértéket. A MÁV okozta zajterhelés eredményének megismerése után a szükséges intézkedéseket meg kell tenni.

Kiértékelés: MÁV okozta zajterhelésről vonatkozó zajvédelmi fejezetben esik szó, a technológiai kibocsátások kapcsán hatáskörtúllépésekről a környezetvédelmi hatóság adatszolgáltatásában nem tájékoztatott.

(6) Energiagazdálkodás

a.) A község közvilágítás korszerűsítése 2002-ben részben megtörtént, a közintézmények fűtés és világításrendszere jelentős korszerűsítésre szorul, az energiaköltségek pedig évről-évre jelentősen növekednek.

Kiértékelés: A térségi közvilágítás és intézmények világításának részleges korszerűsítése megtörtént. (Tovább kell folytatni a korszerűsítést.)

b.) Miközben a község ipari parkjában egy térségi szerepkörű megújuló energetikai centrum körvonalazódik, a megújuló energiaforrások a település energiaellátásában jelenleg egyáltalán nem kapnak Szerepet (nálunk a szélenergia hasznosításnak csekély az esélye).

Kiértékelés: Két településrész között Napelem-park épül/tervezett!

(7) Természetvédelem-műemlékvédelem

a.) Almásfüzitő területén védelemre érdemes természeti érték alig, építészeti érték pedig a volt Timföldgyár épületén található „Nálunk a munka becsület és dicsőség dolga” felirat ipartörténeti emlék védelem alá helyezése indokolt.

Kiértékelés: A „Nálunk a munka becsület és dicsőség dolga” felirat helyileg védett lett.

b.) Almásfüzitő erdőborítottsága alig 1%-os, az erdő szerkezetben pedig túlzott mértékű a nem őshonos állományalkotó fajok aránya.

Kiértékelés: Nincs információ, PM hivatal tudomása szerint nem változott az erdőborítottság.

c.) A község területén vadgazdálkodás alig folyik, de erősítése — összhangban az EU természetvédelmi direktíváival és a kívánatos extenzív tájgazdálkodás követelményeivel — kívánatos lenne.

Kiértékelés: Nem történt erre vonatkozó intézkedés.

(8) Zöldterület – fenntartás

a.) Almásfüzitő az itt élők rekreációs igényeit jelenleg csak szerény mértékben és számos helyen leromlott állapotú zöldfelületekkel biztosítja.(120/6. hrsz. Kiskolónián a fűtési vezeték melletti terület)

Kiértékelés: Zöldterületek fenntartása: évente közbeszerzéssel történik, melyet a fűnyírásra, gazkaszalásra és lombgyűjtésre ír ki az önkormányzat. Virágosítás a közmunkaprogram keretében történik.

b.) A településen található játszóterek, játszóeszközök többsége a magyar szabványoknak nem felel meg.

Kiértékelés: Az EU szabványoknak nem megfelelő játszóterek elbontásra kerültek, jelenleg csak az EU-s és magyar szabvány szerinti játszóterek vannak a településen.

(9) Környezet egészségügy

a.) A településen kisebb számban illetve kiterjedésben találhatóak allergiás tüneteket kiváltó fajok és gyomokkal (főként parlagfűvel) fertőzött területek.

Kiértékelés: Országos parlagfű program keretén belül történik a bejelentések kivizsgálása, hatósági eljárások/ felszólítások lefolytatása. Önkormányzati és közterületen a parlagfűirtást az önkormányzat végzi el a közmunkaprogram keretében. Pollenhelyzet – mellékletben a legközelebbi pollenmérő eredményeivel- a Népegészségügyi Intézet tájékoztatása a környezet-egészségügyi fejezetben.

b.) A lakosság egészségi állapotának javításához nélkülözhetetlen rekreációs területek, közjóléti infrastruktúra csak részben áll rendelkezésre.

Kiértékelés: A Nagykolónia településrészen modern Sportcentrum biztosít sportcélú rekreációs lehetőségeket.

c.) Almásfüzitőn az egészséges ivóvíz biztosított.

Kiértékelés: Igen.

(10) Környezeti nevelés, információs társadalom

a.) Az ifjúság környezeti-természeti ismereteiben — az általános iskolában folyó környezeti nevelés ellenére — ma még jelentős hiányosságok lelhetők fel, a község természeti-kulturális értékei az itt élők és idelátogatók körében alig ismertek.

Kiértékelés: A Fekete István Általános Iskolában öko-iskolaként is funkcionál.

b.) A településen működő civil szervezetek közül a Füzitői Barátainak Köre a környezetvédelemmel és természetvédelemmel, helytörténeti értékek, hagyományok ápolásával foglalkozik, és ki kell dolgozni az ezt erősítő támogatási rendszert.

Kiértékelés: A településen több civil szervezet is működik, ezek támogatási rendszerét az önkormányzat kialakította.

A Program középtávú célrendszere

5.§. (1) Köztisztaság, hulladékgazdálkodás

a.) 2008-ig el kell érni, hogy a szelektíven (korhadó) gyűjtött hulladék aránya az összes települési szilárd hulladék mennyiségéhez képest érje el a Nemzeti Környezetvédelmi Programban meghatározott 35-40%-ot, legyen biztosított ennek eszkozhattere és alakuljon ki az ezt ösztönző díjfizetési rendszer.

Kiértékelés: A szelektív hulladékgyűjtést a jelenlegi települési közszoigáltató, az NHSZ Vértes Vidéke Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft bonyolítja le. Leírás a vonatkozó fejezetben.

b.) A község ipari parkjában, ill. ipari üzemeiben keletkező valamennyi veszélyes hulladék ellenőrzött módon és korszerű technológiával kerüljön ártalmatlanításra.

Kiértékelés: A környezetvédelmi engedélyek kiadásának egyik feltétele, a hatósági ellenőrzést a környezetvédelmi hatóság végzi el, az adatszolgáltatásban hatósági ellenőrzések során tapasztalt problémákról nem kaptam jelzést.

c.) 2006-ig a felszíni szennyeződésre erősen érzékeny község területén az egykori vörös iszaptároló kazetták rekultivációja történjék meg és az előírásoknak megfelelő utógondozásuk legyen megoldott.

Kiértékelés: Rekultivációt a kezelő/üzemeltető Tatai Környezetvédelmi Zrt. folyamatosan végzi, jelenleg a VII. kazetta rekultiválása zajlik. A kezelő/üzemeltető Tatai Környezetvédelmi Zrt. tájékoztatása a vörösiszap-tározókon folyó tevékenységről a vonatkozó fejezetben, problémákról a környezetvédelmi hatóság nem tájékoztatott.

d.) A közös szeméttárolókat meg kell szüntetni.

Kiértékelés: A József utca végén található zöldhulladék-lerakót az önkormányzat felszámolta - Sajnos a lakosság továbbra is hord oda hulladékot.

(2) Vízbázisvédelem, csapadék- és szennyvízkezelés

a.) Meg kell akadályozni a Duna-menti allúviumok vízkészleteinek elszennyeződését, és a hidrogeológiai védőidomok területén fel kell számolni minden tényleges vagy potenciális szennyező forrást.

Kiértékelés: Ivóvíz szolgáltató az Észak-dunántúli Vízmű Zrt. tájékoztatása szerint nem történtek ilyen beruházások.

b.) 2008-ig a Nemzetközi Duna Védelmi Egyezmény szellemében a község 3 km-es Duna-szakaszán a szennyezettség — a 2000. évi bázisértékhez viszonyítva — ne növekedjen, a Szöny-Füzitői-csatorna valamint a Fényes-patak vízminősége pedig legalább 1 kategóriával javuljon (az EU Víz Keretirányelv alapján 2015-ig el kell érni a „jó” vízminőségi célállapotot).

Kiértékelés: az EU Víz Keretirányelv szakaszolt végrehajtása a Vízügyi Igazgatóság feladata.

c.) 2008-ig épüljenek ki a Duna menti árvízvédelmi rendszer hiányzó szakaszai, valamint az ökológiai szempontok elsődlegessége alapján kerüljön sor a Fényespatak menti területek földhasználati viszonyainak felülvizsgálatára.

Kiértékelés: Nagy állami árvízvédelmi beruházás történt Komárom-Almásfüzitői öblözetben, bemutatása a vonatkozó fejezetben történik.

(3) Levegőtisztaság-védelem

a.) 2008-ig a község ipari légszennyezése a 2000. évi bázisadatokhoz képest 5%-kal csökkenjen. (Greif KFT.)

Kiértékelés: Nincs kellő adatsor erre nézve.

(4) Helyi közlekedés-szervezés

a.) 2008-ig a Duna-menti nemzetközi kerékpárút almásfüzitői szakasza épüljön meg.

Kiértékelés: Még nem épült meg, de tervezett az Eurovelo 6 keretében Dunaparton Almásfüzitő-Komárom szakaszra kerékpárút építése

(5) Zaj- és rezgés elleni védelem

a.) A községben működő ipari és mezőgazdasági telephelyek technológiai zajkibocsátása sehol se haladja meg az előírt határértéket. Vizsgálni kell a MAV okozta zajkibocsátást.

Kiértékelés: A községben működő ipari és mezőgazdasági telephelyek technológiai zajkibocsátása kapcsán a környezetvédelmi hatóság nem jelzett adatszolgáltatásában problémákat, a MÁV zajhatás kapcsán az Inétkedési Terv rövid bemutatása a zajvédelmi fejezetben történt meg.

(6) Energiagazdálkodás

a.) 2008-ig valósuljon meg a település közvilágításának további, valamint önkormányzat intézményeinek fűtés- és világításkorszerűsítése.

Kiértékelés: A térségi közvilágítás és intézmények világításának részleges korszerűsítése megtörtént. (Tovább kell folytatni a korszerűsítést.)

b.) 2008-ig a településen felhasznált energiának legalább 5-6%-a megújuló energiaforrásból származzon.

Kiértékelés: Nem teljesült.

(7) Természetvédelem-műemlékvédelem

a.) A volt Timföldgyár épületén lévő „Nálunk a munka becsület és dicsőség dolga” feliratot ipartörténeti emlékké kell nyilvánítani 2004. évben.

Kiértékelés: Az ipartörténeti, építészeti védettség megtörtént, a szoborparkkal együtt.

b.) 2008-ig a település erdőborítottsága érje el a 1,5 %-ot.

Kiértékelés: Nincs ilyen jellegű adatsor.

c.) 2008-ig alakuljon ki a terület vadeltartó képességéhez alkalmazkodó és az ökológiai szempontoknak alárendelt vadgazdálkodás gyakorlata, valamint kerüljenek kijelölésre természetvédelmi rendeltetésű különleges vadászterületek. (VI-os vörösiszapkazetta)

Kiértékelés: Nincs konkrét információ.

(8) Zöldterület-fenntartás

a.) 2008-ig a településen kizárólag szabványos játszóterek és színvonalas pihenőterületek álljanak rendelkezésre.

Kiértékelés: Az összes nem szabványos játszótér elbontásra került, helyettük új EU és magyar szabványnak megfelelő játszóterek épültek.

(9) Környezet egészségügy

a.) 2008-ig a település belterületén történjék meg az allergiás tüneteket kiváltó fajok cseréje és a külterületi földrészeket parlagfű-fertőzöttsége pedig csökkenjen 3 % alá.

Kiértékelés: Nincs ilyen jellegű adatsor, felmérés, információ.

b.) 2008-ig épüljön ki a lakosság környezet-egészségügyi helyzetének hatékony javításához nélkülözhetetlen közjóléti, zöldterületi és zöldturisztikai alapinfrastruktúra.

Kiértékelés: A település Sportcentrummal rendelkezik, a jövőben tervezett a Dunaparton kerékpárúttal összekötött komplex zöldterületi/zöldturisztikai létesítmény létrehozása.

(10) Környezeti nevelés, információs társadalom

a.) 2005-ig tovább kell fejleszteni a település általános iskolájában a hatékony környezeti nevelés rendszerét és meg kell teremteni a község természeti-kulturális értékeinek ismertető rendszerét.

Kiértékelés: A Fekete István Általános Iskolában öko-iskolaként is funkcionál, a környezeti nevelés itt magas szinten zajlik.

b.) 2008-ig ki kell alakítani a településen a térinformatikai alapú ingatlan-nyilvántartási és környezetvédelmi információs rendszert, hogy annak segítségével az egyes környezeti beavatkozások hatékonyan megtervezhetők legyenek és — a környezetvédelmi törvény előírásainak megfelelően — megoldható legyen a lakosság rendszeres tájékoztatása.

Kiértékelés: Nem történt ilyen fejlesztés.

c.) Ki kell alakítani a településen a környezet- és természetvédelemmel, helytörténeti értékek, hagyományok ápolásával foglalkozó civil szervezetek, önszerveződő csoportok támogatási rendszerét.

A település 7-8 aktív civil szervezet működik, a támogatásuk módja a település honlapján megtekinthető.

A középtávú célok elérése érdekében szükséges intézkedések

6.§. (1) Köztisztaság, hulladékgazdálkodás

a.) A Ráduly Zoltán egyéni vállalkozóval, 10 évre (2011-ig) megkötött közszolgáltatási szerződést az önkormányzat akképpen módosítja, hogy az alapján a települési szilárd hulladék szelektív gyűjtéséhez szükséges beruházások (2 hulladékudvar, 2 gyűjtősziget, 1 komposztáló) mielőbb megvalósulhasson és a helyi rendeletben is kapjon helyet a szelektív hulladékgyűjtést ösztönző díjfizetési rendszer.

Kiértékelés: A szelektív gyűjtést a közszolgáltató biztosítja, a településen 6 gyűjtősziget található 4 helyszínen (fotók a vonatkozó fejezetben), a településen hulladékudvar és komposztáló nem működik Jelenleg a legközelebbi hulladékudvar Tatabányán található, tervezett egy Komáromi hulladékudvar megvalósítása is.

b.) A köztisztaság helyi szabályozásakor — valamint a Ráduly Zoltán egyéni vállalkozóval kötött szerződésben — meg kell teremteni az anyagi alapjait az illegális hulladéklerakók felszámolásának.

Kiértékelés: Az illegális hulladékok felszámolását az önkormányzat folyamatosan végzi. Gócpontokat az anyagban bemutatom (József utca vége, erdőterületek)

c.) A szervezett köztisztasági szolgáltatás teljes közigazgatási területre történő kiterjesztése érdekében a szolgáltató évente fokozatosan bővíti a közterületi hulladékgyűjtők számát, összhangban a szelektív gyűjtés követelményeivel.

Kiértékelés: Jelenlegi települési közszolgáltató az NHSZ Vértes Vidéke Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft, közszolgáltatás kiterjed: kommunális, szelektív hulladék, zöldhulladék, lomhulladék begyűjtésére és elszállítására

(2) Vízbázisvédelem, csapadék- és szennyvízkezelés

a.) Az önkormányzat — az érintett ingatlantulajdonosokkal együtt — a település területén 2006-ig felszámol minden szennyeződést, illegális hulladéklerakót.

Kiértékelés: Továbbra is így történik.

b.) 2004-ig az Észak-Dunántúli Vízügyi Igazgatóság, mint a Szöny-Füzitői-csatorna és a Fényes-patak kezelője az Észak-Dunántúli Környezetvédelmi Felügyelőséggel és az önkormányzattal együttműködve a vízfolyások teljes almásfüzitői szakaszának vízminőségi állapotfelmérését elkészíti, a pontszerű szennyező forrásokat pedig 2006-ig felszámolja. A diffúz terhelések csökkentése érdekében az FVM Komárom-Esztergom Megyei Hivatala 2008-ig elindítja az extenzív tájgazdálkodási programot a vízfolyások környezetében.

Kiértékelés: Nincs tudomásunk extenzív tájgazdálkodási program indításáról, az Észak-Dunántúli Vízügyi Igazgatóságtól és a környezetvédelmi hatóságtól a vízfolyások állapota kapcsán adatszolgáltatást kaptam, melyek a vonatkozó fejezetekben találhatóak.

c.) Az önkormányzat 2004-ig kezdeményezi az Észak-Dunántúli Környezetvédelmi Felügyelőségnél a Duna és a Szöny-Füzitői-csatorna vízminőségi monitoring-rendszerének újabb mintavételi pontokkal történő bővítését.

Kiértékelés: Nem történt ilyen, jelen állapot szerint nem is várható fejlesztés.

Javaslat: önkormányzat a Szöny-Füzitői-csatornán, Kocs-Mocsi vízfolyáson, esetleg a Dunán is két évente – szakcégekkel – 1-1 ponton végeztesen - (részletesen programjavaslatoknál)

d.) Az Észak-Dunántúli Vízügyi Igazgatóság 2008-ig gondoskodik a Duna menti árvízvédelmi rendszer hiányzó szakaszainak kiépítéséről.

Kiértékelés: Nagy állami árvízvédelmi beruházás történt Komárom-Almásfüzitői öblözetben, bemutatása a vonatkozó fejezetben történik.

e.) Az önkormányzat a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság, a Komárom-Esztergom Megyei Növény egészségügyi és Talajvédelmi Állomás és a Komáromi Körzeti Földhivatal bevonásával 2008-ig felülvizsgálja az ökológiai szempontok elsődlegessége alapján a Duna-menti agrárterületek földhasználati viszonyait.

Kiértékelés: Nem történt ilyen vizsgálat.

(3) Levegőtisztaság-védelem

a.) Az Észak-Dunántúli Környezetvédelmi Felügyelőség a nyilvántartásában szereplő almásfüzitői légszennyező pontforrások 2000. évi kibocsátási adatai alapján meghatározza az 5%-os csökkentés mértékét és módozatait.

Kiértékelés: Nincs tudomásunk ilyenről.

(4) Helyi közlekedés-szervezés

a.) Az önkormányzat 2006-ig tájba illő módon felújítja a község területén található autóbuszvárókat.

Kiértékelés: Nem történt meg.

b.) A MÁV Rt. az almásfüzitői vasútállomást és környezetét 2008-ig felújítja és — az önkormányzat bevonásával — a parkoló rendezettségéről gondoskodik.

Kiértékelés: Nem történt meg.

c.) Az önkormányzat 2008-ig a Duna-menti nemzetközi kerékpárút almásfüzitői szakaszát megépíti, sikeres pályázat esetén.

Kiértékelés: Nem történt meg. Tervezett: Eurovelo 6 Almásfüzitői szakasza.

d.) A temetői út védelme érdekében a közlekedés lassítását 2004. évben meg kell teremteni.

Kiértékelés: Sebességkorlátozó tábla került kihelyezésre.

(5) Zaj- és rezgés elleni védelem

a.) Az Észak-Dunántúli Környezetvédelmi Felügyelőség az illetékességébe tartozó ipari telephelyeket, és a közlekedési járművek okozta zaj kibocsátást ellenőrzi.

Kiértékelés: A hatósági ellenőrzés továbbra is a környezetvédelmi hatóság feladatköre

(6) Energiagazdálkodás

a.) 2008-ig az önkormányzat az ALFen KFT közreműködésével folytatja a települési közvilágítás és az intézmények belső világítási rendszerének korszerűsítését.

Kiértékelés: A térségi közvilágítás és intézmények világításának részleges korszerűsítése megtörtént. (Tovább kell folytatni a korszerűsítést.)

b.) 2008-ig az önkormányzat az ALFen KFT közreműködésével korszerűsíti a lakótelepek fűtésrendszerét.

Kiértékelés: Nem teljesült.

c.) 2005-ig az önkormányzat felméri a község nap- és szélenergia-potenciálját valamint az energiaültetvények alkalmazási lehetőségeit. Kidolgozza a megújuló energiaforrások felhasználását ösztönző helyi szabályokat (műszaki, helyszíni, ökológiai, adózási stb. feltételeit).

Kiértékelés: Nem történt ilyen felmérés.

(7) Természetvédelem- műemlékvédelem

a.) 2004-ig a Komárom-Bábolna és Környékük Területfejlesztési Önkormányzati Társulás felülvizsgálja a kistérség agrárstruktúra- és vidékfejlesztési (SAPARD) programját és az alapján az önkormányzatnál, az FVM Megyei Hivatalánál, a Megyei Növény egészségügyi és Talajvédelmi Állomásnál és az Agrárkamaránál kezdeményezi az extenzív táj gazdálkodásnak megfelelő földhasznosítást.

Kiértékelés: Nincs információ.

b.) Az Állami Erdészeti Szolgálat 2006-ig felméri a község területének erdősítési adottságait, annak költségigényét és egyéb feltételrendszerét.

Kiértékelés: Nincs tudomásunk ilyen jellegű felmérésről.

(8) Környezet egészségügy

a.) Az önkormányzat a belterületen az allergiás tüneteket kiváltó fafajok kivágásáról, megfelelő pótlásáról 2006-ig gondoskodik, szakértő bevonásával.

Kiértékelés: Önkormányzat folyamatosan végzi költségvetési keret függvényében.

b.) A Megyei Növény egészségügyi és Talaj védelmi Állomás a Komáromi Körzeti Földhivatallal együttműködve 2005-ig felméri a parlagfűvel (illetve egyéb allergén gyommal) rendszeresen fertőzött külterületi földingatlanokat és előírja a tulajdonosok számára a művelési kötelezettséget.

Kiértékelés: Nincs információ ilyen felmérésről! A jegyző az országos rendszerbe beérkező panaszok alapján felszólítja az ingatlantulajdonosokat a parlagfűmentesítésre, szükség szerint bírságot.

c.) A település belterületén a jegyző minden év június-szeptember időszakában rendszeresen felszólítja a gyomos, gondozatlan ingatlantulajdonosokat a szükséges és rendszeres gyommentesítésre.

Kiértékelés: A jegyző a parlagfűirtás kapcsán intézkedik.

d.) Az önkormányzat képviselő-testülete 2005-ig helyi rendeletet alkot a közterületek és belterületi ingatlanok gondozásáról és az allergén gyomfélék visszaszorításáról.

Kiértékelés: Nincs ilyen rendelet.

e.) Az önkormányzat 2008-ig egy megfelelő infrastruktúrával ellátott közjóléti és zöldturisztikai hasznosítású területet alakít ki a Duna parton.

Kiértékelés: A jövőben tervezett a Duna-parton kerékpárúttal (Eurovelo 6) összekötött komplex zöldterületi/zöldturisztikai létesítmény, pihenőhely létrehozása.

f.) Az önkormányzat folyamatosan biztosítja a település minden lakója számára az egészséges ivóvizet. **Folyamatos.**

(9) Környezeti nevelés, információs társadalom

a.) 2005-ig fejleszteni kell a Fekete István Általános Iskolában a hatékony környezeti nevelés rendszerét és meg kell teremteni a község természeti-kulturális értékeinek ismertető rendszerét.

Kiértékelés: Az állami fenntartású Fekete István Általános Iskolában a hatékony környezeti nevelés keretében öko-iskola is működik.

b.) 2008-ig ki kell alakítani a településen a térinformatikai alapú ingatlan nyilvántartási és környezetvédelmi információs rendszert, hogy annak segítségével az egyes környezeti beavatkozások hatékonyan megtervezhetők legyenek és — a környezetvédelmi törvény előírásainak megfelelően — megoldható legyen a lakosság rendszeres tájékoztatása.

Kiértékelés: Nem történt ilyen rendszer kialakítása.

c.) Ki kell alakítani a településen. a környezet- és természetvédelemmel, helytörténeti értékek, hagyományok ápolásával foglalkozó civil szervezetek, önszerveződő csoportok támogatási rendszerét.

Kiértékelés: település működő civil szervezetek támogatását pályázati úton biztosítja az önkormányzat (települési honlapon erre vonatkozó információk találhatóak)

A Program végrehajtásának pénzügyi feltételei

7.§. (1) Az önkormányzat a Program végrehajtásához szükséges forrásokat az éves költségvetési rendeleteiben biztosítja.

Kiértékelés: Folyamatos

(2) A Programban meghatározott feladatok időarányos teljesítését az önkormányzat — a megjelölt szervezetek bevonásával — évente áttekinti. Az esetleg elhúzódozó feladatok csak Oly módon ütemezhetők át, hogy azok a Program lezárultáig (2008-ig) megvalósíthatóak legyenek.

(3) Az önkormányzat a környezet védelméről szóló 1995. évi LIII. törvény 58.-ban foglaltak szerint a Program sikeres végrehajtásának elősegítése érdekében önkormányzati **környezetvédelmi alapot hoz létre**. Erre vonatkozó rendeletét a képviselő-testület 2004-ig megalkotja.

Kiértékelés: A rendeletet az önkormányzat 2010 évben megalkotta.

A Program végrehajtásának személyi feltételei

8.§. (1) A Program végrehajtásával kapcsolatos döntés előkészítési feladatokat a képviselő-testület Műszaki és Környezetvédelmi Bizottsága véleményezi, az adminisztratív szervezési feladatokat pedig 2006-ig az építési ügyintéző látja el. A község hozzájárul egy kistérségi környezetvédelmi mérnök társuláshoz történő alkalmazásához. **Nem történt meg.**

(2) Az önkormányzat a Program kistérségi vonatkozásainak érvényre juttatása érdekében legalább két évente konzultációt szervez a Komárom-Bábolna és Környékük Területfejlesztési Önkormányzati Társulással illetve munkaszervezetével, a Pannonia Regia KHT-val.

Kiértékelés: Nincs információ.

(3) A szervezési feladatokat ellátó ügyintéző a Program sikeres végrehajtása érdekében rendszeresen konzultál az érintett szakhatóságokkal, valamint egyes szakmai érdekképviseleti szervezetekkel, illetve a 9.§.-ban meghatározott konzultatív szervezetekkel.

Kiértékelés: Folyamatos

A Program végrehajtásának társadalmi feltételei

9.§. (1) A Program sikeres végrehajtása érdekében az önkormányzat 2004-ig tájékoztató kiadványt jelentet meg, amelyet a település minden háztartásába eljuttat.

Kiértékelés: Nincs információ ilyen kiadványról.

(2) Az önkormányzat a társadalmi nyilvánosság érdekében — valamint a környezet védelméről szóló 1995. évi LIII. törvény 51.§.(3) bekezdése alapján — évente (pl. közmeghallgatás keretében) értékeli a település környezetállapotát és a Program előrehaladását.

Kiértékelés: Környezetvédelmi témájú közmeghallgatás nem történt.

(3) A Programban foglalt feladatok megfelelő társadalmi támogatottsága érdekében a Környezetvédelmi Bizottság évente legalább egy alkalommal konzultációt szervez az elért eredmények ismertetésére és tapasztalatcserére az alábbi szervezetekkel:

- Komárom-Bábolna és Környékük Területfejlesztési Önkormányzati Társulás;
- Pannonia Regia KHT;
- Fekete István Általános Iskola;
- Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület megyei Csoportja;
- Füzítő Baráti Kör;
- Harmonikus Életért Közalapítvány;
- Fekete István Általános Iskola „Gyermekekért” Alapítványa;
- Fekete István Általános Iskola Szülői Munkaközössége

Kiértékelés: A civil szervezetekkel a kommunikáció és egyeztetés folyamatos.

Egyéb rendelkezések

10.§. A Program megállapításainak illetve egyes intézkedéseinek értelmezése érdekében jelen rendelet elválaszthatatlan mellékletét képezi a Komárom-Bábolnai kistérség területére elkészült környezetvédelmi program.

Záró és átmeneti rendelkezések

11.§. (1) E rendelet kihirdetésének napján lép hatályba.

(2) A Programban foglalt intézkedések végrehajtását a képviselő-testület évente áttekinti.

(3) A rendelet kihirdetéséről a jegyző gondoskodik.

Kelt a Képviselő-testület 2003.október 2-i ülésén.

Karánsebesy Lukács s.k. polgármester

Molnárné dr. Taár Izabella s.k. mb.jegyző

A rendelet kihirdetve 2003. október 6.

IV. KÖRNYEZETI CÉLÁLLAPOT KITŰZÉSE

. ÁLTALÁNOS CÉLKITŰZÉSEK

- környezetkárosító hatások csökkentése, káros kibocsátások minimalizálása, megelőzése, megszüntetése, környezeti elemek hatékony védelme
- tájrendezés, kárfelmérés és helyreállítás
- hulladékgazdálkodásban a megelőzés, anyag-csökkentés elvének növelése, a szelektivitás arányának emelése, a hulladéktörvény szerinti hulladékhierarchia elvének betartása
- megfelelő energiastratégia kialakítása, megújuló energiák alkalmazása, energiahatékonyság
- hiányzó és szükséges helyi környezetvédelmi, természetvédelmi rendeletek megalkotása
- az egészséges környezet feltételeinek biztosítása, az emberi egészséget károsító, veszélyeztető hatások csökkentése, megszüntetése, a megfelelő életminőséghez szükséges környezeti állapot megőrzése, javítása és helyreállítása,
- az élő- és élettelen környezet természet közeli állapotának megőrzése, a természetes rendszerek és természeti értékek megóvása, fennmaradásuk biztosítása, a bioszféra sokszínűségének megtartása,
- a természeti erőforrásokkal való gazdálkodásban a fenntartható fejlődés figyelembevétele, a természeti erőforrásokkal való takarékos és értékvédő gazdálkodás,
- a gazdasági fejlődés és a környezet összefüggésében a harmonikus környezet igénybevételre és a minimális környezetkárosításra való törekvés,
- a helyi társadalom környezettudatosságának, klímatudatosságának és a környezet fejlesztésben való érdekelttségének növelése, a közösségi részvétel fokozása lakossági szemléletformálás, környezeti nevelés

2. KÖRNYEZETI CÉLÁLLAPOT MEGHATÁROZÁSA

A környezeti célállapotnál ügyeltem a magasabb jogszabályokban és nemzeti vagy megyei szintű programokkal való analógiára és az előző környezetvédelmi programban meghatározott célok jelentős részének folytatására, szükség szerint azokat kiegészítve, bővítve.

2.1 Levegőtisztaság-védelem

Célkitűzések:

- ◆ A levegőminőség javítása, állapot romlásának megakadályozása az ipari, lakossági, települési és közlekedési eredetű légszennyező anyag kibocsátások csökkentésével, az EU-s környezetvédelmi normákban előírt célállapotnak megfelelően.
- ◆ határokon átnyúló és helyi légszennyezések kontrolljának erősítése
- ◆ Pollenszint csökkenése
- ◆ Égetéses emisszió csökkentése
- ◆ Szállópor mennyiségének csökkenése
- ◆ A fűtésből származó légszennyezés mérséklése.
- ◆ Az ipari eredetű szennyezőanyag kibocsátások megelőzése, csökkentése.
- ◆ A diffúz légszennyező források kibocsátásának csökkentése.
- ◆ A közlekedési eredetű légszennyezés csökkentése.
- ◆ A jelenlegi levegőtisztaság-védelmi imissziós mérőhálózat bővítése (ha a fenntartó bővítésben gondolkodik, ez irányú lobbitevékenység végezhető)

2.2 Felszíni, felszín alatti vizek és talaj védelme, csapadék- és szennyvízkezelés

Célkitűzések:

- ◆ Vízkészletek takarékos használata, fenntartható vízgazdálkodás elősegítése, vízhiányos helyzetek kialakulásának elkerülése

- ◆ Felszíni és felszín alatti vizek mennyiségi és minőségi védelme
- ◆ A jó minőségű ivóvízzel történő biztonságos és teljes körű ellátás megvalósítása
- ◆ a jelenlegi rétegvizekből való ivóvíz-ellátás helyett a karsztvíz-bázisból való ellátásra átállás
- ◆ A felszíni vízfolyások, források, tavak vízminőség-romlásának megakadályozása.
- ◆ Az élővízbe bevezetett szennyvizek által okozott szerves-anyag terhelés csökkentése
- ◆ A vízelvezető csatornák vízminőségének és állapotának vizsgálata, megőrzése, javítása.
- ◆ Felszíni vízfolyások természetes víztisztulásának biztosítása (fenntartási munkák)
- ◆ Ivóvízbázis-védelem fejlesztése, meglévő vízkészletekkel való biztonságos gazdálkodás
- ◆ A földtani közeg, a felszín alatti vizek további terhelésének elkerülése.
- ◆ Csapadékvíz-elvezetés megoldása, a település védelme az esetleges bel- és árvizektől.
- ◆ A meglévő, jelenleg üzemelő vízáadó kutak minőségének megőrzése, illetve javítása.
- ◆ az tervezett új szennyvíztisztító hálózat üzembe helyezése

2.3 Zaj- és rezgés elleni védelem

Célkitűzések:

- ◆ Közlekedési eredetű és egyéb környezeti zajszintek csökkentése
- ◆ Ipari zaj- és rezgésterhelések csökkentése.
- ◆ A lakosság nyugodt pihenésének biztosítása.
- ◆ az ipari és a közlekedési szolgáltatásokból eredő zajszennyezés csökkentése és az esetleges intézkedések megtétele érdekében kapcsolat kiépítése (hatóságok, szolgáltatók, fenntartók felé)

2.4 Zöldterület-fenntartás, természetvédelem

Célkitűzések:

- ◆ A belterületi zöldfelület arányának növelése, zöldterületek állapotának javítása, ütemezett park-felújítással, a meglévő zöldterületek rendszeres gondozása, kezelése
- ◆ A zöldfelületek és természeti területek jelenlegi állapotának felmérése, változásának dokumentálása
- ◆ A táj megóvása, az ember által befolyásolt területek természetesebbé tétele
- ◆ A parlagterületek hasznosítása
- ◆ Település környezeti- és természeti értékeinek védelme, fenntartható használata.
- ◆ Helyi természetvédelmi területek, értékek kijelölési lehetőségének vizsgálata
- ◆ Természetvédelmi és tájvédelmi szempontok, célok érvényesítése a beruházásokban és együttműködés a helyi gazdálkodókkal ezek kapcsán

2.5 Köztisztaság, hulladékgazdálkodás

Célkitűzések:

- ◆ a lerakásra kerülő hulladékok mennyiségének csökkentése, a szelektív hulladékgyűjtés kiterjesztésével, támogatásával, fenntartásával
- ◆ házhoz menő rendszerű elkülönített hulladékgyűjtés fenntartása – kommunális, szelektíven gyűjtött, lomhulladék, zöldhulladék (közszolgáltató)
- ◆ a minimális hulladéktermeléssel járó gazdálkodás és fogyasztás ösztönzése
- ◆ meg kell szüntetni az illegális lerakókat
- ◆ A hulladékok keletkezésének megelőzése.
- ◆ A közszolgáltatás fenntartása
- ◆ lakossági veszélyes hulladékok begyűjtésére eseti, rendszerezett lehetőség teremtése

2.6. Energiagazdálkodás

Célkitűzések:

- ◆ Az önkormányzati intézmények, középületek energiatakarékos működtetése, energiatakarékosság javítása (fűtés, világítási rendszerek modernizálása, épületszigetelés), korszerűsítése
- ◆ Energiakoncepció készítése
- ◆ Az energiatakarékosság, energiahatékonyság növelése
- ◆ Helyi megújuló energiapotenciálok felmérése, megújuló energiaforrások felhasználásának növelése
- ◆ A klímaváltozás helyi hatásához való alkalmazkodással kapcsolatos programok (üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentése, energiatakarékosság, környezettudatos vásárlás, fenntartható fogyasztás és más stratégiai elemek) támogatása

2.7. Közlekedés és szállítás szervezés

Célkitűzések:

- ◆ A közlekedés környezeti terhelésének (zaj, rezgés, levegőszennyezés) csökkentése
- ◆ a környezetbarát közlekedés részarányának növelése (pl.: kerékpárhasználat), a tömegközlekedés feltételeinek minőségi javítása, korszerűsítése.
- ◆ kerékpárút hálózat bővítése
- ◆ Kül- és belterületi úthálózat fejlesztése.

2.8 Rendkívüli környezetveszélyeztetés elhárítása

Célkitűzések:

- ◆ Környezetveszélyeztetés mérséklése, helyi katasztrófák elleni védekezés – folyamatos kontakt a két veszélyes besorolású üzem felé
- ◆ A környezetet és a lakosságot veszélyeztető hatásokra való hatékony felkészülés megvalósulása.
- ◆ vízkár-elhárítási terv folyamatos felülvizsgálata, aktualizálása

2.9 Környezeti neveléssel kapcsolatos feladatok

Célkitűzések:

- ◆ Környezeti nevelés fejlesztése, környezettudatos szemlélet és gondolkodásmód erősítése
- ◆ Oktatási intézmények, társadalmi szervezetek környezeti nevelési törekvéseinek ösztönzése, támogatása
- ◆ Fenntartási fogyasztási szokások térnyerése, lakosság környezeti informáltságának növelése
- ◆ Klímavédelmi szempontok érvényesítése, szemléletformálás (tudatos vásárlás, fogyasztási szokások, jó gyakorlatok ösztönzése) a gyermek és a felnőtt lakosság körében

2.10 Környezetegészség

Célkitűzések:

- ◆ Lakosság egészségi állapotának javítása.
- ◆ Megfelelő minőségű és mennyiségű ivóvíz biztosítása.
- ◆ A talaj szennyeződésektől való védelme az egészségre ártalmas anyagok táplálékláncba való bejutásának megakadályozása céljából.
- ◆ A levegő allergén hatású pollenterhelésének csökkentése az asztmás és allergiás megbetegedések visszaszorítása érdekében.
- ◆ Sportolási és rekreációs lehetőségek biztosítása.

- ◆ A környezeti tudatosság szintjének emelése.

V. KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAM A PROJEKT-JAVASLATOKKAL

1. ÁLTALÁNOS KÖRNYEZETI PROBLÉMÁK, KONFLIKTUSOK KEZELÉSE, KIBOCSÁTÁS CSÖKKENTÉS

A környezetet terhelő, szennyező források kibocsátásainak mérséklése – illetve a kibocsátások nyomom követése - érdekében célszerű a szakmai és egyeztetési folyamatok elindítása, megállapodások elérése az önkormányzat és az érintett szervezetek, cégek, szolgáltató hatóságok között.

A kibocsátások mérséklésénél érintettek a településen belül működő üzemek (levegő, zaj, hulladék, szennyvíz), különösen a két nagy ipari üzem (lásd. 2.10.1 fejezet) és a fő közlekedési útvonalak – vasúti fő közlekedési pálya, 1-es főút- fenntartói üzemeltetői.

Fontos a bemosódó és diffúz szennyeződések mérséklése, valamint az illegális hulladéklerakások felszámolása, a település környezeti állapotának megőrzése, fejlesztése. Fontos a környezeti veszélyhelyzetek megelőzése, az energiafelhasználása optimalizálása, az ivóvízbázis védelme, a közműhálózat és infrastruktúra-hálózat és a hulladék közszolgáltatás fenntartása.

Emellett a természeti környezeti értékek, az élővilág és az épített környezet védelme környezetminőség – javító funkcióval bír.

2. INTÉZMÉNYI, SZERVEZÉSI FELADATOK, KÖRNYEZETPOLITIKA

2.1. Intézményi feladatok

A település környezetvédelmi programjának végrehajtásához több külön részfeladat megvalósítása szükséges.

A programban javasolt beavatkozások megvalósítása érdekében az önkormányzatnak

- fenn kell tartania a település fejlesztését elősegítő szervezeti rendszert a település környezeti, környezetfejlesztési feladatok megoldásának elősegítésére, biztosítva a feladatok környezeti szempontú koordinálást és menedzselését
- együttműködést kell kialakítania és azt szervezetté kell tennie a program megvalósításában érdekelt környezetvédelmi, természetvédelmi, vízügyi, környezet-egészségügyi és más társhatóságokkal; a jelentősebb potenciális környezet-terhelő üzemekkel a technológiai fejlesztések elősegítésére, a környezetvédelmi, természetvédelmi és település-szépítő civil szervezetekkel, valamint a lakossággal a célok megismertetésére és a programok végrehajtásának elősegítésére.
- biztosítani kell a környezeti nevelést és a rendszeres tájékoztatást, a környezettudatos gondolkodásra való nevelést már óvodás-iskolás korban meg kell kezdeni az oktatási intézmények közreműködésével, a rendszeres lakossági tájékoztatást pedig a civil szervezetek bevonásával, lakossági fórumok szervezésével

2.2 szervezési feladatok, környezetpolitika

A Környezetvédelmi Program eredményes megvalósítása számos társadalmi és gazdasági tényező függvénye. Ennek érdekében a következők szükségesek:

- A környezetet érintő beavatkozások, fejlesztések tervezésénél a környezeti/környezetvédelmi feltételek, érdekek érvényesítése, a megfelelő környezeti elvárásokat is rögzítő telepítési, létesítési, működtetési feltételek megadása és megkövetelése.

- a települési önkormányzat hatékony szakmai koordináló, szervező szerepének fejlesztése, az információs háttér kialakítása és működtetése.
- a megfelelő gazdasági alapok megteremtése a feladatok megvalósításához.
- a környezeti nevelés, környezettudatos gondolkodás fejlesztését a lakosság körében, összhangban a fenntartható fejlődés és a környezet-egészségügy igényeivel.

3. PROGRAM / PROJEKTJAVASLATOK

3.1 A programkészítés alapjai

A projektjavaslatok összeállításánál ügyeltem az előző környezetvédelmi programban meghatározott célok folytatására, a *folytonosságra*, ezért az előző programban meghatározott projektek is átvezetésre kerültek, szükség szerint *kiegészítve, bővítve, a már megvalósult és nem aktuális feladatokat törölve, illetve azokat átütemezve*. Új feladatcsoportokat is készítettem, a jogszabályok által előírt kötelező feladatok, az adatszolgáltatások, a szemlék és a helyzetértékelés figyelembe vételével. A feladatok meghatározásánál egyfajta prioritásként rangsoroltam a feladatokat és a projekteket tartalmazó táblázatban jelöltem a folytonosságot is alábbi kódok szerint.

Feladatok rangsorolása

1. feltétlenül szükséges feladat, *kötelezően* megvalósítandó, általában *jogszabály szerint előírt feladat* (K)
2. kiemelt fontosságú, *nagy jelentőségű, fontos* feladat (F)
3. *opcionális* feladat, környezeti állapot minőségét növelő *lehetőség* (O)

Feladatok folytonossága

1. Előző programból átvezetett elem (E)
2. Új javaslati elem (Ú)
3. Előző programból átvett, bővített tartalmú, aktualizál elem (E + Ú)

Határidő, felelősök: ésszerűen és kivitelezhetően meghatározva. Felelősök megnevezése, vezetőség vagy az illetékes osztály vezetője, ahol lehetséges az ügyintéző is

A források: város költségvetése, pályázati források (állami és Uniós), illetve több esetben a feladat nem az önkormányzathoz tartozik, így annak költségei sem.

A feladatok költségigényére és forrására vonatkozó értékek, információk **sötétkék színnel kerültek feltüntetésre a táblázatokban.** (MFt - millió forint, EFt - ezer forint)

3.2 Levegőtisztaság-védelem

3.2 Levegőtisztaság-védelem				feladatok kódjai (rangsorolás, folytonosság)	
	Feladat	Határidő	Felelős /költségigény, forrás		
1.	Almásfüzitő épületeinek túlnyomó része távfűtéssel rendelkezik, az egyedi, vegyes tüzelést használó családi házak számáraól, a tüzelésnél használt anyagokról nem megfelelő tüzelőanyagot használók kiszűrése (műanyag, gumi,	2018-2019	Polgármester, minimális költség (50-100 EFt között) (későbbiekben:ktsg), adminisztratív	O	E+Ú

	veszélyes anyagok) információ-szerzés céljából felmérés készítése				
2.	Levegőtisztaság-védelmi szempontból fontos a tranzit forgalom emmissziós hatásának csökkentése, az 1-es főút forgalmából eredő kibocsátások csökkentésére intézkedéscsomag készítése és részletes tájékoztatás kérése – közútkezelő megkeresésével	2018-2019	polgármester + állami közútfenntartó (Magyar Közút) tanulmányterv ktsg: 0,8-1,8 MFt	F	Ú
3.	A gépjárműforgalom kompenzálása és a környezetbarát közlekedés elősegítése céljából a Duna-menti EUROVELO 6 elnevezésű kerékpárút megépítése.	EUROVELO program szerinti ütemezésben	kormányzati projekt, (pályázati forrás) keretében – <i>előkészítés alatt</i>	F	E
4.	A megújuló energiaforrások használatának támogatása fontos feladat, a <i>település légszennyezésének csökkentése érdekében felmérés készítése a megújuló energiaforrások</i> (napenergia, szélenergia, energiaültetvények) területi felhasználásnak lehetőségeiről.	2019 - 2020	Polgármester minimális költség (50-100 EFt között) adminisztratív	F	E+Ú
5.	RIV hálózat adatbázisa viszonylag kevés mérési eredményt tartalmaz. A legközebbi automata levegőtisztaság-védelmi állomások (Tatabánya, Győr) a régiós állapotokról adnak tájékoztatást. Ezek folyamatos figyelése (interneten: www.levegominoseg.hu) információt szolgáltat a településnek	folyamatos	Polgármester nincs költségvonzata	O	E+Ú
6.	A pollen koncentráció csökkenés érdekében folyamatosan gondoskodni kell az önkormányzati és közterületek parlagnyí mentesítéséről, belterületen az előregedett, vagy allergén fák (pl: kanadai nyár, stb.) cseréjéről.	folyamatos	Polgármester jegyző önkormányzati költségvetés – zöldterület fenntartásra tervezett sorról	K	Ú
7.	A település fejlesztése, rendezése során figyelmet kell fordítani a légszennyezés csökkentésében szerepet játszó parkok, zöldterületek, fasorok állapotának megőrzésére.	folyamatos	Polgármester önkormányzati költségvetés – zöldterület fenntartásra tervezett sorról	F	Ú

3.3 Felszíni, felszín alatti vizek és a talaj védelme, vízbázis-védelem, csapadék- és szennyvízkezelés

3.3. Víz – és talajvédelem, csapadék- és szennyvízkezelés				feladatok kódjai (rangsorolás, folytonosság)
	Feladat	Határidő	Felelős /költségigény, forrás	

1.	megfelelő minőségű ivóvíz biztosítása, monitoring végzése, ellátatlan területek ellátásba történő bekapcsolása igény esetén	folyamatos	ÉDV.Zrt Polgármester szolgáltatói szerződés alapján	K	Ú
2.	Meg kell akadályozni a Duna-menti allúviumok vízkészleteinek elszennyeződését, ki kell jelölni hidrogeológiai védőidomokat és azok területén fel kell számolni minden tényleges vagy potenciális szennyező forrást.	2020	ÉDV.Zrt Polgármester (önkormányzat feladata egyenlőre lobbijellegű) forrás állami	K	E
3.	az önkormányzat a Szőny-Füzitői-csatornán, Kocs-Mocsi vízfolyáson, és költségvetési forrás függvényében a <i>Dunán, valamint a két helyi tavon két évente egy alkalommal – szakcégekkel – 1-1 ponton végeztessen vízkémiai és vízbakteriológiai monitoring vizsgálatot.</i>	folyamatos (2019, 2021, 2023)	Polgármester, 500 EFt – 1,2 MFt között/alkalom, (mintaszámtól, vizsgálati körtől függ)	O	E+Ú
4.	Az önkormányzat és a jegyző kezdeményezi a magánterületeken és közterületeken elhagyott hulladék elszállítását, megfelelő ártalmatlanítását a vízbázis, a talaj- és talajvíz védelmének biztosítása céljából	folyamatos	Polgármester Jegyző az ingatlan tulajdonosának a költsége az elszállítás	K	E+Ú
5.	Az önkormányzat a lakosság megfelelő tájékoztatása, szemléletformálása érdekében kommunikációs programot indít a takarékos vízhasználatról, esővíz hasznosításáról.	2018-2019	Polgármester minimális költség (50-100 EFt között) adminisztratív	O	Ú
6.	A község 3 km-es Duna-szakaszának, a Szőny-Füzitői-csatornának, Kocs-Mocsai vízfolyásnak, valamint a Fényes-pataknak a vízminősége érje el a Vízügyi Keretirányelvben meghatározott vízminőségi célállapotot	folyamatos	Észak-dunántúli Vízügyi Igazgatóság Polgármester/önkormányzat fenntartó/üzemeltető költségvetése	K	E+Ú
7.	Települési Vízkárelhárítási Terv folyamatos felülvizsgálata	folyamatos	polgármester becsült: 500-700 EFt	K	Ú
8.	Csapadékvíz elvezető rendszerek, csapadékvíz elvezető árkok karbantartása, hiányzó szakaszok kiépítése, tározási lehetőségek vizsgálata (klíma-adaptációs és biztonsági feladat is egyben)	folyamatos	Polgármester önkormányzat erre tervezett ktsg.vetési sora	K	Ú
9.	Almásfüzitői felszíni vízfolyások természetes víztisztulásának és a megfelelő lefolyásnak biztosítása,	folyamatos	Vízügyi Igazgatóság, Komáromi	K	Ú

	fenntartási munkákkal – iszapolódás megszüntetése, partfalak rendezése, vízitársulati hozzájárulás befizetés szorgalmazása, területtulajdonosoknál		Vízitársulat, Polgármester önkormányzat erre tervezett ktsg. vetési sora		
10.	Áttérés Almásfüzitő teljes területén a közüzemi szolgáltató által biztosított ivóvízellátásra (tatabányai ivóvíz-üzemből érkező közműves kasztvízzel, a jelenlegi rétegvizek helyett)	2018-2020	ÉDV.Zrt Polgármester önk. költségvetés (szolgáltatóval egyeztetések után)	K, F	Ú
11.	KEHOP 2.2.1-15-2015-000011 programból Neszmély, Dunaalmás, Almásfüzitő települések ellátására új szennyvíztisztító telep átadása a csatlakozó közműhálózattal	2018-2019	ÉDV.Zrt Polgármester KEHOP forrás	K, F	Ú

3.4 Zaj- és rezgés elleni védelem

3.4. Zaj- és rezgés elleni védelem				feladatok kódjai (rangsorolás, folytonosság)	
	Feladatok	Határidő	Felelős /költségigény, forrás		
1.	A községben működő ipari telephelyek (főként az egykori Timföldgyár és a meglévő MOL-Lub területén) technológiai zaj kibocsátásának ellenőrzése	folyamatos	környezetvédelmi hatóság, jegyző eseti zajszint-mérés:- 100-150 Eft	K	E
2.	Lakossági környezeti zajra vonatkozó bejelentések, panaszok kivizsgálása , a településen működő telephelyek, zeneszolgáltató vendéglátóegységek zajkibocsátásának rendszeresen figyelemmel kísérése, szükség esetén egyedi zajkibocsátási határértékek megállapítása.	folyamatos	Jegyző adminisztratív + eseti zajszint-mérés:- 100-150 Eft	K	Ú
3.	Almásfüzitő zajvédelmi rendeletének megalkotása (megvizsgálva ennek célszerűségét): magasabb rendű jogszabályokban nem szabályozott kérdésekben, (pl. közterületi rendezvények, máshol nem szabályozott lakossági zajkeltő tevékenységek és fokozottan zajos, ill. csendes övezetek kialakítására vonatkozóan)	2018-2019	képviselőtestület polgármester Jegyző becsült költség: 300-600 Eft – szakértői díj	O	Ú
4.	MÁV okozta zajterhelés eredményének megismerése után (jelen programban ismertetett Intézkedési Terv) a szükséges zajcsökkentő intézkedések	2018-2023	Polgármester, MÁV Zrt. nincs, megvalósítás	F	E + Ú

	várható megvalósulása kapcsán kapcsolatfelvétel, megvalósítás		majd MÁV költségvetés		
5.	A közlekedési eredetű zaj- és rezgés kibocsátással terhelt területeken forgalomszabályozás, korlátozások bevezetése.	folyamatos	Jegyző, nincs	F	Ú

3.5 Zöldterület-fenntartás, természetvédelem, védett értékek

3.5. Zöldterület-fenntartás, természetvédelem				feladatok kódjai (rangsorolás, folytonosság)	
	Feladatok	Határidő	Felelős /költségigény, forrás		
1.	Önkormányzati fenntartású zöldfelületek gondozása, ütemezett park-felújítások, az elhanyagoltabb külterületek folyamatos bevonása a gondozásba, a település faállományának megóvása	folyamatos	polgármester önkormányzat erre tervezett ktsg.vetési sora	K	E + Ú
2.	Elsősorban őshonos fák ültetése történjen, invazív fajokat irtani, ültetésüket kerülni kell	folyamatos	polgármester önkormányzat ktsg.vetési sora	F	Ú
3.	Természeti értékek felmérése, mely alapján a természeti értékek és potenciálisan helyileg védetté nyilvánítható területek beazonosíthatóvá válnak. Szükség szerint helyi rendelettel lehet védetté nyilvánítani.	folyamatos	Polgármester, Jegyző képviselőtestület felmérés költsége, becsült: 300-600 EFt	F + O	Ú
4.	Gondot kell fordítani a város védett építészeti és egyedi tájvédelmi értékeinek, műemlékeinek megóvására	folyamatos	polgármester önkormányzat erre tervezett ktsg.vetési sora	K	Ú
5.	zöldfelületi kataszter térkép, nyilvántartás készítése, parkok, fasorok, egyedi tájértékek felmérése		polgármester önkormányzat zöldterület fenntartási ktsg.vetési sora	O	Ú

3.6 Köztisztaság, hulladékgazdálkodás

3.6. Köztisztaság, hulladékgazdálkodás				feladatok kódjai (rangsorolás, folytonosság)	
	Feladatok	határidő	Felelős /költségigény, forrás		
1.	a települési hulladékgazdálkodási rendszer fenntartása a közszolgáltatói szerződés szerint, a kommunális hulladékok, elkülönítetten gyűjtött hulladékok (papír, fém, műanyag, üveg), zöldhulladékok és	folyamatos	közszolgáltató (NHSZ Vértes Vidéke nonprofit Zrt) Polgármester	K	E + Ú

	lomhulladékok elszállítására és ártalmatlanítására.		közszolgáltatói szerződés szerint		
2.	Szelektív hulladékgyűjtés bővítése a település oktatási, szociális és kulturális intézményeiben. A szelektív hulladékgyűjtés népszerűsítése.	Folyamatos	Polgármester, Intézményvezetők becsült: 200-300 Eft	F + O	Ú
3.	A község ipari parkjában, ill. ipari üzemeiben, vörösiszap-tározón keletkező valamennyi veszélyes hulladék ellenőrzött módon és korszerű technológiával kerüljön ártalmatlanításra. Hatósági feladat.	Folyamatos	környezetvédelmi hatóság, jegyző nincs	K	E
4.	házi komposztálás népszerűsítése, kiadványokkal, programokkal a zöld hulladék mennyiségének csökkentése, <i>esetleg komposztáló ládák kiosztásával</i> - kampányszerűen	2018-2022	Polgármester, jegyző kampány + komposztládák, becsült: 300-500 Eft	O	Ú
5.	A község belterületi/külterületi rendezettségének, tisztaságának növelésére a közterületeken, önkormányzati területeken elhelyezett illegális hulladéklerakások felszámolása	folyamatos	Polgármester, jegyző önkormányzat erre tervezett ktsg.vetési sora	K	E
6.	a felszíni szennyeződésre érzékeny község területén az egykori vörös iszaptároló kazetták rekultivációjának elvégzése, az előírásoknak megfelelő utógondozás elvégzése, a végrehajtás nyomon követése	folyamatos	Tatai Környezetvédelmi Zrt., Polgármester, jegyző érintett hatóságok rekultiválásra kötelezett költsége	K	E
7.	Magánterületen lévő illegális hulladéklerakások (hulladéktörvény szerinti elhagyott hulladékok) esetében azok megszüntetésére való kötelezés	folyamatos	Jegyző (hatósági feladat) ingatlantulajdonos költsége az elszállítás	K	Ú
8.	a lakossági veszélyes hulladékok, elektronikai hulladékok, használt autó-abroncsok gyűjtésére – a közszolgáltató bevonásával /lebonyolításában – évente legalább egyszer eseti gyűjtőpontokon leadás/gyűjtés megszervezése	folyamatos	közszolgáltató (NHSZ Vértes Vidéke nonprofit Zrt) Polgármester közszolgáltatói feladatkörben	F + O	Ú
9.	A község belterületi rendezettségének, településképeinek javítása érdekében a kézi (40	folyamatban	Polgármester, önkormányzat erre tervezett	O	Ú

	literes, köztéri) hulladékgyűjtő edények cseréje, egységesítése		ktsg.vetési sora		
--	--	--	------------------	--	--

3.7 Energiagazdálkodás

3.7. Energiagazdálkodás				feladatok kódjai (rangsorolás, folytonosság)	
	Feladatok	Határidő	Felelős /költségigény, forrás		
1.	Az önkormányzat Energiakoncepciót készít , alapul véve a megyei önkormányzat jelenleg készülő TOP 3.2.1 Energia és Klíma Akciótervét, főbb elemek: energiahatékonyság növelése, megújuló energiák használatának lehetősége, korszerűsítések(rendszerbe foglalva)	2020-2023	Polgármester, megyei önkormányzat (kapcsolattartás) becsült tervezői költség: 0,8-1,5MFt	F + O	Ú
2.	település közvilágításának további, valamint önkormányzat intézményeinek fűtés- és világításkorszerűsítése.	2019-2022	Polgármester, ALFEN Kft pályázati források, önk. költségvetés	F	E
3.	az önkormányzat felméri a község nap- és szélenergia-potenciálját valamint az energiaültetvények alkalmazási lehetőségeit. Kidolgozza a megújuló energiaforrások felhasználását ösztönző helyi szabályokat (műszaki, helyszíni, ökológiai, stb. feltételeit).	2019-2022	Polgármester, tanulmány, felmérés díja, becsült: 400-800 EFt	F	E
4.	az önkormányzat az ALFEN KFT közreműködésével korszerűsíti a lakótelepek fűtésrendszerét.	folyamatos 2023-ig	Polgármester, ALFen Kft pályázati források, önk. költségvetés + ingatlanuladonosok	F	E
5.	két település között tervezett napelem park kialakítása – kapcsolattartás, projekt <u>nyomon</u> követése, <u>információszerzés.</u> (Bővebb információ nincs, beruházó: INVERG Kft)	folyamatos	Polgármester, nincs	O	Ú

3.8 Közlekedés és szállítás szervezés

3.8. Közlekedés és szállítás szervezés				feladatok kódjai (rangsorolás, folytonosság)	
	Feladatok	Határidő	Felelős /költségigény, forrás		
1.	Az önkormányzat – a tömegközlekedési vállalatot bevonva, vele együttműködve – tájba illeszkedő módon felújítja a község területén található autóbuszvárókat.	2019-2022	Polgármester tömegközlekedési vállalat (KNYKK)	F	E+Ú

			becsült: 2-5 MFt/buszváró		
2.	A MÁV Rt. az almásfüzitői vasútállomást és környezetét felújítja és - az önkormányzat bevonásával a parkoló - rendezettségéről gondoskodik.	2019-2022	Polgármester, MÁV Zrt. MÁV költségvetés + pályázati forrás?	F	E
3.	Az önkormányzat a Duna-menti nemzetközi kerékpárút almásfüzitői szakaszát megépítteti, (EUROVELO 6) – jelenleg előkészítés alatt	előkészítés folyamatban, 2023	kormányzati projekt (pályázati forrás) keretében – előkészítés alatt	F	E
4.	Helyben előállított, termelt termékek népszerűsítésével, támogatásával a szállítás mértékének csökkentése.	folyamatos	Helyi termelők önkormányzat nincs, adminisztratív	O	Ú
5.	klímavédelmi szempontokat is figyelembe véve a tömegközlekedés és kerékpáros közlekedés támogatása, népszerűsítése, kampány, szórólapok, fórumok	folyamatos	polgármester adminisztratív költségek	O	Ú

3.9 Rendkívüli környezetveszélyeztetés elhárítása

3.9. Rendkívüli környezetveszélyeztetés elhárítása				feladatok kódjai (rangsorolás, folytonosság)	
	Feladatok	Határidő	Felelős /költségigény, forrás		
1.	A településen található két veszélyes üzemnél (1.vörösiszap-tározó és veszélyes hulladék-kezelő telephely, 2. MOL-LUB) zajló folyamatok, szállítási útvonalak feltérképezése, folyamatos figyelemmel kísérése, informálódás, kontakt kialakítása legalább negyedévente	folyamatos	Katasztrófavédelem környezetvédelmi hatóság bányahatóság polgármester nincs	F	E + Ú
2.	Az elkészült Védelmi tervek, akcióprogramok, pl: Települési Vízkárelhárítási Terv) folyamatos felülvizsgálata, frissítése	folyamatos	Katasztrófavédelem, polgármester adminisztratív költségek	K	E

3.10 Környezeti neveléssel kapcsolatos feladatok

3.10. Környezeti neveléssel kapcsolatos feladatok				feladatok kódjai (rangsorolás, folytonosság)	
	Feladatok	Határidő	Felelős /költségigény, forrás		
1.	Fekete István Általános iskolában, és Sün Balázs óvodában a környezeti és klímatudatos nevelésének fejlesztése	folyamatos	Önkormányzat, iskola, óvoda civil egyesületek nincs	F	E+Ú
2.			polgármester,		

	A környezeti nevelés, beleértve a klímtudatosságot iskolán kívüli, a felnőtt lakosságra is ható formáinak támogatása (rendezvények, tájékoztató kampányok, stb.).	folyamatos	jegyző civil egyesületek főként kampányszerű, adminisztratív költségek	F + O	Ú
3.	Évente egy tájékoztató, éves környezeti jelentés készítése és közzététele a település környezet állapotáról, a környezetvédelmi program megvalósításáról , legalább egy tájékoztató készítése egy kiemelt környezetvédelmi témakörben	folyamatos	Polgármester, Jegyző nincs	F	E+Ú
4.	Az önkormányzat a településen működő környezet- és természetvédelemmel, helyörténeti és tájértékek ápolásával foglalkozó civil szervezetek, önszerveződő csoportok tevékenységét a környezetvédelmi alap keretéből meghirdetésre kerülő pályázatokkal támogatja.	folyamatos	Polgármester, képviselő-testület erre tervezett önkormányzati költségvetési sor	F	E+Ú
5.	A civil szervezetekkel való hatékony együttműködés és tájékoztatás érdekében a képviselőtestület, vagy Almásfüzitő pénzügyi, műszaki és szociális bizottság legalább kétfévente fórumon konzultációt tart és tájékoztatja a szervezeteket a környezetvédelmi vonatkozású intézkedésekről.	folyamatos	Polgármester, képviselő-testület nincs	F	E+Ú
6.	klímavédelmi szemléletformálás támogatása: energiatakarékosság, enegiahatékonyság, tudásbázis kialakítása, jó gyakorlat elterjesztése, programok, kampányok, fórumok	folyamatos	Polgármester, megyei önkormányzat (kapcsolattartás) kampányszerű, adminisztratív költségek	F	Ú

3.11 Környezetegészségügy

3.11. Környezetegészségügy				feladatok kódjai (rangsorolás, folytonosság)	
	Feladatok	Határidő	Felelős /költségigény, forrás		
1.	parlagfű és allergizáló növények irtása, lakosság tájékoztatása a leginkább megterhelő időszakokban (a népegészségügynek van adatbázisa, mely lekérhető, illetve a legközelebbi tatabányai pollenmérő eredményei is bekérhetőek)	folyamatos	Népegészségügyi Intézet, jegyző önk. költségvetés	K, F	Ú
2.	szűrési és tájékoztató programok				

	kezdeményezése a környezet-egészségügyi problémák feltárása kapcsán, egészségügyi felvilágosító kampány (allergia, sugárzások, höguta, levegőtisztaság, rákos megbetegedések, veszélyes anyagok, zaj hatása az emberi szervezetre, stb)	2019-2023	házi orvos, védőnő, Népegészségügyi Intézet, polgármester nincs, főleg kommunikáció	F+O	Ú
3.	Az önkormányzat a belterületen az allergiás tüneteket kiváltó fafajok kivágásáról, megfelelő pótlásáról gondoskodik , szükség szerint szakértő bevonásával.	folyamatos	polgármester, önkormányzat zöldterület fenn- tartásra tervezett kölségvetési sora	F	E
4.	Az önkormányzat képviselő-testülete helyi rendeletet alkot a közterületek és belterületi ingatlanok gondozásáról, az allergén gyomfélék visszaszorításáról.	2020	képviselő-testület nincs	F	E
5.	önkormányzat – közszolgáltató útján - folyamatosan biztosítja a település minden lakója számára az egészséges ivóvizet.		polgármester, képviselő-testület közszolgáltatói szerződés szerint	K	E

3.12 Turizmus, kitörési pontok

3.11. Turizmus, kitörési pontok				feladatok kódjai (rangsorolás, folytonosság)	
	Feladatok	Határ-idő	Felelős /kölségigény, forrás		
1.	közjóléti, zöldturisztikai hasznosítású terület kialakítása a Duna parton, egyúttal a kerékpáros turizmust fejlesztve. Erre lehetőséget teremt a Duna-parton kerékpárúttal (Eurovelo 6) összekötött komplex zöldterületi/ zöld-turisztikai létesítmény, pihenőhely létrehozása	előkészítés folyamatban	kormányzati projekt, nem önkormányzati feladat állami forrás	F	E+Ú
2.	AZAUM melletti, mögötti területek turisztikai továbbfejlesztésének vizsgálata (pl. ókori kalandpark kialakítása, helyi kereskedők bevonásában antik piactér)	2021-2023	Polgármester, képviselő-testület, intézményvezető adminisztratív, vagy pályázati forrás	F+O	Ú
3.	Vízi turizmus fejlesztése (Duna szerepének jobb kihasználása, fesztiválok, sportesemények)	2023	Polgármester, képviselő-testület, intézményvezető adminisztratív	O	Ú
4.	Települési arculati kézikönyv megalkotása	2023	polgármester, képviselő-testület önkorm. kgtsvetés/ pályázat	O	Ú

VI. A KITŰZÖTT CÉLOK MEGVALÓSÍTÁSÁNAK SZABÁLYOZÁSI, ELLENŐRZÉSI, ÉRTÉKELÉSI ESZKÖZEI; AZ INTÉZKEDÉSEK VÉGREHAJTÁSÁNAK, VÁRHATÓ KÖLTSÉGIGÉNYE, A TERVEZETT FORRÁSOK

1. SZABÁLYOZÁS, ELLENŐRZÉS, ÉRTÉKELÉS

A környezet védelméről szóló 1995. évi LIII. törvény a program kidolgozása mellett arról is rendelkezik, hogy az önkormányzat gondoskodik a programba foglalt feladatok végrehajtásáról, azok megvalósulását, és a programot szükség szerint – de legalább két évente - felülvizsgálja. **A felülvizsgálat során értékelni kell, hogy a célkitűzéseknek megfelelően halad-e a környezetgazdálkodás a településen, illetve a környezetvédelmi javaslatban előírt projektek időszakos teljesülését is szükséges megvizsgálni.**

Emellett nagyon fontos, hogy a települési környezetvédelmi program egyfajta mankóként szolgáljon az önkormányzat tevékenységében, használatának a napi rutin részesévé kell válnia. **A település fenntartása, a hatósági munkák, vagy a távlati célkitűzések (integrált település-stratégia, gazdasági program, stb.), tervezések során vegyék figyelembe a környezetvédelmi programot.** Fentiekhez az **anyagi és humán erőforrásokat** (hivatali szakember-gárda) is biztosítani kell.

2. KÖLTSÉGEK, FORRÁSOK SZÁMBAVÉTELE

Az önkormányzat évi végi, következő évre vonatkozó **költségvetési koncepciójában szerepeltetni kell a projektjavaslatok közül az adott évre, vagy időszakra vonatkozó programjainak fedezetét, különösen a feltétlenül szükséges kötelező (K) és a kiemelten fontos, nagy jelentőségű (F) projektek vonatkozásában.** Sok nevesített feladat **jogszabályok szerint is az önkormányzat kötelező feladata** (pl. zöldfelület gondozás, parkfenntartás, egészséges ivóvíz biztosítása, szennyvíz- és csatornahálózat, csapadécsatorna hálózat karbantartása, közutak és járdák fenntartása, hulladék közszolgáltatás fenntartása, stb.), más feladatok nem kötelezőek, de mégis szükségesek a környezetvédelmi törvényben és az Alaptörvényben is nevesített alapvetések (pl.: „A természeti erőforrások, különösen a termőföld, az erdők és a vízkészlet, a biológiai sokféleség, különösen a honos növény- és állatfajok, valamint a kulturális értékek a nemzet közös örökségét képezik, amelynek védelme, fenntartása és a jövő nemzedékek számára való megőrzése az állam és mindenki kötelessége.”) megvalósításához.

Ha az önkormányzatnak a kötelező/fontos feladatok ellátásához szükséges források nem állnak rendelkezésre, pályázati források (akár hazai, akár uniós) bevonása szükséges.

Az Európai Bizottság által elfogadott fontosabb operatív programok 2020-ig:

- EMBERI ERŐFORRÁS FEJLESZTÉSI OPERATÍV PROGRAM (EFOP)
- GAZDASÁGFEJLESZTÉSI ÉS INNOVÁCIÓS OPERATÍV PROGRAM (GINOP)
- INTEGRÁLT KÖZLEKEDÉS-FEJLESZTÉSI OPERATÍV PROGRAM (IKOP)
- KÖRNYEZETI ÉS ENERGIAHATÉKONYSÁGI OPERATÍV PROGRAM (KEHOP)
- RÁSZORULÓ SZEMÉLYEKET TÁMOGATÓ OPERATÍV PROGRAM (RSZTOP)
- TERÜLET- ÉS TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI OPERATÍV PROGRAM (TOP)
- VERSENYKÉPES KÖZÉP-MAGYARORSZÁG OPERATÍV PROGRAM (VEKOP)
- VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM (VP)
- KÖZIGAZGATÁS- ÉS KÖZSZOLGÁLTATÁS-FEJLESZTÉS OPERATÍV PROGRAM (KÖFOP)

VII. ÖSSZEGZÉS, KONKLÚZIÓ, KITÖRÉSI PONTOK, LEHETŐSÉGEK A KÖRNYEZETVÉDELEM TERÜLETÉN

1. ÖSSZEGZÉS:

A környezetvédelmi program elkészítése során figyelembe vettem a folytonosságot az előző környezetvédelmi programmal, az összhangot a Nemzeti és Komárom-Esztergom Megyei Környezetvédelmi Programmal, valamint a meghatározó Európai Unió stratégiaival (fenntartható fejlődés, éghajlat-stratégia, energiahatékonyság, megújuló energiák használata, stb.)

A tervezés során Almásfüzitő 2018 évben elkészül Integrált Településfejlesztési Stratégiáját is figyelembe vettem.

A környezetvédelmi programot fentiek mellett a környezetvédelmi törvény szerinti kötelező tartalommal és eszköztárral, következetes szerkezetben úgy igyekeztem elkészíteni, hogy az naprakész és használható legyen.

A III. fejezetben elvégeztem az előző környezetvédelmi program rövid kiértékelését az önkormányzat településfejlesztési ügyintézője segítségével.

A II. fejezetben a helyzetfeltárás, állapotértékelés során (hatóságoktól, szolgáltatóktól, üzemeltetőktől, fenntartóktól, nyilvános adatbázisokból, valamint a szemléken tapasztalt alapján) azonosított és megoldást igénylő környezeti problémák, konfliktusok és a IV. fejezetben meghatározott célkitűzések segítségével összeállított projektjavaslatok jelentik a megoldást a környezetállapot javításához, illetve a kedvező környezeti helyzet fenntartásához.

Az V. fejezetben meghatározott feladatok, projektek kiválasztásához, rangsorolásához, ütemezéséhez azonban figyelembe kell venni a következők korlátokat:

- pénzügyi korlátok: előirányozható, éves költségvetési keretek, valamint a megszerezhető támogatások (hazai és uniós források), amelyek alapvetően befolyásolják az egyes projektek megvalósíthatóságát
- időbeni korlátok: a megvalósítás egymásra épülése, és a ráfordítandó időszükséglet meghatározása. Sokszor egy fontosabb projekt nem valósítható meg részletes tervezés, pontos előkészítés nélkül, más esetben a projekt a napi rutinfeladatok része, vagy azzá válhat.
- szakmai korlátok: az olyan problémák behatárolása, melyhez megfelelő külső (akár eseti megbízással), vagy rendelkezésre álló belső szakembergárda szükséges
- szervezeti, intézményi korlátok: A sikeres megvalósítás feltétele a megfelelő intézményi és szervezeti háttér, a környezeti/környezetfejlesztési ügyek kreatív, problémaorientált kezelése.

A Projektek megvalósításánál próbáltam egyfajta rangsort felállítani, hogy a végrehajtás egyszerűbb, követhetőbb, következetes legyen. Az alábbiakban felsorolom röviden azokat a *legfontosabb projektjavaslatokat*, melyek elengedhetetlenek Almásfüzitő környezeti állapotának jelentős javulásához és fenntartásához (az egyes elemek, részterületek tekintetében néhány esetben egy projekt többször is szerepel, mert több környezeti elemet / területet érint):

Levegő

- Levegőtisztaság-védelmi szempontból fontos a tranzit forgalom emmissziós hatásának csökkentése, az **1-es főút forgalmából eredő kibocsátások csökkentésére intézkedéscsomag készítése és részletes tájékoztatás kérése – közútkezelő megkeresésével**
- A gépjárműforgalom kompenzálása és a környezetbarát közlekedés elősegítése céljából a Duna-menti **EUROVELO 6 elnevezésű kerékpárút megépítése.**
- A megújuló energiaforrások használatának támogatása fontos feladat, a **település légszennyezésének csökkentése érdekében felmérés készítése a megújuló energiaforrások** (napenergia, szél-energia, energiaültetvények) területi **felhasználásnak lehetőségeiről.**
- A pollen koncentráció csökkenés érdekében folyamatosan gondoskodni kell az **önkormányzati és közterületek parlagfű mentesítéséről, belterületen az előregedett, vagy allergén fák** (pl: kanadai nyár, stb.) **cseréjéről.**
- A település fejlesztése, rendezése során figyelmet kell fordítani a **légszennyezés csökkentésében szerepet játszó parkok, zöldterületek, fasorok állapotának megőrzésére.**

Víz, Csapadékvíz, szennyvíz

- **megfelelő minőségű ivóvíz biztosítása**, monitoring végzése, ellátatlan területek ellátásba történő bekapcsolása igény esetén
- Meg kell akadályozni a Duna-menti allúviumok vízkészleteinek elszennyeződését, **ki kell jelölni hidrogeológiai védőidomokat** és azok területén fel kell számolni minden tényleges vagy potenciális szennyező forrást.
- Az önkormányzat és a jegyző kezdeményezi a **magánterületeken és közterületeken elhagyott hulladék** elszállítását, megfelelő ártalmatlanítását a vízbázis, a talaj- és talajvíz védelmének biztosítása céljából
- **Települési Vízkárelhárítási Terv** folyamatos **felülvizsgálata**
- **Csapadékvíz elvezető rendszerek, csapadékvíz elvezető árkok karbantartása, hiányzó szakaszok kiépítése, tározási lehetőségek vizsgálata (klíma-adaptációs és biztonsági feladat is egyben)**
- Almásfüzitői **felszíni vízfolyások természetes víztisztulásának és a megfelelő lefolyásnak biztosítása, fenntartási munkákkal** – iszapolódás megszüntetése, partfalak rendezése
- Áttérés Almásfüzitő teljes területén a **közüzemi szolgáltató által biztosított ivóvízellátásra** (tatabányai ivóvíz-üzemből érkező közműves kasztvízzel)
- KEHOP 2.2.1-15–2015-000011 programból Neszmély, Dunaalmás, Almásfüzitő települések ellátására **új szennyvíztisztító telep átadása a csatlakozó közműhálózattal**

Zaj és rezgés-védelem

- A községben működő **ipari telephelyek** (főként az egykori Timföldgyár és a meglévő MOL-Lub területén) **technológiai zaj kibocsátásának ellenőrzése**
- Lakossági **környezeti zajra vonatkozó bejelentések, panaszok kivizsgálása**, a településen működő telephelyek, zeneszolgáltató vendég-látóegységek zajkibocsátásának rendszeresen figyelemmel kísérése, szükség esetén egyedi zajkibocsátási határértékek megállapítása.
- **MÁV okozta zajterhelés** eredményének megismerése után (jelen programban ismertetett Intézkedési Terv) a **szükséges zajcsökkentő intézkedések** várható megvalósulása kapcsán **kapcsolatfelvétel, megvalósítás**

Zöldterület fenntartás, természetvédelem

- **Önkormányzati fenntartású zöld-felületek gondozása, ütemezett park-felújítások**, az elhanyagoltabb külterületek folyamatos bevonása a gondozásba, a település faállományának megóvása
- Elsősorban **óshonos fák** ültetése történjen, **invazív fajokat irtani, ültetésüket kerülni kell.**

- **Természeti értékek felmérése**, mely alapján a természeti értékek és **potenciálisan helyileg védetté nyilvánítható területek** beazonosíthatóvá válnak. Szükség szerint helyi rendelettel lehet védetté nyilvánítani.
- Gondot kell fordítani a **város védett építészeti és egyedi tájvédelmi értékeinek, műemlékeinek megóvására**

Köztisztaság, Hulladékgazdálkodás:

- a települési **hulladékgazdálkodási rendszer fenntartása a köz-szolgáltatói szerződés szerint**, a kommunális hulladékok, elkülönítetten gyűjtött hulladékok (papír, fém, műanyag, üveg), zöldhulladékok és lomhulladékok elszállítására és ártalmatlanítására.
- A község **ipari parkjában, ill. ipari üzemekben, vörösiszap-tározón keletkező valamennyi veszélyes hulladék ellenőrzött módon és korszerű technológiával kerüljön ártalmatlanításra.** Hatósági feladat.
- A község belterületi/külterületi rendezettségének, tisztaságának növelésére a **közterületeken, önkormányzati területeken elhelyezett illegális hulladéklerakások felszámolása**
- a felszíni szennyeződésre érzékeny község területén az **egykori vörös iszaptároló kazetták rekultivációjának elvégzése, az előírásoknak megfelelő utógondozás elvégzése, a végrehajtás nyomon követése**
- **Magánterületen lévő illegális hulladéklerakások** (hulladéktörvény szerinti elhagyott hulladékok) esetében azok megszüntetésére való kötelezés
- a **lakossági veszélyes hulladékok, elektronikai hulladékok, használt autó-abroncsok gyűjtésére** – a közszolgáltató bevonásával /lebonyolításában – évente legalább egyszer eseti gyűjtőpontokon leadás/gyűjtés megszervezése

Energiagazdálkodás

- Az önkormányzat **Energiakoncepciót készít**, főbb elemek: energiahatékonyság növelése, megújuló energiák használatának lehetősége, korszerűsítések (rendszerbe foglalva)
- **település közvilágításának** további, valamint **önkormányzat intézményeinek fűtés- és világításkorszerűsítése.**
- az **önkormányzat felméri a község nap- és szélenergia-potenciálját valamint az energiaültetvények alkalmazási lehetőségeit.** Kidolgozza a megújuló energiaforrások felhasználását ösztönző helyi szabályokat (műszaki, helyszíni, ökológiai, stb. feltételeit).
- az önkormányzat az ALFen KFT közreműködésével **korszerűsíti a lakótelepek fűtésrendszerét.**

Közlekedés és szállításszervezés

- Az önkormányzat – a tömegközlekedési vállalatot bevonva, vele együttműködve – **tájba illeszkedő módon felújítja a község területén található autóbuszvárókat.**
- A **MÁV Rt. az almásfüzitői vasútállomást és környezetét felújítja** és - az önkormányzat bevonásával a **parkoló - rendezettségéről gondoskodik.**
- Az önkormányzat a Duna-menti **nemzetközi kerékpárút almásfüzitői szakaszát megépítteti, (EUROVELO 6)** – jelenleg előkészítés alatt

Rendkívüli környezetveszélyeztetés elhárítása

- A településen található **két veszélyes üzemnél** (1.vörösiszap-tározó és veszélyes hulladék-kezelő telephely, 2. MOL-LUB) **zajló folyamatok, szállítási útvonalak feltérképezése, folyamatos figyelemmel kísérése, informálódás, kontakt kialakítása legalább negyedévente**
- Az **elkészült Védelmi tervek, akcióprogramok**, (pl: Települési Vízkár-elhárítási Terv) **folyamatos felülvizsgálata, frissítése**

Környezetneveléssel kapcsolatos feladatok

- **Fekete István Általános iskolában, és Sün Balázs óvodában a környezeti nevelésének fejlesztése**
- Évente egy tájékoztató, éves környezeti jelentés készítése és közzé tétele a település környezet állapotáról, a környezetvédelmi program megvalósításáról, legalább egy tájékoztató készítése egy kiemelt környezetvédelmi témakörben
- Az önkormányzat a településen működő **környezet- és természetvédelemmel, helytörténeti és tájértékek ápolásával foglalkozó civil szervezetek, önszerveződő csoportok tevékenységét a környezetvédelmi alap keretéből meghirdetésre kerülő pályázatokkal támogatja.**
- A civil szervezetekkel való hatékony együttműködés és tájékoztatás érdekében a **képviselőtestület, vagy Almásfüzitő önkormányzat pénzügyi, műszaki és szociális bizottsága legalább kétfévente fórumon konzultációt tart és tájékoztatja a szervezeteket a környezetvédelmi vonatkozású intézkedésekről.**
- **klímavédelmi szemléletformálás támogatása:** energiatakarékosság, energiahatékonyság, tudásbázis kialakítása, jó gyakorlat elterjesztése, programok, kampányok, fórumok

Környezet-egészségügy:

- parlagfű és allergizáló növények irtása, lakosság tájékoztatása a leginkább megterhelő időszakokban** (a népegészségügynek van adatbázisa, mely lekérhető, illetve a legközelebbi tatabányai pollenmérő eredményei is bekérhetőek)
- Az önkormányzat a **belterületen az allergiás tüneteket kiváltó fajok kivágásáról, megfelelő pótlásáról gondoskodik**, szükség szerint szakértő bevonásával.
- Az önkormányzat képviselő-testülete helyi rendeletet alkot a közterületek és belterületi ingatlanok gondozásáról, az allergén gyomfélék visszaszorításáról.
- önkormányzat – közszolgáltató útján - folyamatosan **biztosítja a település minden lakója számára az egészséges ivóvizet.**

2. KITÖRÉSI PONTOK, TURIZMUS-FEJLESZTÉS

- Az önkormányzat közjóléti, zöldszturisztikai hasznosítású területet alakít ki a Duna parton, egyúttal a kerékpáros turizmust fejlesztve. Erre lehetőséget teremt a **Dunaparton kerékpárúttal (Eurovelo 6) összekötött komplex zöldterületi/zöldturisztikai létesítmény, pihenőhely létrehozása**
- AZAUM melletti, mögötti területek turisztikai tovább-fejlesztésének vizsgálata** (pl. ókori kalandpark kialakítása, helyi kereskedők bevonásában antik piactér, stb.)
- Vízi turizmus fejlesztése** (Duna szerepének jobb kihasználása, fesztiválok, sportesemények)
- Települési arculati kézikönyv megalkotása**

Készült: 2018. június

/hatósági véleményezések utáni kiegészítésekkel egységes szerkezet - 2018. szeptember/

Készítette: Juhász Péter környezetvédelmi szakértő

MELLÉKLETJEGYZÉK

1. Forrásjegyzék
2. Duna vízhozam adatai – Észak-dunántúli Vízügyi Igazgatóság adatszolgáltatása
3. Duna vízminőségi adatai – Észak-dunántúli Vízügyi Igazgatóság adatszolgáltatása
4. Szőny-Füzitői csatorna vízminőségi adatai - Észak-dunántúli Vízügyi Igazgatóság adatszolgáltatása
5. Környezetvédelmi program készítése során tartott szemlén (2018. március 27. és 2018. május 26.) felvett szemleponthelyeket (zajmérések helye, illegális hulladéklerakások helyszínei, szelektív szigetek helyei, vízfolyás-szemleponthelyek) tartalmazó térkép – készítette Farbinger Anna
6. Kocs-Mocsai vízfolyás vízminőségi adatai - Észak-dunántúli Vízügyi Igazgatóság adatszolgáltatása
7. Fényes-patak vízminőségi adatai - Észak-dunántúli Vízügyi Igazgatóság adatszolgáltatása
8. Megvalósítás alatt álló szennyvízelvezető-tisztító rendszer helyszínrajza - Észak-dunántúli Vízmű Zrt. adatszolgáltatása
9. Épülő szennyvíztisztító-telep működési vázlata - Észak-dunántúli Vízmű Zrt. adatszolgáltatása
10. Legközelebb eső, automata levegőtisztaság-védelmi állomások májusi adatai – www.levegominoseg.hu honlapról
11. Közúti forgalom megfigyelése, kivonat az 1-es fő út forgalmának vizsgálata céljából – Magyar Közút Nonprofit Zrt., internetről elérhető elektronikus adat
12. Tájékoztató jellegű zajsámítás Almásfüzitőn – MÁV Zrt. adatszolgáltatása
13. Tatabányai pollenmérő berendezés idei évre vonatkozó legfrissebb mérési eredményei
14. Juhász Péter Magyar Mérnöki Kamara által nyilvántartott, aktív szakértői jogosultságai